

PRZEWODNIK INFORMACYJNY

**Dostępne Formy Opieki Zdrowotnej,
Pomocy Społecznej i Aktywizacji Zawodowej
dla Osób z Zaburzeniami Psychicznymi
w Województwie Śląskim**

Śląskie.
Pozytywna energia

Katowice, 2015 rok

Wydawca:

Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego
ul. Ligonia 46
40-037 Katowice
www.slaskie.pl

Wydział Zdrowia i Polityki Społecznej
ul. Reymonta 24
40-037 Katowice
wydz.zdrowia@slaskie.pl
informator-psych@slaskie.pl

Opracowanie:

Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego
Wydział Zdrowia i Polityki Społecznej
Referat Programowania i Strategii

Pod kierunkiem:

Barbary Daniel – Dyrektora Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej

Zespół redakcyjny w składzie:

Maria Dzierżęga
Annabella Szczygłowska
Weronika Tomanik
Karolina Wójcik

Wydanie III

Katowice, 2015
Nakład: 300 egzemplarzy

Zmiany danych teleadresowych, jak również wszelkie sugestie i propozycje, prosimy przysyłać na adres mailowy: informator-psych@slaskie.pl. Zostaną one uwzględnione w wersji elektronicznej, umieszczonej na stronie internetowej www.slaskie.pl oraz w IV wydaniu druku Przewodnika.

Aktualizacja danych teleadresowych oraz merytorycznych niniejszego Przewodnika, planowana jest raz w roku.

Publikacja bezpłatna

Wydanie przewodnika sfinansowano ze środków budżetu województwa śląskiego.
Umieszczanie wersji elektronicznej publikacji na stronach internetowych nie podlega ograniczeniom pod warunkiem podania źródła.

Szanowni Państwo,

Przekazuję Państwu kolejne wydanie Przewodnika Informacyjnego, poświęconego dostępnym w województwie śląskim formom opieki zdrowotnej, pomocy społecznej i aktywizacji zawodowej dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

Publikacja zawiera kompleksową bazę instytucji, których zadaniem jest niesienie pomocy osobom w trudnej sytuacji życiowej, a w szczególności dotkniętych zaburzeniami zdrowia psychicznego.

Niniejszy Przewodnik ma na celu przybliżenie zainteresowanym zakresu dostępnej pomocy społecznej i zawodowej oraz opieki medycznej, jest również źródłem informacji o podmiotach świadczących usługi, zarówno dla osób potrzebujących jak ich rodzin i najbliższego otoczenia.

Właściwe prowadzenie osób z zaburzeniami psychicznymi wymaga skoordynowanego podejścia na wszystkich szczeblach, w opiece medycznej, pomocy społecznej i aktywizacji zawodowej. Najprostszą i najskuteczniejszą metodą jest przekaz informacji oraz edukacja jak najszerszej grupy osób, czemu służyć ma przedstawiony Informator.

W publikacji znalazły się nie tylko dane teleadresowe, ale także lista świadczeń w opiece psychiatrycznej i leczenia uzależnień oraz informacje z zakresu zasad udzielania świadczeń i orzekania o niepełnosprawności.

Mam nadzieję, że opracowanie okaże się przydatne w rozwiązywaniu dylematów rodzących się w codziennej opiece nad osobami dotkniętymi zaburzeniami psychicznymi.

Wersja elektroniczna Przewodnika dostępna jest także na stronie internetowej województwa śląskiego www.slaskie.pl w zakładce: Plan rozwoju; zdrowie i polityka społeczna; programy, plany; ochrona zdrowia psychicznego.

Dokument aktualizowany jest corocznie, dlatego gorąco zachęcam Państwa do zgłaszania zmian teleadresowych oraz dzielenia się sugestiami i oczekiwaniami wobec kolejnych edycji publikacji, poprzez przekazanie ich na adres: informator-psych@slaskie.pl.

A handwritten signature in blue ink, which appears to read 'A. Skowronek'. The signature is fluid and cursive.

Wicemarszałek Województwa Śląskiego
Aleksandra Skowronek

Spis treści

Wstęp	7
I. Opieka psychiatryczna i leczenie uzależnień.....	9
A. Zasady udzielania świadczeń	9
B. Lista świadczeń w opiece psychiatrycznej i leczenia uzależnień.....	12
1. Krótkoterminowe świadczenia terapii uzależnienia od substancji psychoaktywnych	13
2. Leczenie alkoholowych zespołów abstynencyjnych (detoksykacja)	13
3. Leczenie elektrowstrząsami chorych z zaburzeniami psychicznymi (ewentualnie ze wskazań życiowych).....	14
4. Leczenie nerwic.....	14
5. Leczenie środowiskowe (domowe).....	16
6. Leczenie uzależnień.....	16
7. Leczenie uzależnień – stacjonarne	17
8. Leczenie zaburzeń nerwicowych dla dorosłych	17
9. Leczenie zaburzeń nerwicowych dla dzieci i młodzieży	17
10. Leczenie zespołów abstynencyjnych po substancjach psychoaktywnych (detoksykacja) ...	17
11. Program leczenia substytucyjnego	18
12. Świadczenia antynikotynowe.....	18
13. Świadczenia dzienne leczenia zaburzeń nerwicowych.....	18
14. Świadczenia dzienne psychiatryczne dla dorosłych.....	20
15. Świadczenia dzienne psychiatryczne rehabilitacyjne dla dorosłych.....	22
16. Świadczenia dzienne psychiatryczne rehabilitacyjne dla dzieci i młodzieży	22
17. Świadczenia dzienne terapii uzależnienia od alkoholu.....	23
18. Świadczenia dzienne terapii uzależnienia od substancji psychoaktywnych.....	24
19. Świadczenia odwykowe w warunkach wzmocnionego zabezpieczenia.....	24
20. Świadczenia opiekuńczo-lecznicze psychiatryczne dla dorosłych	25
21. Świadczenia pielęgnacyjno-opiekuńcze psychiatryczne dla dzieci i młodzieży.....	25
22. Świadczenia psychiatryczne ambulatoryjne dla dorosłych	26
23. Świadczenia psychiatryczne ambulatoryjne dla dzieci i młodzieży	36
24. Świadczenia psychiatryczne dla chorych somatycznie	37
25. Świadczenia psychiatryczne dla dorosłych.....	38
26. Świadczenia psychiatryczne dla dzieci i młodzieży	39
27. Świadczenia psychiatryczne dla przewlekle chorych	39
28. Świadczenia psychologiczne	40
29. Świadczenia rehabilitacji psychiatrycznej.....	40
30. Świadczenia rehabilitacyjne dla uzależnionych od substancji psychoaktywnych.....	41
31. Świadczenia seksuologiczne i patologii współżycia.....	41
32. Świadczenia terapii dla uzależnionych od substancji psychoaktywnych z współistniejącymi zaburzeniami psychotycznymi (podwójna diagnoza).....	42
33. Świadczenia terapii uzależnienia i współuzależnienia od alkoholu.....	42
34. Świadczenia terapii uzależnienia od alkoholu – stacjonarne.....	45

35. Świadczenia terapii uzależnienia od substancji psychoaktywnych innych niż alkohol	46
36. Świadczenia w izbie przyjęć szpitala (ryczałt dobowy)	47
37. Świadczenia w psychiatrii sądowej w warunkach podstawowego zabezpieczenia.....	47
38. Świadczenia w psychiatrii sądowej w warunkach wzmocnionego zabezpieczenia.....	48
39. Świadczenia w psychiatrii sądowej w warunkach wzmocnionego zabezpieczenia dla nieletnich	48
II Pomoc Społeczna i Aktywizacja Zawodowa Osób z Zaburzeniami Psychicznymi	49
A. Jednostki organizacyjne pomocy społecznej	50
1. Ośrodek Pomocy Społecznej	51
2. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie	65
3. Ośrodki wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi	68
4. Dom Pomocy Społecznej.....	73
5. Mieszkanie Chronione	80
6. Rodzinny Dom Pomocy.....	81
7. Ośrodek Interwencji Kryzysowej.....	83
8. Hostel	86
B. Instytucje integracji społecznej.....	87
1. Centrum Integracji Społecznej.....	87
2. Klub Integracji Społecznej	90
3. Warsztat Terapii Zajęciowej	93
4. Zakład Aktywności Zawodowej.....	99
5. Zakład Pracy Chronionej	101
C. Poradnictwo zawodowe i aktywizacja zawodowa dla osób z zaburzeniami psychicznymi... 102	
1. Powiatowe Urzędy Pracy.....	102
2. Rehabilitacja lecznicza w ramach prewencji rentowej ZUS	106
III Orzecznictwo do celów rentowych i pozarentowych.....	109
1. Orzekanie o niepełnosprawności – orzekanie pozarentowe	109
2. Orzekanie o niezdolności do pracy – orzekanie rentowe	112
3. Oddziały, inspektoraty i biura terenowe Zakładu Ubezpieczeń Społecznych.....	116
IV Dostępne formy pomocy psychologiczno-pedagogicznej i edukacyjnej	122
A. Poradnia psychologiczno-pedagogiczna.....	122
B. Edukacja dzieci i młodzieży	130
1. Młodzieżowe Ośrodki Wychowawcze	133
2. Młodzieżowe Ośrodki Socjoterapii.....	133
3. Specjalne Ośrodki Szkolno-Wychowawcze	134
4. Specjalne Ośrodki Wychowawcze	136
5. Ośrodki Rewalidacyjno-Wychowawcze	137
Spis aktów prawnych	141
Słownik skrótów	143
Notatki.....	145

Wstęp

„...zdrowie psychiczne jest fundamentalnym dobrem osobistym człowieka, a ochrona praw osób z zaburzeniami psychicznymi należy do obowiązków państwa...”

Ustawa z dn. 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego

Według Światowej Organizacji Zdrowia (WHO) zdrowie psychiczne to *„stan dobrego samopoczucia, w którym człowiek wykorzystuje swoje zdolności, może radzić sobie ze stresem w codziennym życiu, może wydajnie i owocnie pracować oraz jest w stanie wnieść wkład w życie danej wspólnoty”*.

Problemy emocjonalne i schorzenia o podłożu psychicznym są powszechne we wszystkich krajach i społecznościach, według szacunków WHO zaburzenia psychiczne do roku 2020 staną się jednym z poważniejszych problemów zdrowotnych występujących w populacji europejskiej.

Przestrzeganie higieny psychicznej wpływa na komfort życia, a sięganie po pomoc specjalistyczną w stanach kryzysu psychicznego, jest podstawowym warunkiem powrotu do zdrowia. Działania na rzecz zdrowia psychicznego jest kwestią odpowiedzialności wielu osób i instytucji działających w społeczeństwie. Zintegrowana polityka publiczna we wszystkich istotnych sferach życia (zdrowia, edukacji, pracy) sprzyja zdrowiu psychicznemu, z kolei wdrażanie rozsądnej polityki społecznej, przyczynia się do wzmacniania zdrowia psychicznego i zmniejszenia ryzyka wystąpienia zaburzeń psychicznych. Pogłębienie wiedzy o zdrowiu psychicznym, identyfikacja potrzeb oraz istniejących zasobów, wpływa na skuteczność interwencji. Zdiagnozowanie symptomów wskazujących na pogarszanie się stanu psychicznego osób w większości sytuacji jest udziałem ich najbliższego otoczenia. Szybka reakcja i odpowiednio podjęta pomoc jest działaniem najważniejszym, decydującym często nie tylko o dobrym stanie zdrowia ale i życiu tej osoby.

Ochrona zdrowia psychicznego obejmuje realizację zadań dotyczących w szczególności:

- promocji zdrowia psychicznego i zapobiegania zaburzeniom psychicznym,
- zapewnienia osobom z zaburzeniami psychicznymi wielostronnej i powszechnie dostępnej opieki zdrowotnej oraz innych form opieki i pomocy niezbędnych do życia w środowisku rodzinnym i społecznym,
- kształtowania wobec osób z zaburzeniami psychicznymi właściwych postaw społecznych, zwłaszcza zrozumienia, tolerancji, życzliwości, a także przeciwdziałania ich dyskryminacji.

Powyższe zadania realizowane są przez działania określone w *Narodowym Programie Ochrony Zdrowia Psychicznego*, ustanowionym Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 28 grudnia 2010 r., jak również w *Śląskim Programie Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2013-2020*, przyjętym Uchwałą Zarządu Województwa Śląskiego Nr 2406/290/IV/2013 w dniu 29 października 2013 r.

W myśl ww. Programów, realizując postawione w nich cele i kierunki w zakresie ochrony zdrowia psychicznego, powstał aktualizowany corocznie *Przewodnik Informacyjny „Dostępne Formy Opieki Zdrowotnej, Pomocy Społecznej i Aktywizacji Zawodowej dla Osób z Zaburzeniami Psychicznymi w Województwie Śląskim”*.

Opracowany Przewodnik to próba usystematyzowania instytucji ochrony zdrowia, pomocy społecznej i aktywizacji zawodowej, świadczących pomoc osobom z zaburzeniami psychicznymi, ich rodzinom i otoczeniu, jak również przedstawienie najistotniejszych danych dotyczących przysługujących im ulg i uprawnień. Głównym celem publikacji jest wzrost świadomości osób dotkniętych zaburzeniami psychicznymi, instytucji ich wspierających oraz wszystkich osób zainteresowanych powyższą tematyką, jak również ułatwienie znalezienia informacji nt. uzyskania pomocy oraz dostępności do udzielanych na terenie województwa świadczeń z zakresu zdrowia psychicznego.

Zebrane dane przygotowano na podstawie informacji nadesłanych przez Samorządy Powiatów, Powiatowe Centra Pomocy Rodzinie, Ośrodki Pomocy Społecznej województwa śląskiego, jak również rejestrów opublikowanych przez m.in. Narodowy Fundusz Zdrowia Śląskiego Oddziału Wojewódzkiego w Katowicach, Śląski Urząd Wojewódzki w Katowicach, Wojewódzki Urząd Pracy w Katowicach, Zakład Ubezpieczeń Społecznych, Kuratorium Oświaty w Katowicach oraz oficjalnych, macierzystych stron internetowych podmiotów, których dotyczą. Zebrane dane obrazują stan faktyczny jednostek na przełomie marca i kwietnia 2015 r.

I. Opieka psychiatryczna i leczenie uzależnień

A. Zasady udzielania świadczeń

Świadczenia opieki psychiatrycznej i leczenia uzależnień skierowane są do osób z zaburzeniami psychicznymi, zaburzeniami zachowania, uzależnionych od alkoholu i substancji psychoaktywnych, jak również ich rodzin.

W zależności od potrzeb i stanu pacjenta leczenie prowadzone jest w formie: opieki ambulatoryjnej, stacjonarnej (szpitale), pośredniej (oddziały dzienne) i pozaszpitalnej.

W poradni zdrowia psychicznego – pacjent ma zapewnione niezbędne badania diagnostyczne, konsultacje specjalistyczne, leki oraz wyroby medyczne (dotyczy programu leczenia substytucyjnego), w tym wyroby medyczne będące przedmiotami ortopedycznymi i środki pomocnicze, świadczenia terapeutyczne (w tym psychoterapia) i rehabilitacyjne oraz działania edukacyjno-konsultacyjne dla rodzin.

W ośrodku dziennym – w trakcie leczenia pacjent ma zapewnione niezbędne badania diagnostyczne, konsultacje specjalistyczne, leki (w tym wyroby medyczne będące przedmiotami ortopedycznymi i środki pomocnicze), wyżywienie, świadczenia terapeutyczne (w tym psychoterapia) i rehabilitacyjne oraz działania edukacyjno-konsultacyjne dla rodzin. Transport sanitarny zabezpieczony zgodnie z odrębnymi przepisami. Świadczenia udzielane są w trybie planowym, od poniedziałku do piątku, przy dziennej liczbie godzin nie mniejszej niż 5.

W izbie przyjęć – przez całą dobę pacjent może skorzystać ze świadczeń udzielanych w trybie nagłym (także diagnostyczno-terapeutycznych). Pacjent ma zapewnione zabezpieczenie medyczne oraz transport, w przypadku konieczności kontynuowania leczenia specjalistycznego.

W szpitalu – podczas leczenia pacjent ma zapewnione bezpłatnie niezbędne badania diagnostyczne, konsultacje specjalistyczne, świadczenia z zakresu profilaktyki, leczenia, pielęgnacji i rehabilitacji, leki (w tym wyroby medyczne będące przedmiotami ortopedycznymi) i środki pomocnicze, świadczenia terapeutyczne (w tym psychoterapia), działania edukacyjno-konsultacyjne dla rodzin oraz inne świadczenia związane z pobytem. Transport sanitarny zabezpieczony zgodnie z odrębnymi przepisami. Skierowanie pacjenta do szpitala psychiatrycznego wydawane jest w dniu badania, a jego ważność wygasa po upływie **14 dni**.

W poradni zdrowia psychicznego, także w poradni dla dzieci i młodzieży i innych poradniach wysokospecjalistycznych, (np. leczenia nerwic, seksuologii i patologii współżycia, dla osób z autyzmem dziecięcym) oraz w leczeniu środowiskowym (domowym):

- pacjent może skorzystać z diagnozy i porady lekarza psychiatry, porady i diagnozy psychologicznej, sesji psychoterapeutycznych,
- pacjent z organicznymi zaburzeniami psychicznymi, schizofrenią lub afektywnymi zaburzeniami nastroju ma prawo do bezpłatnych wizyt domowych lekarza psychiatry, psychologa lub pielęgniarki,
- w uzasadnionych sytuacjach pacjent ma prawo do bezpłatnego transportu sanitarnego,
- za świadczenia udzielane na podstawie umowy zawartej z NFZ nie wolno pobierać od ubezpieczonego żadnych dodatkowych opłat, chyba że taka odpłatność przewidziana jest w przepisach odrębnych,
- świadczeniodawca wydaje skierowania na badania związane z leczeniem psychiatrycznym oraz pokrywa ich koszty.

W poradni leczenia uzależnień pacjent ma prawo do porad lekarskich, terapii prowadzonej przez specjalistę psychoterapii uzależnień, psychologa, psychoterapeutę lub instruktora terapii uzależnień. Leczenie pacjentów bez ich zgody odbywa się na podstawie skierowania gminnej komisji do spraw rozwiązywania problemów alkoholowych lub decyzją postanowienia sądu.

PAMIĘTAJ

Do lekarza **psychiatry oraz poradni leczenia uzależnień nie jest wymagane skierowanie**.

Aby skorzystać z porady **psychologa**, jak również **psychoterapeuty wymagane jest skierowanie** od lekarza ubezpieczenia zdrowotnego (np. psychiatry, lekarza podstawowej opieki zdrowotnej).

Leczenie w warunkach szpitalnych

Pacjenci kierowani są na leczenie stacjonarne przez lekarzy ubezpieczenia zdrowotnego, gabinety prywatne i na mocy postanowienia sądu.

- skierowanie do szpitala psychiatrycznego oraz do psychiatrycznego zakładu opieki długoterminowej (opiekuńczo-leczniczego lub pielęgnacyjno-opiekuńczego), wydaje lekarz po zbadaniu pacjenta,
- w ramach świadczeń udzielanych w warunkach stacjonarnych, świadczeniodawca zobowiązany jest zapewnić pacjentowi bezpłatne, niezbędne badania diagnostyczne, leki i wyroby medyczne będące przedmiotami ortopedycznymi oraz środki pomocnicze,
- w trakcie hospitalizacji, świadczeniodawcę obowiązuje zakaz wystawiania ubezpieczonemu recept na leki, preparaty diagnostyczne, wyroby medyczne do realizacji w aptekach ogólnodostępnych,
- przyjęcie osoby z zaburzeniami psychicznymi do szpitala psychiatrycznego, następuje za jej pisemną zgodą,
- przyjęcie do szpitala psychiatrycznego osoby małoletniej lub ubezwłasnowolnionej następuje za pisemną zgodą jej przedstawiciela ustawowego,
- leczenie psychiatryczne jest w całości finansowane przez NFZ.

W nagłych przypadkach osoba z zaburzeniami psychicznymi może zostać przyjęta do szpitala psychiatrycznego **bez skierowania**, po osobistym jej zbadaniu przez lekarza izby przyjęć.

Przepustka

Za zgodą lekarza lub kierownika psychiatrycznego zakładu opieki długoterminowej pacjent może uzyskać przepustkę. Na czas jej trwania świadczeniodawca powinien zaopatrzyć pacjenta w niezbędne leki, wyroby medyczne i środki pomocnicze. W całodobowych oddziałach psychiatrycznych i leczenia uzależnień, możliwe jest udzielanie zgody na przepustkę na okres **do 3 dni**, a w uzasadnionych przypadkach, w związku z wydarzeniami losowymi – **do 7 dni**. Łączny czas przebywania na przepustkach w całodobowych oddziałach psychiatrycznych i leczenia uzależnień nie może przekraczać 25% czasu trwania hospitalizacji. W psychiatrycznym zakładzie opieki długoterminowej (opiekuńczo-leczniczym lub pielęgnacyjno-opiekuńczym) łączny czas przebywania na przepustkach nie może przekraczać 8% (**30 dni**) w roku kalendarzowym. Świadczenie o stanie zdrowia osoby z zaburzeniami psychicznymi, orzeczenie, opinię lub skierowanie do innego lekarza bądź psychologa albo zakładu opieki zdrowotnej może być wydane przez lekarza, wyłącznie po uprzednim osobistym zbadaniu tej osoby.

Turnus rehabilitacyjny

Turnus rehabilitacyjny to zorganizowany, trwający nie dłużej niż 14 dni pobyt poza miejscem udzielania świadczeń, obejmujący leczenie i intensywną rehabilitację osób z zaburzeniami psychicznymi i znacznym stopniem nieprzystosowania społecznego, w ramach określonego programu psychoterapeutycznego.

Jego celem jest poprawa ogólnej sprawności, zwiększenie zaradności, pobudzenie i rozwijanie zainteresowań u osób niepełnosprawnych. Organizowany jest dla osób o zbliżonych potrzebach, wynikających w szczególności z ich wieku lub rodzaju niepełnosprawności albo rodzaju schorzeń lub dysfunkcji.

Wyróżnia się następujące turnusy rehabilitacyjne:

- usprawniająco-rekreacyjne,
- rekreacyjno-sportowe i sportowe,
- szkoleniowe,
- psychoterapeutyczne,
- rozwijające zainteresowania i uzdolnienia,
- nauki niezależnego funkcjonowania z niepełnosprawnością.

Opisywana forma rehabilitacji ułatwia niepełnosprawnym osiągnięcie lub utrzymanie niezależności funkcjonowania, dzięki której możliwe jest aktywne uczestnictwo w życiu rodzinnym i społecznym, gdyż zabiegi przeprowadzane podczas turnusu eliminują częściowo lub całkowicie ograniczenia niepełnosprawnych. W trakcie jego trwania pacjent ma zabezpieczone wszystkie świadczenia gwarantowane w ramach danego zakresu.

Skierowanie na turnus rehabilitacyjny może wydać lekarz, pod którego opieką znajduje się osoba niepełnosprawna, nie częściej niż raz na 12 miesięcy.

Osoba niepełnosprawna może ubiegać się o dofinansowanie uczestnictwa w turnusie rehabilitacyjnym ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (PFRON). Warunki, jakie powinny spełniać osoby niepełnosprawne ubiegające się o dofinansowanie uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych, tryb składania i rozpatrywania wniosków o dofinansowanie, wysokość oraz sposób przyznawania i przekazywania tego dofinansowania ze środków PFRON reguluje Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 15 listopada 2007 r. w sprawie turnusów rehabilitacyjnych (Dz. U. z 2007 r. Nr 230, poz. 1694).

B. Lista świadczeń w opiece psychiatrycznej i leczenia uzależnień

1. Krótkoterminowe świadczenia terapii uzależnienia od substancji psychoaktywnych.
2. Leczenie alkoholowych zespołów abstynencyjnych (detoksykacja).
3. Leczenie elektrowstrząsami chorych z zaburzeniami psychicznymi (ewentualnie) ze wskazań życiowych.
4. Leczenie nerwic.
5. Leczenie środowiskowe (domowe).
6. Leczenie uzależnień.
7. Leczenie uzależnień stacjonarne.
8. Leczenie zaburzeń nerwicowych dla dorosłych.
9. Leczenie zaburzeń nerwicowych dla dzieci i młodzieży.
10. Leczenie zespołów abstynencyjnych po substancjach psychoaktywnych (detoksykacja).
11. Program leczenia substytucyjnego.
12. Świadczenia antynikotynowe.
13. Świadczenia dzienne leczenia zaburzeń nerwicowych.
14. Świadczenia dzienne psychiatryczne dla dorosłych.
15. Świadczenia dzienne psychiatryczne rehabilitacyjne dla dorosłych.
16. Świadczenia dzienne psychiatryczne rehabilitacyjne dla dzieci i młodzieży.
17. Świadczenia dzienne terapii uzależnienia od alkoholu.
18. Świadczenia dzienne terapii uzależnienia od substancji psychoaktywnych.
19. Świadczenia odwykowe w warunkach wzmocnionego zabezpieczenia.
20. Świadczenia opiekuńczo-lecznicze psychiatryczne dla dorosłych.
21. Świadczenia pielęgnacyjno-opiekuńcze psychiatryczne dla dzieci i młodzieży.
22. Świadczenia psychiatryczne ambulatoryjne dla dorosłych.
23. Świadczenia psychiatryczne ambulatoryjne dla dzieci i młodzieży.
24. Świadczenia psychiatryczne dla chorych somatycznie.
25. Świadczenia psychiatryczne dla dorosłych.
26. Świadczenia psychiatryczne dla dzieci i młodzieży.
27. Świadczenia psychiatryczne dla przewlekle chorych.
28. Świadczenia psychologiczne.
29. Świadczenia rehabilitacji psychiatrycznej.
30. Świadczenia rehabilitacyjne dla uzależnionych od substancji psychoaktywnych.
31. Świadczenia seksuologiczne i patologii współżycia.
32. Świadczenia terapii dla uzależnionych od substancji psychoaktywnych z współistniejącymi zaburzeniami psychotycznymi (podwójna diagnoza).
33. Świadczenia terapii uzależnienia i współuzależnienia od alkoholu.
34. Świadczenia terapii uzależnienia od alkoholu stacjonarne.
35. Świadczenia terapii uzależnienia od substancji psychoaktywnych innych niż alkohol.
36. Świadczenia w izbie przyjęć szpitala (ryczałt dobowy).
37. Świadczenia w psychiatrii sądowej w warunkach podstawowego zabezpieczenia.
38. Świadczenia w psychiatrii sądowej w warunkach wzmocnionego zabezpieczenia.
39. Świadczenia w psychiatrii sądowej w warunkach wzmocnionego zabezpieczenia dla nieletnich.

Dane teledadresowe, przedstawione w niniejszym rozdziale, uzyskano na podstawie rejestru wykazu usług Narodowego Funduszu Zdrowia Śląskiego Oddziału Wojewódzkiego w Katowicach (<http://www.nfz-katowice.pl/>), ponadto danych nadesłanych przez Samorządy Powiatowe, Powiatowe Centra Pomocy Rodzinie, Ośrodki Pomocy Społecznej województwa śląskiego, jak również macierzystych stron internetowych świadczeniodawców.

1. Krótkoterminowe świadczenia terapii uzależnienia od substancji psychoaktywnych

Lp.	Podmiot leczniczy realizujący świadczenie	Adres	Nr tel.	Adres strony internetowej
1.	Centrum Leczenia Uzależnień Górnośląskiego Stowarzyszenia FAMILIA	44-100 Gliwice ul. Huberta 60	(32) 2313033	http://www.familia.org.pl/

2. Leczenie alkoholowych zespołów abstynencyjnych (detoksykacja)

Lp.	Podmiot leczniczy realizujący świadczenie	Adres	Nr tel.	Adres strony internetowej
1.	NZOZ Ośrodek Leczenia Uzależnień „OLU- Podbeskidzie”	43-300 Bielsko-Biała ul. Karola Miarki 11	(33) 8126504	b.d.
2.	NZOZ Ośrodek Terapii Uzależnień	42-200 Częstochowa ul. Ogrodowa 66 (placówka zamiejscowa)	(34) 3681520	http://www.otua.pl/
3.	Wojewódzki Ośrodek Lecznictwa Odwykowego i Zakład Opiekuńczo-Leczniczy w Gorzycach	44-350 Gorzyce ul. Zamkowa 8	(32) 4511172	http://www.woloizol.com.pl/
4.	NZOZ Ośrodek Terapii Uzależnień	42-164 Parzymiechy ul. Częstochowska 1	(34) 3189154	http://www.otua.pl/
5.	SPZOZ Szpital Psychiatryczny w Toszku	44-180 Toszek ul. Gliwicka 5	(32) 2334112 wew. 232	http://www.szpitaltoszek.pl/

b.d. - brak danych

3. Leczenie elektrowstrząsami chorych z zaburzeniami psychicznymi (ewentualnie) ze wskazań życiowych

Lp.	Podmiot leczniczy realizujący świadczenie	Adres	Nr tel.	Adres strony internetowej
1.	SP Szpital Kliniczny nr 7 Śląskiego Uniwersytetu Medycznego w Katowicach Górnośląskie Centrum Medyczne im. prof. L. Gieca	40-635 Katowice ul. Ziołowa 45-47	(32) 3598327 (32) 3598000 (32) 2024025	http://www.gcm.pl/

4. Leczenie nerwic

Lp.	Podmiot leczniczy realizujący świadczenie	Adres	Nr tel.	Adres strony internetowej
1.	Specjalistyczny Psychiatryczny Zespół Opieki Zdrowotnej	43-309 Bielsko-Biała ul. Olszówka 102	(33) 8116545 (33) 8123041	http://www.psychiatria.bielsko.pl/
2.	NZOO Centrum Zdrowia Psychicznego „EgoMedica”	42-200 Częstochowa ul. Orkana 139 B	(34) 3662881	http://www.egomedica.pl/
3.	Specjalistyczno-Diagnostyczny Ośrodek Zdrowia	42-217 Częstochowa ul. Sobieskiego 84	(34) 3244155	http://www.pawelczak.com/
4.	NZOO Ośrodek Leczenia Nerwic i Zaburzeń Odżywiania „Dąbrówka”	44-100 Gliwice ul. Asnyka 10	(32) 2383470	http://www.psychoterapiasilesia.pl/
5.	NZOO Medycyna i Edukacja Feniks	44-100 Gliwice ul. Mewy 34	(32) 7262378	http://www.depresjagliwice.pl/
6.	NZOO FENIKS	44-100 Gliwice ul. Młyńska 8	(32) 3321936	http://www.czpfeniks.pl/
7.	Zespół Wojewódzkich Przychodni Specjalistycznych	40-038 Katowice ul. Lompy 16	(32) 2091550	http://www.zwps.pl/
8.	NZOO Przychodnia „Na Witosa” Sp. z o.o.	40-832 Katowice ul. Witosa 21	(32) 2540239 (32) 2540077	http://www.nawitosa.pl/
9.	SP Szpital Kliniczny nr 7 Śląskiego Uniwersytetu Medycznego w Katowicach Górnośląskie Centrum Medyczne im. prof. L. Gieca	40-635 Katowice ul. Ziołowa 45-47	(32) 3598327 (32) 3598000 (32) 2024025	http://www.gcm.pl/

Lp.	Podmiot leczniczy realizujący świadczenie	Adres	Nr tel.	Adres strony internetowej
10.	NZOZ Zespół Poradni Specjalistycznych „Integra” S.C.	42-700 Lubliniec ul. Karola Miarki 15 H	(34) 3531665	b.d.
11.	NZOZ „LAMBDA” Sp. z o.o.	41-940 Piekary Śl. ul. Wyzwolenia 2 A	(32) 2871141	b.d.
12.	NSZOZ Poradnia Ochrony Zdrowia Psychicznego S.C., T. Warakomski, M. Skowron	41-709 Ruda Śl. ul. Niedurnego 50 D	(32) 2443777	http://pozpruda.com.pl/
13.	NZOZ FENIKS	41-200 Sosnowiec ul. Sobieskiego 29	(32) 2969332	http://www.czpfeniks.pl/
14.	Tarnogórski Ośrodek Terapii Uzależnień, Profilaktyki i Pomocy Psychologicznej SPZOZ	42-600 Tarnowskie Góry Karłuszowiec 11	(32) 3831530	http://www.to-tu.eu/
15.	Wielospecjalistyczny Szpital Powiatowy S.A. NZOZ Szpital im. dr B. Hagera	42-612 Tarnowskie Góry ul. Pyskowska 47-51	(32) 3908200 (32) 3908287	http://www.wspspa.pl/
16.	NZOZ Psychoterapeutyczny Ośrodek Leczenia Nerwic i Promocji Zdrowia Psychicznego	43-100 Tychy ul. Budowlanych 94	(32) 3277877 601488118	http://www.psychoterapia.iaw.pl/
17.	Przedsiębiorstwo Uzdrowiskowe „Ustroń” S.A. Ustrońskie Centrum Psychoterapii „Narcyz”	43-450 Ustroń ul. Zdrojowa 9	(33) 8566107	http://uzdrowisko-ustron.pl/
18.	NZOZ FENIKS	41-800 Zabrze ul. Grunwaldzka 46	(32) 2733211	http://www.czpfeniks.pl/

b.d. – brak danych

5. Leczenie środowiskowe (domowe)

Lp.	Podmiot leczniczy realizujący świadczenie	Adres	Nr tel.	Adres strony internetowej
1.	NZOZ Szpital św. Łukasza Sp. z o.o.	43-300 Bielsko-Biała ul. Bystrzańska 94 B	(33) 8151113	http://www.lukasza.pl/
2.	NZOZ FENIKS	44-100 Gliwice ul. Młyńska 8	(32) 3321936	http://www.czpfeniks.pl/
3.	Centrum Psychiatrii w Katowicach	40-340 Katowice ul. Korczaka 22	(32) 6038555 (32) 6038400	http://www.centrumpsychiatrii.eu/
4.	NZOZ Przychodnia „AGMED”	40-124 Katowice ul. Morcinka 15-17	(32) 2582402	http://www.nzozagmed.pl/
5.	NZOZ FENIKS	40-832 Katowice ul. Witosa 21	(32) 2098312	http://www.czpfeniks.pl/
6.	NZOZ FENIKS	41-800 Zabrze ul. Grunwaldzka 46	(32) 2733211	http://www.czpfeniks.pl/

6. Leczenie uzależnień

Lp.	Podmiot leczniczy realizujący świadczenie	Adres	Nr tel.	Adres strony internetowej
1.	NZOZ Ośrodek Leczenia Uzależnień „OLU Podbeskidzie”	43-300 Bielsko-Biała ul. Mostowa 1	(33) 8227983	b.d.
2.	NZOZ Ośrodek Leczenia Uzależnień „OLU Podbeskidzie”	43-502 Czechowice-Dziedzice ul. Nad Białką 1 B	(32) 2159740	b.d.
3.	NZOZ Ośrodek Leczenia Uzależnień, Opieki Psychiatrycznej i Pomocy Rodzinie „INTEGRUM”	44-253 Rybnik ul. Lompy 10	(32) 4332442 509854850	http://www.nzoz-integrum.pl/
4.	NZOZ Praktyka Lekarza Rodzinnego, Specjalistyczna i Medycyny Pracy	44-280 Rydułtowy ul. Tetmajera 150	(32) 7294068	http://przychodnia-rydułtowy.pl/
5.	NZOZ Ośrodek Leczenia Uzależnień „OLU Podbeskidzie”	34-300 Żywiec Al. Wolności 2	(33) 8610083	b.d.

b.d. – brak danych

7. Leczenie uzależnień – stacjonarne

Lp.	Podmiot leczniczy realizujący świadczenie	Adres	Nr tel.	Adres strony internetowej
1.	NZOZ Ośrodek Terapii Uzależnień	42-164 Parzymiechy ul. Częstochowska 1	(34) 3189154	http://www.otua.pl/

8. Leczenie zaburzeń nerwicowych dla dorosłych

Lp.	Podmiot leczniczy realizujący świadczenie	Adres	Nr tel.	Adres strony internetowej
1.	SPZOZ Ministerstwa Spraw Wewnętrznych im. sierżanta G. Załogi w Katowicach	40-052 Katowice ul. Głowackiego 10	(32) 7827220	http://www.zozmsw.katowice.pl/
2.	Przedsiębiorstwo Uzdrawiskowe „Ustroń” S.A.	43-450 Ustroń ul. Zdrojowa 9	(33) 8566107	http://www.uzdrowisko-ustroń.pl/

9. Leczenie zaburzeń nerwicowych dla dzieci i młodzieży

Lp.	Podmiot leczniczy realizujący świadczenie	Adres	Nr tel.	Adres strony internetowej
1.	Ośrodek Terapii Nerwic dla Dzieci i Młodzieży	43-187 Orzesze ul. Mikołowska 208	(32) 3260858	http://www.otnorzesze.pl/

10. Leczenie zespołów abstynencyjnych po substancjach psychoaktywnych (detoksykacja)

Lp.	Podmiot leczniczy realizujący świadczenie	Adres	Nr tel.	Adres strony internetowej
1.	Centrum Zdrowia Psychicznego i Leczenia Uzależnień Familia Sp. z o.o.	44-100 Gliwice ul. Dębowa 5	(32) 2703758	http://www.familia.org.pl/

11. Program leczenia substytucyjnego

Lp.	Podmiot leczniczy realizujący świadczenie	Adres	Nr tel.	Adres strony internetowej
1.	Szpital Specjalistyczny w Chorzowie	41-500 Chorzów ul. Zjednoczenia 10	(32) 3463693	http://www.szpital-specjalistyczny-wchorzowie.pl/

12. Świadczenia antynikotynowe

Lp.	Podmiot leczniczy realizujący świadczenie	Adres	Nr tel.	Adres strony internetowej
1.	Centrum Terapii	42-207 Częstochowa ul. Barlickiego 2	(34) 3675037	http://www.centrumterapii.czest.pl/
2.	Ośrodek Profilaktyczno-Społeczny dla Uzależnionych i Ich Rodzin	42-200 Częstochowa ul. Wiolinowa 1	(34) 3246097	http://www.powrotzu-czestochowa.pl/orodek/

13. Świadczenia dzienne leczenia zaburzeń nerwicowych

Lp.	Podmiot leczniczy realizujący świadczenie	Adres	Nr tel.	Adres strony internetowej
1.	Specjalistyczny Psychiatryczny Zespół Opieki Zdrowotnej	43-309 Bielsko-Biała ul. Olszówka 102	(33) 8123041 (33) 8116545	http://www.psychiatria.bielsko.pl/
2.	NZOO Centrum Zdrowia Psychicznego „EgoMedica”	42-200 Częstochowa ul. Orkana 139 B	(34) 3662881	http://www.egomedica.pl/
3.	NZOO Ośrodek Leczenia Nerwic i Zaburzeń Odżywiania „Dąbrówka”	44-122 Gliwice ul. Asnyka 10	(32) 2383470	http://www.psychoterapiasilesia.pl/
4.	NZOO Medycyna i Edukacja Feniks	44-114 Gliwice ul. Mewy 34	(32) 7262378	http://www.depresja-gliwice.pl/
5.	SPZOZ Ministerstwa Spraw Wewnętrznych im. sierżanta G. Załogi w Katowicach	40-052 Katowice ul. Głowackiego 10	(32) 7827291 (32) 7827200	http://www.zozmsw.katowice.pl/

6.	NZOZ ALTERMED Sp. z o.o.	40-955 Katowice ul. Podgórna 4	(32) 2530040	http://www.altermedkatowice.pl/
7.	NZOZ FENIKS	40-832 Katowice ul. Witosa 21	(32) 2098312	http://www.czpfeniks.pl/
8.	SP Szpital Kliniczny nr 7 Śląskiego Uniwersytetu Medycznego w Katowicach Górnośląskie Centrum Medyczne im. prof. L. Gieca	40-635 Katowice ul. Ziołowa 45-47	(32) 3598011	http://www.gcm.pl/
9.	NZOZ FENIKS	41-200 Sosnowiec ul. Sobieskiego 29	(32) 2969332	http://www.czpfeniks.pl/
10.	Przedsiębiorstwo Uzdrowiskowe „Ustroń”	43-450 Ustroń ul. Zdrojowa 9	(33) 8566107 (33) 8566100	http://www.uzdrowisko-ustron.pl/
11.	NZOZ FENIKS	41-800 Zabrze ul. Grunwaldzka 46	(32) 2733211	http://www.czpfeniks.pl/

14. Świadczenia dzienne psychiatryczne dla dorosłych

Lp.	Podmiot leczniczy realizujący świadczenie	Adres	Nr tel.	Adres strony internetowej
1.	Specjalistyczny Psychiatryczny Zespół Opieki Zdrowotnej	43-309 Bielsko-Biała ul. Olszówka 102	(33) 8149196 (33) 8123041	http://www.psychiatria.bielsko.pl/
2.	NZOZ Szpital św. Łukasza Sp. z o.o.	43-309 Bielsko-Biała ul. Bystrzańska 94 B	(33) 8151113	http://www.lukasza.pl/
3.	SPZOZ Wojewódzki Szpital Specjalistyczny nr 4 w Bytomiu	41-902 Bytom Al. Legionów 10	(32) 2810271 wew. 4437	http://www.szpital4.bytom.pl/
4.	Szpital Specjalistyczny w Chorzowie	41-500 Chorzów ul. Zjednoczenia 10	(32) 3463678	http://www.szpitalspecjalistycznywchorzowie.pl/
5.	Zespół Zakładów Opieki Zdrowotnej w Cieszynie	43-400 Cieszyn ul. Bielska 4	(33) 8549200 (33) 8520511	http://www.szpital.netus.pl/
6.	Centrum Leczenia Nerwic i Innych Zaburzeń Psychicznych	45-502 Czechowice -Dziedzice ul. Wąska 23	(32) 7202008	http://leczenie-nerwic.pl/
7.	Powiatowy Zespół Zakładów Opieki Zdrowotnej	41-250 Czeladź ul. Szpitalna 40	(32) 2651644	http://pzzoz.bedzin.pl/
8.	SPZOZ Miejski Szpital Zespolony w Częstochowie	42-200 Częstochowa ul. Bony 1/3	(34) 3702222 (34) 3702644	http://www.zsm.czyst.pl/
9.	NZOZ Centrum Zdrowia Psychicznego „EgoMedica”	42-200 Częstochowa ul. Orkana 139 B	(34) 3662881	http://www.egomedica.pl/
10.	Wojewódzki Szpital Specjalistyczny im. NMP w Częstochowie	42-200 Częstochowa ul. Polskiego Czerwonego Krzyża 7	(34) 3252611	http://www.szpitalparkitka.com.pl/
11.	Szpital Specjalistyczny im. Sz. Starkiewicza	41-300 Dąbrowa Górnicza ul. Krasieńskiego 43	(32) 2622323	http://www.szpital-dg.pl/
12.	NZOZ Medycyna i Edukacja Feniks	44-100 Gliwice ul. Mewy 34	(32) 3750212 (32) 7262378	http://www.depresja-gliwice.pl/
13.	NZOZ FENIKS	44-100 Gliwice ul. Młyńska 8	(32) 3321936	http://www.czpfeniks.pl/
14.	NZOZ Specjalistyczne Praktyki Medyczne VERA-MED	40-231 Katowice ul. Bohaterów Monte Cassino 5	(32) 3542188	http://www.vera-med.pl/

Lp.	Podmiot leczniczy realizujący świadczenie	Adres	Nr tel.	Adres strony internetowej
15.	Centrum Psychiatrii w Katowicach (Oddział Dzienny Psychiatryczny I)	40-340 Katowice ul. Korczaka 27	(32) 6038400 (32) 6038508	http://www.centrumpsychiatrii.eu/
16.	Centrum Psychiatrii w Katowicach (Oddział Dzienny Psychiatryczny II)	40-340 Katowice ul. Korczaka 27	(32) 6038400	http://www.centrumpsychiatrii.eu/
17.	NZOZ FENIKS	40-832 Katowice ul. Witosa 21	(32) 2098312	http://www.czpfeniks.pl/
18.	Psychiatryczny Zakład Opiekuńczo-Leczniczy Sp. z o.o.	34-312 Międzybrodzie Bialskie ul. Graniczna 7	(33) 8661349	http://www.pzol.pl/
19.	Szpital Miejski w Rudzie Śląskiej Sp. z o.o.	41-711 Ruda Śl. ul. Główna 11	(32) 3440724 (32) 3440868	http://szpitalruda.pl/
20.	NSZOZ Poradnia Ochrony Zdrowia Psychicznego S.C. T. Warakomski, M. Skowron	41-709 Ruda Śl. ul. Niedurnego 50 D	(32) 2443777	http://www.pozpruda.com.pl/
21.	SPZOZ Państwowy Szpital dla Nerwowo i Psychiczenie Chorych w Rybniku	44-201 Rybnik ul. Gliwicka 33	(32) 4328193 (32) 4328100	http://www.psychiatria.com/
22.	Samodzielny Publiczny Zespół Lecznictwa Psychiatrycznego	41-100 Siemianowice Śl. ul. Szkolna 2	(32) 2281491	http://www.psychiatriasiemianowice.pl/
23.	NZOZ FENIKS	41-200 Sosnowiec ul. Sobieskiego 29	(32) 2969332	http://www.czpfeniks.pl/
24.	NZOZ Centrum Zdrowia Psychicznego i Terapii Uzależnień AL-MED	44-300 Wodzisław Śl. ul. Radlińska 16	(32) 4450406	http://www.almed-centrum.pl/
25.	NZOZ FENIKS	41-800 Zabrze ul. Grunwaldzka 46	(32) 2733211	http://www.czpfeniks.pl/
26.	NZOZ ASERTYWNOŚĆ	34-300 Żywiec Os. Młodych 1	(33) 8610089	http://www.nzoz-asertywnosc.pl/

15. Świadczenia dzienne psychiatryczne rehabilitacyjne dla dorosłych

Lp.	Podmiot leczniczy realizujący świadczenie	Adres	Nr tel.	Adres strony internetowej
1.	Specjalistyczny Psychiatryczny Zespół Opieki Zdrowotnej	43-309 Bielsko-Biała ul. Olszówka 102	(33) 8149196 (33) 8123041	http://www.psychiatria.bielsko.pl/
2.	NZOO Centrum Zdrowia Psychicznego „EgoMedica”	42-200 Częstochowa ul. Orkana 139 B	(34) 3662881	http://www.egomedica.pl/
3.	NZOO PSYCH-MED	44-100 Gliwice ul. Ziemowita 6	(32) 2311551	http://www.psych-med.pl/
4.	NZOO MEDICAN, A. Gołba, A. Lasek-Bal S.C.	40-668 Katowice ul. Głuszców 9	(32) 2015103	http://nzo-medican.pl/
5.	SP Szpital Kliniczny nr7 Śląskiego Uniwersytetu Medycznego w Katowicach Górnośląskie Centrum Medyczne im. prof. L. Gieca	40-635 Katowice ul. Ziołowa 45-47	(32) 3598011 (32) 3598000 (32) 2024025	http://www.gcm.pl/
6.	NZOO ASERTYWNOŚĆ	34-300 Żywiec Os. Młodych1	(33) 8610089	http://www.nzo-asertywnosc.pl/

16. Świadczenia dzienne psychiatryczne rehabilitacyjne dla dzieci i młodzieży

Lp.	Podmiot leczniczy realizujący świadczenie	Adres	Nr tel.	Adres strony internetowej
1.	NZOO Ośrodek Terapii i Psychoedukacji „KOMPAS” S.C.	42-500 Będzin ul. Modrzejowska 27	(32) 7300444	http://www.psychokompas.pl/
2.	Specjalistyczny Psychiatryczny Zespół Opieki Zdrowotnej	43-314 Bielsko-Biała ul. Sobieskiego 83	(33) 8284074	http://www.psychiatria.bielsko.pl/
3.	NZOO FENIKS	44-100 Gliwice ul. Młyńska 8	(32) 3321936	http://www.czpfeniks.pl/
4.	NZOO FENIKS	40-832 Katowice ul. Witosa 21	(32) 2098312	http://www.czpfeniks.pl/
5.	Centrum Pediatrii im. Jana Pawła II w Sosnowcu	41-218 Sosnowiec ul. G. Zapolskiej 3	(32) 2929193	http://centrum-pediiarii.com.pl/
6.	Ośrodek Medyczno-Terapeutyczny „Syriusz” NZOO	44-240 Żory Al. Wojska Polskiego 3 C	(32) 7245921	http://www.nzo-syriusz.pl/

17. Świadczenia dzienne terapii uzależnienia od alkoholu

Lp.	Podmiot leczniczy realizujący świadczenie	Adres	Nr tel.	Adres strony internetowej
1.	NZOZ Ośrodek Leczenia Uzależnień „OLU-Subbeskidzie”	43-300 Bielsko-Biała ul. Mostowa 1	(33) 8227983	b.d.
2.	NZOZ Ośrodek Leczenia Uzależnień „OLU Subbeskidzie”	43-502 Czechowice-Dziedzice ul. Nad Białką 1 B	(32) 2159740	b.d.
3.	Centrum Terapii	42-207 Częstochowa ul. Barlickiego 2	(34) 3675037	http://www.centrumterapii.czest.pl/
4.	NZOZ Ośrodek Terapii Uzależnień	42-200 Częstochowa ul. Ogrodowa 66	(34) 3681520	http://www.otua.pl/
5.	Ośrodek Edukacji, Profilaktyki i Psychoterapii „DROGA”	40-308 Dąbrowa Górnicza ul. Piłsudskiego 92	(32) 2685067	http://fundacjadroga.pl/
6.	Centrum Psychiatrii w Katowicach	40-338 Katowice ul. Korczaka 2	(32) 2569582 (32) 2048848	http://www.centrumpsychiatrii.eu/
7.	NZOZ Ośrodek Pomocy Psychologicznej Profilaktyki i Leczenia Uzależnień „MENS SANA”	41-400 Mysłowice Rynek 8	(32) 2222907	http://www.mens-sana.pl/
8.	Ośrodek Terapii Uzależnień i Pomocy Psychologicznej SPZOZ	41-700 Ruda Śl. ul. Ballestremów 16	(32) 7712644	http://www.bip.spzozotu.timtech.pl/
9.	SPZOZ Państwowy Szpital dla Nerwowo i Psychicznie Chorych w Rybniku	44-201 Rybnik ul. Gliwicka 33	(32) 4328181 do 83	http://www.psychiatria.com/
10.	NZOZ Ośrodek Leczenia Uzależnień, Opieki Psychiatrycznej i Pomocy Rodzinie „INTEGRUM”	44-253 Rybnik ul. Lompy 10	(32) 4332442	http://www.nzoz-integrum.pl/
11.	NSZOZ GASTROMED	44-206 Rybnik ul. Śląska1	(32) 7393384	b.d.
12.	Samodzielny Publiczny Zakład Terapii Uzależnień i Współuzależnienia	41-106 Siemianowice Śl. Al. Młodych 16	(32) 7654138	http://www.uzaleznienia.siemianowice.pl/

Lp.	Podmiot leczniczy realizujący świadczenie	Adres	Nr tel.	Adres strony internetowej
13.	Tarnogórski Ośrodek Terapii Uzależnień, Profilaktyki i Pomocy Psychologicznej SPZOZ	42-600 Tarnowskie Góry Karłuszowiec 11	(32) 3831530	http://www.to-tu.eu/
14.	NZOZ Ośrodek Pomocy Psychologicznej Profilaktyki i Leczenia Uzależnień „MENS SANA”	43-100 Tychy ul. Bukowa 20	(32) 3275183	http://www.mens-sana.pl/
15.	NZOZ Centrum Zdrowia Psychicznego i Terapii Uzależnień AL-MED	44-300 Wodzisław Śl. ul. Radlińska16	(32) 4450406	http://www.almed-centrum.pl/
16.	SPZOZ Ośrodek Profilaktyki i Leczenia Uzależnień	41-800 Zabrze Park Hutniczy 6	(32) 2718442	http://www.opilu.pl/
17.	NZOZ Ośrodek Leczenia Uzależnień „OLU Podbeskidzie”	34-300 Żywiec Al. Wolności 2	(33) 8610083	b.d.

b.d. - brak danych

18. Świadczenia dzienne terapii uzależnienia od substancji psychoaktywnych

Lp.	Podmiot leczniczy realizujący świadczenie	Adres	Nr tel.	Adres strony internetowej
1.	Ośrodek Profilaktyczno-Społeczny dla Uzależnionych i Ich Rodzin	42-200 Częstochowa ul. Wiolinowa 1	(34) 3246097	http://www.powrotzu-czestochowa.pl/orodek/
2.	Centrum Zdrowia Psychicznego i Leczenia Uzależnień FAMILIA Sp. z o.o.	44-100 Gliwice ul. Dębowa 5	(32) 2703758	http://www.familia.org.pl/
3.	SPZOZ Ośrodek Profilaktyki i Leczenia Uzależnień	41-800 Zabrze Park Hutniczy 6	(32) 2718442	http://www.opilu.pl/

19. Świadczenia odwykowe w warunkach wzmocnionego zabezpieczenia

Lp.	Podmiot leczniczy realizujący świadczenie	Adres	Nr tel.	Adres strony internetowej
1.	SPZOZ Szpital Psychiatryczny w Toszku	44-180 Toszek ul. Gliwicka 5	(32) 2334112 wew. 227	http://www.szpitaltoszek.pl/

20. Świadczenia opiekuńczo-lecznicze psychiatryczne dla dorosłych

Lp.	Podmiot leczniczy realizujący świadczenie	Adres	Nr tel.	Adres strony internetowej
1.	Fundacja Św. Elżbiety Węgierskiej w Cieszynie	43-400 Cieszyn ul. Katowicka 1	(33) 8520969 (33) 8528079	http://www.elzbietanki.cieszyn.pl/
2.	Wojewódzki Ośrodek Lecznictwa Odwykowego i Zakład Opiekuńczo-Leczniczy w Gorzycach	44-350 Gorzyce ul. Zamkowa 8	(32) 4511205	http://www.woloizol.com.pl/
3.	Wojewódzki Szpital Neuropsychiatryczny im. dr E. Cyrana w Lublińcu	42-700 Lubliniec ul. Grunwaldzka 48	(34) 3532914	http://www.wsnlc.pl/
4.	Psychiatryczny Zakład Opiekuńczo-Leczniczy Sp. z o.o.	34-312 Międzybrodzie Bialskie ul. Graniczna 7	(33) 8661349	http://www.pzol.pl/
5.	SPZOZ Państwowy Szpital dla Nerwowo i Psychicznie Chorych w Rybniku	44-201 Rybnik ul. Gliwicka 33	(32) 4328183 (32) 4328100 (32) 4328298	http://www.psychiatria.com/

21. Świadczenia pielęgnacyjno-opiekuńcze psychiatryczne dla dzieci i młodzieży

Lp.	Podmiot leczniczy realizujący świadczenie	Adres	Nr tel.	Adres strony internetowej
1.	Ośrodek Leczniczo-Rehabilitacyjny dla Dzieci Kamieniec-Zbroślawice	42-674 Zbroślawice ul. Batorego 8	(32) 2337029 (32) 2337877	http://www.olr-kamieniec.pl/

22. Świadczenia psychiatryczne ambulatoryjne dla dorosłych

Lp.	Podmiot leczniczy realizujący świadczenie	Adres	Nr tel.	Adres strony internetowej
1.	NZOZ Medyk	42-500 Będzin ul.1-go Maja 1	(32) 7616322	http://www.medyk.bedzin.pl/
2.	NZOZ Ośrodek Terapii i Psychoedukacji „KOMPAS” S.C.	42-500 Będzin ul. Modrzejowska 27	(32) 7300444	http://www.psychokompas.pl/
3.	Zakład Opieki Zdrowotnej „Pro Salute”	42-500 Będzin ul. Sączewskiego 27	(32) 2673285	http://www.prosalute.home.pl/
4.	Specjalistyczny Psychiatryczny Zespół Opieki Zdrowotnej	43-309 Bielsko-Biała ul. Mostowa 1	(33) 8116411	http://www.psychiatria.bielsko.pl/
5.	Specjalistyczny Psychiatryczny Zespół Opieki Zdrowotnej	43-309 Bielsko-Biała ul. Olszówka 102	(33) 8149196 (33) 8123041	http://www.psychiatria.bielsko.pl/
6.	NZOZ Ośrodek Rehabilitacji	43-300 Bielsko-Biała ul. Starobielska 11	(33) 8112006	http://www.euro-med.net.pl/
7.	Obwód Lecznictwa Kolejowego SPZOZ	43-302 Bielsko-Biała ul. Traugutta 12	(33) 8285767	http://www.olk.bielsko.pl/
8.	NZOZ Szpital św. Łukasza Sp. z o.o.	43-300 Bielsko-Biała ul. Bystrzańska 94 B	(33) 8151113	http://www.lukasza.pl/
9.	NZOZ „FAMILIA-MED” Sp. z o.o.	43-150 Bieruń ul. Chemików 37	(32) 2161618	http://familia-med.pl/
10.	NZOZ „PRIMUS”	42-470 Brudzewice ul. Szkolna 12	(32) 6742912 (32) 6741227	http://www.nzozprimus.pl/
11.	NZOZ MULTIMED Lekarze Kempieński i Wspólnik Sp. p.	41-907 Bytom ul. Piątka 33	(32) 3863010	http://multimed.bytom.pl/
12.	SPZOZ Wojewódzki Szpital Specjalistyczny Nr 4 w Bytomiu	41-902 Bytom Al. Legionów 10	(32) 2810271	http://www.szpital4.bytom.pl/
13.	NZOZ Arka-Med. Sp. z o.o.	41-902 Bytom ul. Arki Bożka 15 A	(32) 2818419	b.d.
14.	NZOZ „PRO-MED”	41-910 Bytom ul. Chorzowska 14	(32) 2820164	http://promed.bytom.pl/
15.	Przychodnia Lekarska Szombierki w Bytomiu	41-907 Bytom ul. Orzegowska 52 A	(32) 2819794	http://przychodnia.szombierki.pl/
16.	NZOZ SIGMA-BI	41-902 Bytom ul. Wyczołkowskiego 26	(32) 2811314	http://www.sigma-bi.pl/

Lp.	Podmiot leczniczy realizujący świadczenie	Adres	Nr tel.	Adres strony internetowej
17.	NZOZ „ANIMA” Jerzy Furman, U. Suchowska, A. Kwiecień	41-500 Chorzów ul. Gałeczki 30	(32) 2415199	b.d.
18.	NZOZ Usługi Medyczne „Zdrowie”	41-500 Chorzów ul. Wolności 3/9	(32) 7366443	b.d.
19.	NZOZ św. Pawła 11 A	41-500 Chorzów ul. Św. Pawła 11 A	(32) 2496216	http://www.medycynapracy.best.pl/
20.	Zespół Zakładów Opieki Zdrowotnej w Cieszynie	43-400 Cieszyn ul. Bielska 4	(33) 8523138	http://www.szpital.netus.pl/
21.	Niepubliczny Zakład Opieki Psychiatryczno-Psychologicznej „VARIUSMED” S.C.	43-400 Cieszyn ul. Mennicza 20	(33) 8581386	b.d.
22.	NZOZ „UBEZPIECZALNIA” Sp. z o.o.	43-502 Czechowice – Dziedzice ul. Sienkiewicza 8	(32) 2153241	http://www.ubezpieczalnia.net.pl/
23.	NZOZ Centrum Medyczne „Zdrowie” mgr M. Grygierzec	43-502 Czechowice -Dziedzice ul. Traugutta 18 A	(32) 2152349	b.d.
24.	Centrum Leczenia Nerwic i Innych Zaburzeń Psychiczych	45-502 Czechowice-Dziedzice ul. Wąska 23	(32) 7202008	http://leczenie-nerwic.pl/
25.	NZOZ Lecznictwa Otwartego „F-MED.” Sp. z o.o.	41-250 Czeladź ul. 21-go Listopada 12	(32) 2651265	b.d.
26.	Powiatowy Zespół Zakładów Opieki Zdrowotnej	41-250 Czeladź ul. Szpitalna 40	(32) 2651644	http://pzzoz.bedzin.pl/
27.	NZOZ „MEDIPOZ” Sp. z o.o.	44-230 Czerwionka-Leszczyny ul. 3 Maja 36 C	(32) 4312974	http://www.medipoz.pl/
28.	SPZOZ Miejski Szpital Zespolony w Częstochowie	42-200 Częstochowa ul. Bony 1/3	(34) 3702661	http://www.zsm.czyst.pl/
29.	NZOZ Przychodnia Medycyny Rodzinnej „PULS”	42-209 Częstochowa ul. Ks. Konarskiego 6	(34) 3643571	b.d.
30.	NZOZ Przychodnia Lekarska „Lege Artis” Sp. z o.o.	42-221 Częstochowa ul. Kutnowska 4	(34) 3666033	http://legeartis.czyst.pl/

Lp.	Podmiot leczniczy realizujący świadczenie	Adres	Nr tel.	Adres strony internetowej
31.	NZOZ Przychodnia Lekarska „Nord Med” Sp. z o.o.	42-200 Częstochowa ul. Michałowskiego 6	(34) 3220670	http://www.nordmed.pl/
32.	Przychodnia Lekarska „Medicus Bis”	42-200 Częstochowa ul. Mostowa 14	(34) 3671470	b.d.
33.	NZOZ Centrum Zdrowia Psychicznego „EgoMedica”	42-200 Częstochowa ul. Orkana 139 B	(34) 3662881	http://www.egomedica.pl/
34.	NZOZ „Nasza Przychodnia”	42-217 Częstochowa Al. Wolności 46	(34) 3669604	b.d.
35.	NSZOZ Przychodnia „MERCURY” Sp. z o.o.	41-300 Dąbrowa Górnicza ul. Adamieckiego 13	(32) 2623671	http://www.merkury.dabrowa.pl/
36.	NZOZ Przychodnia Rejonowo-Specjalistyczna „Na Cedlera” Sp. z o.o.	41-300 Dąbrowa Górnicza ul. Cedlera 12 A	(32) 2685856	http://www.nacedlera.com/
37.	Specjalistyczne Centrum Medyczne „Syntonia”	41-303 Dąbrowa Górnicza ul. Krasickiego 1	(32) 7472689	b.d.
38.	Szpital Specjalistyczny im. Sz. Starkiewicza	41-300 Dąbrowa Górnicza ul. Krasickiego 43	(32) 2623275	http://www.szpital-dg.pl/
39.	Ośrodek Edukacji, Profilaktyki i Psychoterapii „DROGA”	41-308 Dąbrowa Górnicza ul. Piłsudskiego 92	(32) 2685067	http://fundacjadroga.pl/
40.	NZOZ Ośrodek Leczenia Nerwic i Zaburzeń Odżywiania „Dąbrówka”	44-100 Gliwice ul. Asnyka 10	(32) 2383470	http://www.psychoterapia-silesia.pl/
41.	Centrum Zdrowia Psychicznego i Leczenia Uzależnień Familia Sp. z o.o.	44-100 Gliwice ul. Dębowa 5	(32) 2318615	http://www.familia.org.pl/
42.	NZOZ Medycyna i Edukacja FENIKS	44-100 Gliwice ul. Mewy 34	(32) 3750212 (32) 7262378	http://www.depresja-gliwice.pl/
43.	NZOZ FENIKS	44-100 Gliwice ul. Młyńska 8	(32) 3321936	http://www.czpfeniks.pl/
44.	NZOZ Przychodnia Akademicka w Gliwicach Sp. z o.o.	44-100 Gliwice ul. Moniuszki 13	(32) 2315344	http://www.przychodnia-akademicka.pl/
45.	Obwód Lecznictwa Kolejowego w Gliwicach - SPZOZ	44-100 Gliwice ul. Opolska 18	(32) 3318150	http://bip-slaskie.pl/olkgliw/

Lp.	Podmiot leczniczy realizujący świadczenie	Adres	Nr tel.	Adres strony internetowej
46.	NZOZ Przychodnia ESKULAP Sp. z o.o.	44-100 Gliwice Pl. Piłsudskiego 5 A	(32) 2313231	http://eskulapgliwice.pl/
47.	NZOZ Poradnia Psychologiczna PARTNER	44-100 Gliwice ul. Wieczorka 22	(32) 2312690 wew. 25	http://www.partner.gliwice.pl/
48.	NZOZ PSYCH-MED	44-100 Gliwice ul. Ziemowita 6	(32) 2311551	http://www.psych-med.pl/
49.	Szpital Miejski nr 4 z Przychodnią SPZOZ w Gliwicach	44-100 Gliwice ul. Zygmunta Starego 20	(32) 2318888 (32) 2304939	http://www.szpital4.gliwice.pl/
50.	Wojewódzki Szpital Specjalistyczny nr 2 w Jastrzębiu-Zdroju	44-330 Jastrzębie-Zdrój Al. Jana Pawła II 7	(32) 4784264	http://www.wss2.pl/
51.	NSZOZ Neuro-Med Centrum Terapii Nerwic, Depresji i Uzależnień	44-330 Jastrzębie-Zdrój ul. Dębowa 20	(32) 4767355	http://www.neuro-med.pl/
52.	Niepubliczny Zakład Opieki Psychiatryczno-Psychologicznej „VARIUSMED” S.C.	44-335 Jastrzębie-Zdrój ul. Wrocławska 12	(32) 4731679	b.d.
53.	ELVITA NZOZ Górniczy Zakład Lecznictwa Ambulatoryjnego	43-600 Jaworzno ul. Gwarków 1	(32) 7549392	http://www.elvita.pl/
54.	Miejskie Centrum Medyczne	43-602 Jaworzno ul. Koszarowa 1	(32) 6177677	b.d.
55.	Centrum Promocji Zdrowia Ośrodek Medyczny S.C.	43-600 Jaworzno ul. Paderewskiego 43	(32) 7522464	http://www.cpz-med.com.pl/
56.	Centrum Medycyny Rodzinnej i Specjalistycznej „DILMED” S.C.	40-231 Katowice ul. Bohaterów Monte Cassino 3	(32) 2564693	b.d.
57.	NZOZ Specjalistyczne Praktyki Medyczne VERA-MED	40-231 Katowice ul. Bohaterów Monte Cassino 5	(32) 3542188	http://vera-med.pl/
58.	Obwód Lecznictwa Katowice	40-012 Katowice ul. Dworcowa 3	(32) 2535295	http://www.olk.katowice.pl/
59.	NZOZ Centrum Medyczne Femina	40-703 Katowice ul. Kłodnicka 23	(32) 2570699	http://www.femina.katowice.pl/
60.	NZOZ MEDICAN A. Gołba	40-668 Katowice ul. Głuszców 9	(32) 2015103	http://www.nzoz-medicant.pl/
61.	NZOZ Ośrodek Rehabilitacji EURO-MED. Sp. z o.o.	40-668 Katowice ul. Głuszców 9	(32) 7804602 (32) 2068752 663744300	http://www.euro-med.net.pl/

Lp.	Podmiot leczniczy realizujący świadczenie	Adres	Nr tel.	Adres strony internetowej
62.	Prywatny Zakład Opieki Zdrowotnej Orto-Medic S.C.	40-111 Katowice ul. Jabłoniowa 45	(32) 2043614	b.d.
63.	SPZOZ Ministerstwa Spraw Wewnętrznych im. sierżanta G. Załogi w Katowicach	40-052 Katowice ul. Głowackiego 10	(32) 7827291 (32) 7827200	http://www.zozmsw.katowice.pl/
64.	Centrum Psychiatrii w Katowicach	40-340 Katowice ul. Korczaka 22	(32) 6038400 (32) 6038555	http://www.centrumpsychiatrii.eu/
65.	Zespół Wojewódzkich Przychodni Specjalistycznych	40-038 Katowice ul. Lompy 16	(32) 2552854	http://www.zwps.pl/
66.	NZOZ Grupowa Praktyka Lekarzy Rodzinnych „EWANMED” S.C.	40-129 Katowice Misjonarzy Oblatów 21	(32) 2036991	b.d.
67.	NZOZ Przychodnia „AGMED”	40-124 Katowice Morcinka 15-17	(32) 2582402	http://www.nzozagmed.pl/
68.	NZOZ ALTERMED Sp. z o.o.	40-955 Katowice Podgórna 4	(32) 2530040	http://www.altermedkatowice.pl/
69.	Profimed Przychodnia Profilaktyczno-Specjalistyczna ZURS	40-084 Katowice Sokolska 3	(32) 2537134	http://www.zurs.com.pl/ <i>W zakładce „Profimed”</i>
70.	NZOZ FENIKS	40-832 Katowice Witosa 21	(32) 2098312	http://www.czpfeniks.pl/
71.	NSZOZ „MED 5” Sp. z o.o.	40-719 Katowice Zadole 30	(32) 2521000	http://www.med5.pl/
72.	NZOZ „EPIONE”	40-873 Katowice Zawiszy Czarnego 7 A	(32) 2545474	http://www.epione.pl/
73.	SP Szpital Kliniczny nr 7 Śląskiego Uniwersytetu Medycznego w Katowicach Górnośląskie Centrum Medyczne im. prof. L. Gieca	40-635 Katowice Ziołowa 45-47	(32) 3598327 (32) 3598000 (32) 2024025	http://www.gcm.pl/
74.	NZOZ Przychodnia Lekarska „Puls-Med”	42-100 Kłobuck ul. Rómmla 4 A	693466456	b.d.
75.	NZOZ „Przychodnia Lekarska”	42-270 Kłomnice ul. Strażacka 18	(34) 3669527	b.d.
76.	SPZOZ w Knurowie	44-190 Knurów ul. Ks. A. Koziółka 8	(32) 2351455	http://www.zozknurow.pl/

Lp.	Podmiot leczniczy realizujący świadczenie	Adres	Nr tel.	Adres strony internetowej
77.	SPZOZ Gminny Ośrodek Zdrowia w Lelowie	42-235 Lelów ul. Szczekocińska 18	(34) 3550010	b.d.
78.	Wojewódzki Szpital Neuropsychiatryczny im. dr E. Cyrana w Lublińcu	42-700 Lubliniec ul. Grunwaldzka 48	(34) 3532940	http://www.wsnlc.pl/
79.	NZOZ Zespół Poradni Specjalistycznych „Integra” S.C.	42-700 Lubliniec ul. Karola Miarki 15 H	(34) 3531665	b.d.
80.	NZOZ MEDLIFE	42-700 Lubliniec ul. Opolska 1	(34) 3563065	http://www.q10.com.pl/
81.	Centrum Medyczne „Eko-Prof-Med” Sp. z o.o.	42-610 Miasteczko Śl. ul. Cynkowa 6	(32) 2888882 (32) 7254937	http://www.ekoprofmed.pl/
82.	Psychiatryczny Zakład Opiekuńczo-Leczniczy Sp. z o.o	34-312 Międzybrodzie Bialskie ul. Graniczna 7	(33) 8661349	http://www.pzol.pl/
83.	NZOZ Centrum Opieki Psychiatrycznej i Psychologicznej „Psyche-Med”	43-190 Mikołów ul. Waryńskiego 4	(32) 3222024	b.d.
84.	Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej Ośrodek Rehabilitacyjno-Opiekuńczy	41-404 Mysłowice ul. Laryska 7	(32) 3161510	b.d.
85.	Samodzielny Publiczny Zespół Opieki Zdrowotnej w Myszkowie	42-300 Myszków ul. Partyzantów 21	(34) 3130713 (34) 3137329	http://www.zozmyszkow.pl/
86.	NZOZ MEDICOR Kowalski, Pilarski, Janas Sp. j.	42-300 Myszków ul. Skłodowskiej 7	(34) 3137180	b.d.
87.	NZOZ Przychodnia „Wierzchowina”	42-300 Myszków ul. Sucharskiego 63 A	(34) 3131648	b.d.
88.	NZOZ „STEMA-MED” Sp. z o.o	43-180 Orzesze ul. Bukowina 4	(32) 2215282	b.d.
89.	NZOZ „MEDIS+”	41-943 Piekary Śl. ul. Ks. Kpt. G. Waculika 2	(32) 2877878	http://www.medisplus.pl/
90.	NZOZ „Przychodnia Julian”	41-949 Piekary Śl. ul. M. Curie- Skłodowskiej 81	(32) 2882002	http://www.fozp.pl/ <i>W zakładce Ośrodek zdrowia – Filia nr 1 Os. Powstańców</i>

Lp.	Podmiot leczniczy realizujący świadczenie	Adres	Nr tel.	Adres strony internetowej
91.	NZOZ „LAMBDA” Sp. z o.o.	41-940 Piekary Śl. ul. Wyzwolenia 2 A	(32) 2871141	http://79.96.2.182/ www.lambda.pl/
92.	NSZOZ „Calm-Med.”	43-251 Pniówek ul. Krucza 12	(32) 4483520 501449753	http://www.calm- med.pl/
93.	Specjalistyczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Hipokrates” S.C.	43-200 Pszczyna ul. Zdrojowa 65	(32) 2103880	b.d.
94.	Centrum Usług Medycznych AA „Remedium” Awramienko Sp. j.	44-120 Pyskowice ul. Paderewskiego 11	(32) 2338762	http://www. remedium.net.pl/
95.	NZOZ Przychodnia Wielospecjalistyczna nr 1	44-120 Pyskowice ul. Wojska Polskiego 10	(32) 3330570	b.d.
96.	NZOZ „Centrum Zdrowia” Sp. z o.o.	47-400 Racibórz ul. Klasztorna 10	(32) 4152954	http://centrum- zdrowia.net/
97.	Prywatna Poradnia Wielospecjalistyczna MEDICI	41-922 Radzionków ul. Sienkiewicza 43	(32) 2890735	http://www.medicicom.pl/
98.	Szpital Miejski w Rudzie Śląskiej Sp. z o.o.	41-711 Ruda Śl. ul. Główna 11	(32) 3440874	http://szpitalruda.pl/
99.	Przychodnia Specjalistyczna SPZOZ	41-709 Ruda Śl. ul. Niedurnego 50 D	(32) 3403508	http://psruda.com.pl/
100.	NSZOZ Poradnia Ochrony Zdrowia Psychicznego S.C., T. Warakomski, M. Skowron	41-709 Ruda Śl. ul. Niedurnego 50 D	(32) 2443777	http://www. pozpruda.com.pl/
101.	Ośrodek Usług Medycznych „ALERGOKOL”	44-200 Rybnik ul.3 Maja 31	(32) 4210970	http://www. alergokol.pl/
102.	„CENTRUM MEDYCZNE” Sp. z o.o.	44-206 Rybnik ul. Śląska 1	(32) 7393003	http://centrummed. hg.pl/
103.	SPZOZ Państwowy Szpital dla Nerwowo i Psychiczenie Chorych w Rybniku	44-201 Rybnik ul. Gliwicka 33	(32) 4328229	http://www. psychiatria.com/
104.	NZOZ „Medikol” Sp. z o.o.	44-200 Rybnik ul. Parkowa 4 A	(32) 4222638	http://www.medikol. pl/
105.	NSZOZ GASTROMED	44-206 Rybnik ul. Śląska 1	(32) 7393384	b.d.

Lp.	Podmiot leczniczy realizujący świadczenie	Adres	Nr tel.	Adres strony internetowej
106.	Powiatowy Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Rydułtowach i Wodzisławiu Śląskim z siedzibą w Wodzisławiu Śląskim	44-283 Rydułtowy ul. Plebiscytowa 47	(32) 4592478	http://www.zozrydułtowy.pl/
107.	Samodzielny Publiczny Zespół Lecznictwa Psychiatrycznego	41-100 Siemianowice Śl. ul. Szkolna 2	(32) 2281491	http://www.psychiatria.siemianowice.pl/
108.	MEDIKOOL Centrum Zdrowia	43-430 Skoczów ul. Ciężarowa 54	(33) 8557755	http://www.medikool.pl/
109.	Niepubliczny Psychiatryczny Zakład Opieki Zdrowotnej	43-430 Skoczów ul. Krzywa 4	(33) 8530147	b.d.
110.	Specjalistyczny NZOZ „NOVUM”	43-430 Skoczów ul. Morcinka 16 B	(33) 8511131	b.d.
111.	Niepubliczny Wielospecjalistyczny Zakład Opieki Zdrowotnej Piotr Gruszczyk Sp. z o.o.	43-430 Skoczów ul. Kossak-Szatkowskiej 24	(33) 8530809 (33) 4790142	http://www.gruszczyk.pl/
112.	NZOZ OL-MED. Sp. z o.o.	41-216 Sosnowiec ul. Czołgistów 5	(32) 2948417	b.d.
113.	Fundacja „Unia Bracka”	41-219 Sosnowiec ul. Dmowskiego 6 A	(32) 2988937	http://www.uniabracka.pl/
114.	Zakład Lecznictwa Ambulatoryjnego w Sosnowcu	41-200 Sosnowiec ul. Hallera 5	(32) 2913787 (32) 2663969	http://www.zla.sosnowiec.pl/
115.	NZOZ „NASZA PRZYCHODNIA”	41-219 Sosnowiec ul. Kisielewskiego 2	(32) 2631097 (32) 2632484	http://www.nasza-przychodnia.pl/
116.	NZOZ „F-MED” Sp. z o.o.	41-219 Sosnowiec ul. Lenartowicza 108	(32) 2979720	b.d.
117.	SPZOZ Obwód Lecznictwa Kolejowego w Sosnowcu	41-200 Sosnowiec ul. Piłsudskiego 9	(32) 7104747	b.d.
118.	NZOZ FENIKS	41-200 Sosnowiec ul. Sobieskiego 29	(32) 2969332	http://www.czpfeniks.pl/
119.	Sosnowiecki Szpital Miejski Sp. z o.o.	41-200 Sosnowiec ul. Zegadłowicza 3	(32) 4130348	http://www.szpital.sosnowiec.pl/
120.	Zespół Opieki Zdrowotnej w Świętochłowicach Sp. z o.o.	41-605 Świętochłowice ul. Chorzowska 36	(32) 6219546 (32) 2455041	http://www.zoz.net.pl/

Lp.	Podmiot leczniczy realizujący świadczenie	Adres	Nr tel.	Adres strony internetowej
121.	NZOZ Prywatne Centrum Medyczne „Biozon”	41-600 Świętochłowice ul. Findera 7	(32) 2452924	b.d.
122.	NZOZ Przychodnia Medycyny Rodzinnej	41-600 Świętochłowice ul. Katowicka 11	(32) 7701415	http://www.nzozpmr.pl/
123.	USŁUGI MEDYCZNE „ŚRÓDMIEŚCIE” Sp. z o.o.	42-600 Tarnowskie Góry ul. Piłsudskiego 16	(32) 2852864	http://www.nzoz.org.pl/
124.	NZOZ Przychodnia Wielospecjalistyczna Sp. z o.o.	42-600 Tarnowskie Góry ul. Piłsudskiego 18	(32) 7691381	http://www.przychodnia.wielospecjalistyczna.pl/
125.	NZOZ ANIMED	42-600 Tarnowskie Góry ul. Piłsudskiego 9 A	(32) 2855761	b.d.
126.	Wielospecjalistyczny Szpital Powiatowy S.A. NZOZ Szpital im. dr B. Hagera	42-612 Tarnowskie Góry ul. Pyskowska 47-51	(32) 3908200	http://wspsa.pl/
127.	SPZOZ Szpital Psychiatryczny w Toszku	44-180 Toszek ul. Gliwicka 5	(32) 2334112 wew. 298	http://www.szpitaltoszek.pl/
128.	„Awicenna” Sp. z o.o. Zespół Poradni Specjalistycznych	43-100 Tychy ul. Cyganerii 1	(32) 9098870	b.d.
129.	NZOZ „Przychodnia nr 4” Sp. z o.o.	43-100 Tychy Al. Niepodległości 45	(32) 7804107 (32) 2279235	http://przychodnia4.pl/
130.	NZOZ Centrum Medyczne Paprocany Sp. z o.o.	43-100 Tychy ul. Sikorskiego 101	(32) 2178209	http://www.paprocany.pl/
131.	NZOZ Przychodnia nr 1 Optima Sp. z o.o.	43-100 Tychy ul. Wojska Polskiego 4	(32) 3270090	b.d.
132.	NZOZ Ośrodek Rehabilitacji EURO-MED Sp. z o.o.	43-100 Tychy ul. Zgrzebniocka 22	(32) 3296152	http://www.euro-med.net.pl/
133.	NZOZ „Dziechcinka”	43-460 Wiśla ul. Wyzwolenia 60 D	(33) 8552493	b.d.
134.	NZOZ Pielęgniarsko-Lekarski PULS S.C.	44-300 Wodzisław Śl. ul. 26 Marca 164	(32) 4591770	b.d.
135.	NZOZ FENIKS	41-800 Zabrze ul. Grunwaldzka 46	(32) 2733211	http://www.czpfeniks.pl/

Lp.	Podmiot leczniczy realizujący świadczenie	Adres	Nr tel.	Adres strony internetowej
136.	NZOZ Centrum Medyczne HEL-MED Sp. z o.o.	41-813 Zabrze ul. Kruczkowskiego 36	(32) 2722010	b.d.
137.	SPZOZ Ośrodek Profilaktyki i Leczenia Uzależnień	41-800 Zabrze ul. Park Hutniczy 6	(32) 2718442	http://www.opilu.pl/
138.	NZOZ „OPIFER”	41-800 Zabrze ul. Pawliczka 20	(32) 2712280	http://www.opifer.pl/
139.	NZOZ Przychodnia Lekarska Nasze Zdrowie Sp. z o.o.	41-800 Zabrze ul. św. Floriana 2-4	(32) 2714743	b.d.
140.	NZOZ Przychodnia Lekarska „Sanus” Sp z o.o.	41-800 Zabrze ul. Wolności 182	(32) 3702706	b.d.
141.	Zakład Lecznictwa Ambulatoryjnego	42-400 Zawiercie ul. Piłsudskiego 80	(32) 6722011	http://www.zlazawiercie.jur.pl/
142.	NZOZ Centrum Zdrowia Psychicznego „ASANA”	42-400 Zawiercie ul. Towarowa 22	(32) 6708100	http://www.asana.com.pl/
143.	Przychodnia Lekarska Medycyny Rodzinnej i Specjalistycznej w Pradłach	42-310 Żarki ul. Myszkowska 3	(34) 3152109	b.d.
144.	NZOZ „MEDYK”	44-240 Żory ul. Ks. Władysława 27	(32) 4341355	b.d.
145.	NZOZ „Poradnia Zdrowia Psychicznego i Uzależnień” A. Baranowski, J. Hansel S.C.	44-240 Żory Os. Sikorskiego 52 D	(32) 4341954	b.d.
146.	NZOZ ASERTYWNOŚĆ	34-300 Żywiec Os. Młodych 1	(33) 8610089	http://www.nzoz-asertywnosc.pl/
147.	Psychiatryczny Zakład Opiekuńczo-Leczniczy	34-300 Żywiec ul. Legionów 1	(33) 8610083	b.d.

b.d. - brak danych

23. Świadczenia psychiatryczne ambulatoryjne dla dzieci i młodzieży

Lp.	Podmiot leczniczy realizujący świadczenie	Adres	Nr tel.	Adres strony internetowej
1.	NZOZ Ośrodek Terapii i Psychoedukacji „KOMPAS” S.C.	42-500 Będzin ul. Modrzejowska 27	(32) 7300444	http://www.psychokompas.pl/
2.	Specjalistyczny Psychiatryczny Zespół Opieki Zdrowotnej	43-309 Bielsko-Biała ul. Sobieskiego 83	(33) 8284074	http://www.psychiatria.bielsko.pl/
3.	Wojewódzki Zakład Opieki Zdrowotnej nad Matką, Dzieckiem i Młodzieżą	42-200 Częstochowa ul. Sobieskiego 7 A	(34) 3606132	http://www.matkadziecko.com.pl/
4.	Specjalistyczno-Diagnostyczny Ośrodek Zdrowia	42-217 Częstochowa ul. Sobieskiego 84	(34) 3244155	http://www.pawelczak.com/
5.	NZOZ FENIKS	44-100 Gliwice ul. Młyńska 8	(32) 3321936	http://www.czpfeniks.pl/
6.	NZOZ Poradnia Psychologiczna PARTNER	44-100 Gliwice ul. Wieczorka 22	(32) 2312690 wew. 25	http://www.partner.gliwice.pl/
7.	Zespół Wojewódzkich Przychodni Specjalistycznych	40-038 Katowice ul. Lompy 16	(32) 2553598 (32) 2552854	http://www.zwps.pl/
8.	NZOZ FENIKS	40-832 Katowice ul. Witosa 21	(32) 2098312	http://www.czpfeniks.pl/
9.	Przychodnia Specjalistyczna SPZOZ	41-709 Ruda Śl. ul. Niedurnego 50 D	(32) 3403508	http://psruda.com.pl/
10.	NZOZ „CENTRUM MEDYCZNE” Sp z o.o.	44-206 Rybnik ul. Śląska 1	(32) 7393003 (32) 4329444	http://centrummed.hg.pl/
11.	Szpital Miejski w Siemianowicach Śląskich	41-100 Siemianowice Śl. ul. 1-go Maja 9	(32) 2282127	http://www.zozsiemianowice.pl/
12.	Centrum Pediatrii im. Jana Pawła II w Sosnowcu	41-218 Sosnowiec ul. G. Zapolskiej 3	(32) 2929193	http://centrum-pediatrii.com.pl/
13.	Tarnogórski Ośrodek Terapii Uzależnień, Profilaktyki i Pomocy Psychologicznej SPZOZ	42-600 Tarnowskie Góry Karłuszowiec 11	(32) 3831530	http://www.to-tu.eu/
14.	Wielospecjalistyczny Szpital Powiatowy S.A. NZOZ Szpital im. dr B. Hagera	42-612 Tarnowskie Góry ul. Pyskowicka 47-51	(32) 3908287 (32) 3908200	http://wspsa.pl/
15.	„Awicenna” Sp. z o.o. Zespół Poradni Specjalistycznych	43-100 Tychy ul. Cyganerii 1	(32) 9098870	b.d.

Lp.	Podmiot leczniczy realizujący świadczenie	Adres	Nr tel.	Adres strony internetowej
16.	NZOZ Ośrodek Rehabilitacji Euro-Med Sp. z o.o.	43-100 Tychy ul. Zgrzebnioka 22	(32) 3296152	http://www.euro-med.net.pl/
17.	NZOZ FENIKS	41-800 Zabrze ul. Grunwaldzka 46	(32) 2733211	http://www.czpfeniks.pl/
18.	Ośrodek Medyczno-Terapeutyczny „Syriusz” NZOZ	44-240 Żory Al. Wojska Polskiego 3 C	(32) 7245921	http://www.nzosyriusz.pl/

b.d. - brak danych

24. Świadczenia psychiatryczne dla chorych somatycznie

Lp.	Podmiot leczniczy realizujący świadczenie	Adres	Nr tel.	Adres strony internetowej
1.	Wojewódzki Szpital Specjalistyczny im. NMP w Częstochowie	42-200 Częstochowa ul. Polskiego Czerwonego Krzyża 7	(34) 3252611	http://www.szpitalparkitka.com.pl/
2.	SPZOZ Państwowy Szpital dla Nerwowo i Psychiczenie Chorych w Rybniku	44-201 Rybnik ul. Gliwicka 33	(32) 4328108	http://www.psychiatria.com/
3.	Samodzielny Publiczny Szpital Miejski w Sosnowcu	41-200 Sosnowiec ul. Zegadłowicza 3	(32) 3630453 (32) 4130348	http://www.szpital.sosnowiec.pl/

25. Świadczenia psychiatryczne dla dorosłych

Lp.	Podmiot leczniczy realizujący świadczenie	Adres	Nr tel.	Adres strony internetowej
1.	Specjalistyczny Psychiatryczny Zespół Opieki Zdrowotnej	43-309 Bielsko-Biała ul. Olszówka 102	(33) 8149196 (33) 8149267	http://www.psychiatria.bielsko.pl/
2.	SPZOZ Wojewódzki Szpital Specjalistyczny nr 4 w Bytomiu	41-902 Bytom Al. Legionów 10	(32) 2810271 wew. 290 (32) 3964290	http://www.szpital4.bytom.pl/
3.	Szpital Specjalistyczny w Chorzowie	41-500 Chorzów ul. Zjednoczenia 10	(32) 3463670	http://www.szpitalspecjalistycznywchorzowie.pl/
4.	Zespół Zakładów Opieki Zdrowotnej w Cieszynie	43-400 Cieszyn ul. Bielska 4	(33) 8549200 (33) 8523138	http://www.szpital.netus.pl/
5.	Powiatowy Zespół Zakładów Opieki Zdrowotnej	41-250 Czeladź ul. Szpitalna 40	(32) 2651644	http://pzzoz.bedzin.pl/
6.	Wojewódzki Szpital Specjalistyczny im. NMP w Częstochowie	42-200 Częstochowa ul. Polskiego Czerwonego Krzyża 7	(34) 3252611	http://www.szpitalparkitka.com.pl/
7.	Szpital Specjalistyczny im. Sz. Starkiewicza	41-300 Dąbrowa Górnicza ul. Krasińskiego 43	(32) 2622323	http://www.szpital-dg.pl/
8.	Centrum Psychiatrii w Katowicach	40-340 Katowice ul. Korczaka 27	(32) 6038400	http://www.centrumpsychiatrii.eu/
9.	SP Szpital Kliniczny nr 7 Śląskiego Uniwersytetu Medycznego w Katowicach Górnośląskie Centrum Medyczne im. prof. L. Gieca	40-635 Katowice ul. Ziołowa 45-47	(32) 3598000 (32) 3598123 (32) 2024025	http://www.gcm.pl/
10.	Wojewódzki Szpital Neuropsychiatryczny im. dr E. Cyrana w Lublińcu	42-700 Lubliniec ul. Grunwaldzka 48	(34) 3532800	http://www.wsnlc.pl/
11.	Psychiatryczny Zakład Opiekuńczo-Lecznicy Sp. z o.o.	34-312 Międzybrodzie Bialskie ul. Graniczna 7	(33) 8661349	http://www.pzol.pl/
12.	Szpital Miejski w Rudzie Śląskiej Sp. z o.o.	41-711 Ruda Śl. ul. Główna 11	(32) 3440874 (32) 3440724	http://szpitalruda.pl/

Lp.	Podmiot leczniczy realizujący świadczenie	Adres	Nr tel.	Adres strony internetowej
13.	SPZOZ Państwowy Szpital dla Nerwowo i Psychicznie Chorych w Rybniku	44-201 Rybnik ul. Gliwicka 33	(32) 4328229 (32) 4328287 (32) 4328127	http://www.psychiatria.com/
14.	Sosnowiecki Szpital Miejski Sp. z o.o.	41-200 Sosnowiec ul. Zegadłowicza 3	(32) 4130348 (32) 4130431	http://www.szpital.sosnowiec.pl/
15.	Zespół Opieki Zdrowotnej w Świętochłowicach Sp. z o.o.	41-605 Świętochłowice ul. Chorzowska 36	(32) 2455041	http://zoz.net.pl/
16.	Wielospecjalistyczny Szpital Powiatowy S.A. NZOZ Szpital im. dr B. Hagera	42-612 Tarnowskie Góry ul. Pyskowska 47-51	(32) 3908200	http://www.wspsa.pl/
17.	SPZOZ Szpital Psychiatryczny w Toszku	44-180 Toszek ul. Gliwicka 5	(32) 2334112 wew. 221; 222, 223, 224, 229, 230	http://www.szpitaltoszek.pl/

26. Świadczenia psychiatryczne dla dzieci i młodzieży

Lp.	Podmiot leczniczy realizujący świadczenie	Adres	Nr tel.	Adres strony internetowej
1.	Wojewódzki Szpital Neuropsychiatryczny im. dr E Cyrana w Lublińcu	42-700 Lubliniec ul. Grunwaldzka 48	(34) 3532922	http://www.wsnlc.pl/
2.	Centrum Pediatrii im. Jana Pawła II w Sosnowcu	41-218 Sosnowiec ul. G. Zapolskiej 3	(32) 2929193	http://centrum-pediiatrii.com.pl/

27. Świadczenia psychiatryczne dla przewlekle chorych

Lp.	Podmiot leczniczy realizujący świadczenie	Adres	Nr tel.	Adres strony internetowej
1.	SPZOZ Szpital Psychiatryczny w Toszku	44-180 Toszek ul. Gliwicka 5	(32) 2334112 wew. 231, 235, 236	http://www.szpitaltoszek.pl/

28. Świadczenia psychologiczne

Lp.	Podmiot leczniczy realizujący świadczenie	Adres	Nr tel.	Adres strony internetowej
1.	Centrum Medycyny Rodzinnej i Specjalistycznej „DILMED” S.C.	40-231 Katowice ul. Bohaterów Monte Cassino 3	(32) 2564693	b.d.
2.	NZOZ Przychodnia „AGMED	40-124 Katowice ul. Morcinka 15-17	(32) 2582402	http://www.nzozagmed.pl/
3.	NZOZ ALTERMED Sp. z o.o.	40-955 Katowice ul. Podgórna 4	(32) 2530040	http://www.altermedkatowice.pl/
4.	Ośrodek Pomocy Psychologicznej i Psychoedukacji S.C. J. Tarantowicz, W. Tarantowicz	44-200 Rybnik ul. Chełmońskiego 1	(32) 4222070	b.d.
5.	Niepubliczny Specjalistyczny Zakład Opieki Zdrowotnej GASTROMED	44-206 Rybnik ul. Śląska 1	(32) 7393384	b.d.
6.	NZOZ Psychoterapeutyczny Ośrodek Leczenia Nerwic i Promocji Zdrowia Psychicznego	43-100 Tychy ul. Budowlanych 94	(32) 3277877	http://www.psychoterapia.iaw.pl/
7.	NZOZ Przychodnia nr 1 Optima Sp. z o.o.	43-100 Tychy ul. Wojska Polskiego 4	(32) 3270090	b.d.

b.d. - brak danych

29. Świadczenia rehabilitacji psychiatrycznej

Lp.	Podmiot leczniczy realizujący świadczenie	Adres	Nr tel.	Adres strony internetowej
1.	Specjalistyczny Psychiatryczny Zespół Opieki Zdrowotnej	43-309 Bielsko-Biała ul. Olszówka 102	(33) 8149196 (33) 8123041	http://www.psychiatria.bielsko.pl/
2.	SPZOZ Szpital Psychiatryczny w Toszku	44-187 Wielowieś/ Dąbrówka Rezerwat Przyrody Hubertus 1	(32) 2334838	http://www.szpitaltoszek.pl/
3.	Wojewódzki Szpital Neuropsychiatryczny im. dr E. Cyrana w Lublińcu	42-700 Lubliniec ul. Grunwaldzka 48	(34) 3532932	http://www.wsnlc.pl/
4.	SPZOZ Państwowy Szpital dla Nerwowo i Psychiczenie Chorych w Rybniku	44-201 Rybnik ul. Gliwicka 33	(32) 4328100 (32) 4328279	http://www.psychiatria.com/

30. Świadczenia rehabilitacyjne dla uzależnionych od substancji psychoaktywnych

Lp.	Podmiot leczniczy realizujący świadczenie	Adres	Nr tel.	Adres strony internetowej
1.	Katolicki Ośrodek Wychowania i Terapii Młodzieży „Nadzieja”	43-346 Bielsko-Biała ul. Barkowska 167 C	(33) 8160767	http://nadzieja.bielsko.pl/
2.	Specjalistyczny Psychiatryczny Zespół Opieki Zdrowotnej	43-382 Bielsko-Biała ul. Kaszyska 35	(33) 8183835	http://www.psychiatria.bielsko.pl/
3.	Katolicki Ośrodek Rehabilitacyjno-Wychowawczy dla Dzieci i Młodzieży „Dom Nadziei”	41-905 Bytom ul. Konstytucji 9	(32) 2860623	http://domnadziei.pl/
4.	Ośrodek Rehabilitacyjny dla Uzależnionych od Substancji Psychoaktywnych „Straszny Dwór”	43-502 Czechowice –Dziedzice ul. Stalmacha 9	(32) 2155005	b.d.
5.	Częstochowskie Towarzystwo Profilaktyki Społecznej	42-200 Częstochowa ul. Rejtana 7 B	(34) 3639757	b.d.
6.	Ośrodek Leczenia, Terapii i Rehabilitacji Uzależnień	42-360 Dębowiec 2	(34) 3682460	http://www.poradnia-monar.pl/ <i>W zakładce Baza Placówek - Ośrodki</i>
7.	Archidiecezja Częstochowska Katolicki Ośrodek Rehabilitacyjno-Readaptacyjny „Betania”	42-244 Mstów ul. Leśna 13/14	(34) 3284072	http://www.poradnia-monar.pl/ <i>W zakładce Baza Placówek - Ośrodki</i>
8.	NZOZ Zakład Lecznictwa Odwykowego „Szansa”	44-171 Pławniowice ul. Cmentarna 18	(32) 2303247	http://nzozszansa.pl/

b.d. - brak danych

31. Świadczenia seksuologiczne i patologii współżycia

Lp.	Podmiot leczniczy realizujący świadczenie	Adres	Nr tel.	Adres strony internetowej
1.	Centrum Psychiatrii Środowiskowej Feniks	43-100 Tychy ul. Al. Jana Pawła II 24	(32) 2713454 (32) 3750212	http://www.czptychy.pl/

32. Świadczenia terapii dla uzależnionych od substancji psychoaktywnych z współistniejącymi zaburzeniami psychotycznymi (podwójna diagnoza)

Lp.	Podmiot leczniczy realizujący świadczenie	Adres	Nr tel.	Adres strony internetowej
1.	Centrum Zdrowia Psychicznego i Leczenia Uzależnień Familia Sp. z o.o.	44-100 Gliwice ul. Dębowa 5	(32) 2703758	http://www.familia.org.pl/

33. Świadczenia terapii uzależnienia i współuzależnienia od alkoholu

Lp.	Podmiot leczniczy realizujący świadczenie	Adres	Nr tel.	Adres strony internetowej
1.	Zakład Opieki Zdrowotnej „Pro Salute”	42-500 Będzin ul. Sączewskiego 27	(32) 2673285	http://www.prosalute.home.pl/
2.	Specjalistyczny Psychiatryczny Zespół Opieki Zdrowotnej	43-309 Bielsko-Biała ul. Mostowa 1	(33) 8123042	http://www.psychiatria.bielsko.pl/
3.	ARKA MED. Sp. z o.o.	41-902 Bytom ul. Arki Bożka 15 A	(32) 2820711	b.d.
4.	Jerzy Furman, Urszula Suchowska, Alicja Kwiecień S.C. „ANIMA”	41-500 Chorzów ul. Katowicka 77	(32) 2413942	b.d.
5.	Niepubliczny Zakład Opieki Psychiatryczno-Psychologicznej „VARIUSMED” S.C.	43-400 Cieszyn ul. Mennicza 20	(33) 8581386	b.d.
6.	Powiatowy Zespół Zakładów Opieki Zdrowotnej	41-250 Czeladź ul Szpitalna 40	(32) 2651644	http://pzzoz.bedzin.pl/
7.	Centrum Terapii	42-207 Częstochowa ul. Barlickiego 2	(34) 3675037	http://www.centrumterapii.czyst.pl/
8.	NZOO Ośrodek Terapii Uzależnień	42-200 Częstochowa ul. Ogrodowa 66	(34) 3681520	http://www.otua.pl/
9.	NSZOO Przychodnia „Merkury” Sp. z o.o.	41-300 Dąbrowa Górnicza ul. Adamieckiego 13	(32) 2623671	http://www.merkury.dabrowa.pl/
10.	Ośrodek Edukacji, Profilaktyki i Psychoterapii „DROGA”	40-308 Dąbrowa Górnicza ul. Piłsudskiego 92	(32) 2685067	http://fundacjadroga.pl/

Lp.	Podmiot leczniczy realizujący świadczenie	Adres	Nr tel.	Adres strony internetowej
11.	Centrum Zdrowia Psychicznego i Leczenia Uzależnień FAMILIA Sp. z o.o.	44-100 Gliwice ul. Dębowa 5	(32) 2318615	http://www.familia.org.pl/
12.	Przychodnia Akademicka w Gliwicach Sp. z o.o.	44-100 Gliwice ul. Moniuszki 13	(32) 2315344	http://www.przychodniaakademicka.pl/
13.	Wojewódzki Ośrodek Lecznictwa Odwykowego i Zakład Opiekuńczo-Lecznicy w Gorzycach	44-350 Gorzyce ul. Zamkowa 8	(32) 4511172 (32) 4123155	http://www.woloizol.com.pl/
14.	Neuro-Med Centrum Terapii Nerwic Depresji i Uzależnień	44-330 Jastrzębie-Zdrój ul. Dębowa 20	(32) 4767355	http://neuro-med.pl/
15.	Niepubliczny Wielospecjalistyczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Salus” Sp. z o.o.	44-335 Jastrzębie-Zdrój ul. Wrocławska 12 A	(32) 4718739	http://www.salus-jastrzebie.pl/
16.	Zespół Lecznictwa Otwartego Sp. z o.o.	43-600 Jaworzno ul. Grunwaldzka 235	(32) 6164063 (32) 6163479	http://www.zlo.jaw.pl/
17.	Centrum Psychiatrii w Katowicach	40-338 Katowice ul. Korczaka 2	(32) 2048848 (32) 2569582	http://www.centrumpsychiatrii.eu/
18.	NZOZ ALTERMED Sp. z o.o.	40-955 Katowice ul. Podgórna 4	(32) 2530040	http://www.altermedkatowice.pl/
19.	Agencja Trzeźwości i Rozwoju Osobistego Beata Filar, Tomasz Pechta S.C	40-555 Katowice ul. Rolna 7	(32) 6094845	http://aztiro.republika.pl/
20.	Zespół Opieki Zdrowotnej w Kłobucku	42-100 Kłobuck ul. Rómmla 4 A	(34) 3172206 (34) 3172247	http://www.zozklobuck.com.pl/
21.	Miejski Zespół Opieki Zdrowotnej	43-143 Łędziny ul. Asnyka 2	(32) 2166287	b.d.
22.	Centrum Zdrowia w Mikołowie Sp. z o.o.	43-190 Mikołów ul. Okrzei 31	(32) 2262072	http://www.szpitalmikolow.com.pl/
23.	MENS SANA Ośrodek Pomocy Psychologicznej Profilaktyki i Leczenia Uzależnień	41-400 Mysłowice Rynek 8	(32) 2222907	http://www.mens-sana.pl/

Lp.	Podmiot leczniczy realizujący świadczenie	Adres	Nr tel.	Adres strony internetowej
24.	Samodzielny Publiczny Zespół Opieki Zdrowotnej w Myszkowie	42-300 Myszków ul. Partyzantów 21	(34) 3130713	http://www.zozmyszkow.pl/
25.	NZOZ MEDICOR Kowalski, Pilarski, Janas Sp. j.	42-300 Myszków ul. Skłodowskiej 7	(34) 3137180	b.d.
26.	NZOZ „LAMBDA” Sp. z o.o.	41-940 Piekary Śl. ul. Wyzwolenia 2 A	(32) 2871141	http://79.96.2.182/www.lambda.pl/
27.	NSZOZ „Calm-Med”	43-251 Pniówek ul. Krucza 12	(32) 4483520 501449753	http://www.calm-med.pl/
28.	NZOZ „Vitamed” Sp. z o.o.	44-370 Pszów ul. Andersa 22	(32) 7291315	b.d.
29.	NZOZ „Centrum Zdrowia” Sp. z o.o.	47-400 Racibórz ul. Klasztorna 10	(32) 4153835	http://www.centrum-zdrowia.net/
30.	Ośrodek Terapii Uzależnień i Pomocy Psychologicznej SPZOZ	41-700 Ruda Śl. ul. Ballestremów 16	(32) 7712644	http://www.bip.spzozotu.timtech.pl/
31.	Ośrodek Pomocy Psychologicznej i Psychoedukacji S.C. J. Tarantowicz, W. Tarantowicz	44-203 Rybnik ul. Mikołowska 94	(32) 4222070	b.d.
32.	Samodzielny Publiczny Zakład Terapii Uzależnień i Współuzależnienia	41-106 Siemianowice Śl. Al. Młodych 16	(32) 7654138	http://www.uzaleznienia.siemianowice.pl/
33.	Centrum Psychiatrii w Katowicach	43-430 Skoczów ul. Katowicka 21	(33) 8584731	http://www.centrumpsychiatrii.eu/
34.	Centrum Psychoterapii i Leczenia Uzależnień w Sosnowcu	41-200 Sosnowiec ul. 3 Maja 33	(32) 2962434	http://www.uzaleznienia.sosnowiec.pl/
35.	Zespół Opieki Zdrowotnej w Świętochłowicach Sp. z o.o. – Ośrodek rozwiązywania problemów alkoholowych	41-605 Świętochłowice ul. Szpitalna 2	(32) 2453871	http://www.zoz.net.pl/
36.	Tarnogórski Ośrodek Terapii Uzależnień, Profilaktyki i Pomocy Psychologicznej SPZOZ	42-600 Tarnowskie Góry ul. Karłuszowiec 11	(32) 3831530	http://www.to-tu.eu/
37.	Usługi Medyczne „Śródmieście” Sp. z o.o.	42-600 Tarnowskie Góry ul. Piłsudskiego 16	(32) 2852864 (32) 2852828	http://www.nzoz.org.pl/

Lp.	Podmiot leczniczy realizujący świadczenie	Adres	Nr tel.	Adres strony internetowej
38.	MENS SANA Ośrodek Pomocy Psychologicznej Profilaktyki i Leczenia Uzależnień	43-100 Tychy ul. Bukowa 20	(32) 3275183	http://www.mens-sana.pl/
39.	NZOZ Centrum Zdrowia Psychicznego i Terapii Uzależnień AL-MED	44-300 Wodzisław Śl. ul. Radlińska 16	(32) 4450406	http://www.almed-centrum.pl/
40.	NZOZ „Centrum Leczenia Uzależnień”	43-225 Wola ul. Poprzeczna 1	(32) 2119799	b.d.
41.	SPZOZ Ośrodek Profilaktyki Leczenia Uzależnień	41-800 Zabrze Park Hutniczy 6	(32) 2718442	http://www.opilu.pl/
42.	Zakład Leczenia Ambulatoryjnego	42-400 Zawiercie ul. Piłsudskiego 80	(32) 6722011	http://www.zl Zawiercie.jur.pl/
43.	NZOZ „Poradnia Zdrowia Psychicznego i Uzależnień” A. Baranowski, J. Hansel Sp. j.	44-240 Żory Os. Sikorskiego 52 D	(32) 4341954	b.d.

b.d. - brak danych

34. Świadczenia terapii uzależnienia od alkoholu – stacjonarne

Lp.	Podmiot leczniczy realizujący świadczenie	Adres	Nr tel.	Adres strony internetowej
1.	Wojewódzki Ośrodek Lecznictwa Odwykowego i Zakład Opiekuńczo-Leczniczy w Gorzycach	44-350 Gorzyce ul. Zamkowa 8	(32) 4511172	http://www.woloizol.com.pl/
2.	Centrum Psychiatrii w Katowicach	40-340 Katowice ul. Korczaka 27	(32) 6038400	http://www.centrumpsychiatrii.eu/
3.	Wojewódzki Szpital Neuropsychiatryczny im. dr E. Cyrana	42-700 Lubliniec ul. Grunwaldzka 48	(34) 3532800 (34) 3532935	http://www.wsnlc.pl/
4.	SPZOZ Państwowy Szpital dla Nerwowo i Psychicznie Chorych	44-201 Rybnik ul. Gliwicka 33	(32) 4328282 (32) 4328100 (32) 4328298	http://www.psychiatria.com/
5.	Centrum Psychiatrii w Katowicach	43-430 Skoczów ul. Katowicka 21	(33) 8584037	http://www.centrumpsychiatrii.eu/
6.	Zespół Opieki Zdrowotnej w Świętochłowicach Sp. z o.o.	41-600 Świętochłowice ul. Szpitalna 2	(32) 2455041 do 5	http://www.zoz.net.pl/
7.	SPZOZ Szpital Psychiatryczny w Toszku	44-180 Toszek ul. Gliwicka 5	(32) 2334112 wew. 233	http://www.szpitaltoszek.pl/

35. Świadczenia terapii uzależnienia od substancji psychoaktywnych innych niż alkohol

Lp.	Podmiot leczniczy realizujący świadczenie	Adres	Nr Tel.	Adres strony internetowej
1.	Specjalistyczny Psychiatryczny Zespół Opieki Zdrowotnej	43-300 Bielsko-Biała ul. Mostowa 1	(33) 8123042	http://www.psychiatria.bielsko.pl/
2.	Ośrodek Profilaktyczno-Społeczny dla Uzależnionych i Ich Rodzin	42-200 Częstochowa ul. Wiolinowa 1	(34) 3246097	http://www.powrotzu-czestochowa.pl/orodek
3.	NZOO Poradnia Profilaktyki i Terapii Uzależnień	42-200 Częstochowa ul. Wolności 44/19	(34) 3654899	http://www.poradnia-monar.pl/ <i>W zakładce „Baza placówek – Poradnie”</i>
4.	Ośrodek Edukacji, Profilaktyki i Psychoterapii „DROGA”	40-308 Dąbrowa Górnicza ul. Piłsudskiego 92	(32) 2685067	http://www.fundacjadroga.pl/
5.	Centrum Zdrowia Psychicznego i Leczenia Uzależnień Familia Sp. z o.o.	44-100 Gliwice ul. Dębowa 5	(32) 2318615	http://www.familia.org.pl/
6.	Neuro-Med Centrum Terapii Nerwic Depresji i Uzależnień	44-330 Jastrzębie-Zdrój ul. Dębowa 20	(32) 4767355	http://www.neuro-med.pl/
7.	Zespół Wojewódzkich Przychodni Specjalistycznych	40-038 Katowice ul. Powstańców 31	(32) 2091181	http://www.zwps.pl/

36. Świadczenia w izbie przyjęć szpitala (ryczałt dobowy)

Lp.	Podmiot leczniczy realizujący świadczenie	Adres	Nr Tel.	Adres strony internetowej
1.	Specjalistyczny Psychiatryczny Zespół Opieki Zdrowotnej	43-309 Bielsko-Biała ul. Olszówka 102	(33) 8149267 (33) 8123041	http://www.psychiatria.bielsko.pl/
2.	Powiatowy Zespół Zakładów Opieki Zdrowotnej	41-250 Czeladź ul. Szpitalna 40	(32) 2651644	http://pzzoz.bedzin.pl/
3.	Szpital Specjalistyczny im. Sz. Starkiewicza	41-300 Dąbrowa Górnicza ul. Krasińskiego 43	(32) 2623275 (32) 2622323	http://www.szpital-dg.pl/
4.	Centrum Psychiatrii w Katowicach	40-340 Katowice ul. Korczaka 27	(32) 6038551	http://www.centrumpsychiatrii.eu/
5.	Wojewódzki Szpital Neuropsychiatryczny im. dr E. Cyrana w Lublińcu	42-700 Lubliniec ul. Grunwaldzka 48	(34) 3532856	http://www.wsnlc.pl/
6.	Szpital Miejski w Rudzie Śląskiej Sp. z o.o.	41-711 Ruda Śl. ul. Główna 11	(32) 3440867	http://szpitalruda.pl/
7.	SPZOZ Państwowy Szpital dla Nerwowo i Psychicznie Chorych w Rybniku	44-201 Rybnik ul. Gliwicka 33	(32) 4328183	http://www.psychiatria.com/
8.	Zespół Opieki Zdrowotnej w Świętochłowicach	41-605 Świętochłowice ul. Chorzowska 38	(32) 3461489 (32) 2455041 do 5	http://www.zoz.net.pl/
9.	SPZOZ Szpital Psychiatryczny w Toszku	44-180 Toszek ul. Gliwicka 5	(32) 2334112 wew. 220	http://www.szpitaltoszek.pl/

37. Świadczenia w psychiatrii sądowej w warunkach podstawowego zabezpieczenia

Lp.	Podmiot leczniczy realizujący świadczenie	Adres	Nr tel.	Adres strony internetowej
1.	SPZOZ Państwowy Szpital dla Nerwowo i Psychicznie Chorych w Rybniku	44-201 Rybnik ul. Gliwicka 33	(32) 4328100 (32) 4328180	http://www.psychiatria.com/
2.	Wojewódzki Szpital Neuropsychiatryczny im. dr E. Cyrana w Lublińcu	42-700 Lubliniec ul. Grunwaldzka 48	(34) 3532891	http://www.wsnlc.pl/

38. Świadczenia w psychiatrii sądowej w warunkach wzmocnionego zabezpieczenia

Lp.	Podmiot leczniczy realizujący świadczenie	Adres	Nr tel.	Adres strony internetowej
1.	Wojewódzki Szpital Neuropsychiatryczny im. dr E. Cyrana w Lublińcu	42-700 Lubliniec ul. Grunwaldzka 48	(34) 3532850	http://www.wsnlc.pl/
2.	SPZOZ Państwowy Szpital dla Nerwowo i Psychicznie Chorych w Rybniku	44-201 Rybnik ul. Gliwicka 33	(32) 4328178 (32) 4328100	http://www.psychiatria.com/
3.	SPZOZ Szpital Psychiatryczny w Toszku	44-180 Toszek ul. Gliwicka 5	(32) 2334112 wew. 225, 226	http://www.szpitaltoszek.pl/

39. Świadczenia w psychiatrii sądowej w warunkach wzmocnionego zabezpieczenia dla nieletnich

Lp.	Podmiot leczniczy realizujący świadczenie	Adres	Nr tel.	Adres strony internetowej
1.	SPZOZ Szpital Psychiatryczny w Toszku	44-180 Toszek ul. Gliwicka 5	(32) 2334112 wew. 360	http://www.szpitaltoszek.pl/

II Pomoc Społeczna i Aktywizacja Zawodowa Osób z Zaburzeniami Psychicznymi

A. Jednostki organizacyjne pomocy społecznej:

1. Ośrodek Pomocy Społecznej
2. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie
3. Ośrodki Wsparcia dla Osób z Zaburzeniami Psychicznymi (Środowiskowy Dom Samopomocy, Klub Samopomocy).
4. Dom Pomocy Społecznej
5. Mieszkanie Chronione
6. Rodzinny Dom Pomocy
7. Ośrodek Interwencji Kryzysowej
8. Hostel (przy ośrodku interwencji kryzysowej)

B. Instytucje integracji społecznej:

1. Centrum Integracji Społecznej
2. Klub Integracji Społecznej
3. Warsztat Terapii Zajęciowej
4. Zakład Aktywności Zawodowej
5. Zakład Pracy Chronionej

C. Poradnictwo zawodowe i aktywizacja zawodowa dla osób z zaburzeniami psychicznymi

1. Powiatowe Urzędy Pracy
2. Rehabilitacja lecznicza w ramach prewencji rentowej ZUS

A. Jednostki organizacyjne pomocy społecznej

Zgodnie z *ustawą o pomocy społecznej* z dnia 12 marca 2004 r. (tekst jednolity Dz. U. z 2015 r. Nr 0 poz. 163 z późn. zm.) pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są w stanie pokonać, wykorzystując własne zasoby, możliwości i uprawnienia. Wspiera osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb oraz umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka.

Pomoc społeczna polega w szczególności na:

- przyznawaniu i wypłacaniu świadczeń, przewidzianych ww. ustawą,
- pracy socjalnej,
- prowadzeniu i rozwoju niezbędnej infrastruktury socjalnej,
- rozwijaniu nowych form pomocy społecznej i samopomocy w ramach zidentyfikowanych potrzeb,
- analizie i ocenie zjawisk, rodzących zapotrzebowanie na świadczenia z pomocy społecznej,
- realizacji zadań wynikających z rozeznanych potrzeb społecznych.

Pomoc społeczną organizują organy administracji rządowej i samorządowej, współpracując z:

- organizacjami społecznymi i pozarządowymi (fundacjami, stowarzyszeniami itp.),
- Kościołem Katolickim, innymi kościołami oraz związkami wyznaniowymi,
- pracodawcami oraz osobami fizycznymi i prawnymi.

Jednostkami organizacyjnymi pomocy społecznej, zajmującymi się pomocą społeczną osób z zaburzeniami psychicznymi są: Ośrodki Pomocy Społecznej, Ośrodki Wsparcia dla Osób z Zaburzeniami Psychicznymi, Domy Pomocy Społecznej, Mieszkania Chronione, Powiatowe Centra Pomocy Rodzinie, Rodzinne Domy Pomocy, Ośrodki Interwencji Kryzysowej, Hosteale (zwykle przy ośrodkach interwencji kryzysowej).

1. Ośrodek Pomocy Społecznej

Ośrodek Pomocy Społecznej (OPS) to jednostka organizacyjna pomocy społecznej, której podstawowym celem jest umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby oraz możliwości, wspieranie ich w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb, umożliwienie im życia w warunkach odpowiadających godności człowieka oraz w miarę możliwości doprowadzenie ich do życiowego usamodzielnienia i integracji ze środowiskiem.

OPS stanowią pierwsze miejsce kontaktu w przypadku zamiaru uzyskania świadczeń opiekuńczych, wsparcia w życiu codziennym lub korzystania z pomocy poza miejscem zamieszkania. W miastach na prawach powiatu OPS łączy funkcje Ośrodka Pomocy Społecznej oraz Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie.

Do zadań OPS należą m.in.:

- organizowanie i świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi,
- prowadzenie domów pomocy społecznej oraz ośrodków wsparcia (np. środowiskowe domy samopomocy) dla osób z zaburzeniami psychicznymi o zasięgu lokalnym oraz kierowanie do nich osób wymagających opieki,
- prowadzenie i zapewnienie miejsc w placówkach opiekuńczo-wychowawczych wsparcia dziennego lub mieszkaniach chronionych,
- praca socjalna i praktyka socjalna,
- udzielanie schronienia, zapewnienie posiłku oraz niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym,
- udzielenie zasiłku celowego na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzeń losowych,
- tworzenie gminnego systemu profilaktyki i opieki nad dzieckiem i rodziną,
- realizacja zadań wynikających z rządowych programów pomocy społecznej, mających na celu ochronę poziomu życia osób, rodzin i grup społecznych oraz rozwój specjalistycznego wsparcia,
- opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów społecznych, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka,
- sprawienie pogrzebu (osoby bezdomne),
- przyznawanie i wypłacanie zasiłków stałych,
- przyznawanie i wypłacanie zasiłków okresowych, zasiłków celowych i specjalnych.

Ośrodki Pomocy Społecznej

Lp.	Nazwa*	Adres	Nr tel.	Adres strony internetowej
1.	GOPS w Bestwinie	43-512 Bestwina ul. Szkolna 4	(32) 2154658	http://www.bestwina.pl/ <i>W zakładce Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej</i>
2.	MOPS w Będzinie	42-500 Będzin ul. 11 Listopada 1	(32) 2962131	http://www.mops.bedzin.pl/
3.	MOPS w Bielsku-Białej	43-300 Bielsko-Biała ul. K. Miarki 11	(33) 4995600	http://www.mops.bip.wizja.net
4.	MOPS w Bieruniu	43-155 Bieruń ul. Jagiełły 1	(32) 2162176	http://www.mops.bierun.pl
5.	MOPS w Blachowni	42-290 Blachownia ul. Sienkiewicza 22	(34) 3271805	http://www.blachownia.com.pl <i>W zakładce „Jednostki”</i>
6.	OPS w Bobrownikach	42-583 Dobieszowice ul. Kościuszki 25 C	(32) 2877863 502097819	http://ops.bobrowniki.pl/
7.	GOPS w Bojszowach	43-220 Świerczyniec ul. Sierpowa 38	(32) 3289305	http://gops.bojszowy.pl/
8.	GOPS w Boronowie	42-283 Boronów ul. Dolna 2	(34) 3539551	http://gops.boronow.pl/
9.	GOPS w Brennej	43-438 Brenna ul. Leśnica 8	(33) 8536459 (33) 8536034 (33) 8551261	http://www.brenna.org.pl <i>W zakładce „Urząd Gminy - Jednostki Organizacyjne”</i>
10.	GOPS w Buczkowicach	43-374 Buczkowice ul. Lipowska 730	(33) 8117711 (33) 8111311	http://www.gops-buczkowice.pl
11.	MOPR w Bytomiu	41-902 Bytom ul. Strzelców Bytomskich 16	(32) 3886700	http://www.mopr.bytom.pl
12.	GOPS w Chełmie Śląskim	41-403 Chełm Śl. ul. Techników 25	(32) 2257695	http://www.chelmsl.pl <i>W zakładce „jednostki organizacyjne”</i>
13.	OPS w Chorzowie	41-500 Chorzów ul. Kruszcowa 22	(32) 7716399 (32) 7716301	http://ops.bip.chorzow.eu/index.php4
14.	GOPS w Chybiu	43-520 Chybie ul. Bielska 61	(33) 8589222 (33) 8589244	http://www.gops.chybie.samorzady.pl/

Lp.	Nazwa*	Adres	Nr tel.	Adres strony internetowej
15.	GOPS w Ciasnej	42-793 Ciasna ul. Nowa 1 A	(34) 3535102	http://gopsciasna.tnb.pl/
16.	MOPS w Cieszynie	43-400 Cieszyn ul. Skrajna 5	(33) 4794900	http://www.mops.cieszyn.pl/
17.	OPS w Czechowicach-Dziedzicach	43-502 Czechowice-Dziedzice ul. Kolejowa 37	(32) 2155098 (32) 2152388	http://www.ops.czechowice-dziedzice.pl/
18.	MOPS w Czeladzi	41-250 Czeladź ul. 17 lipca 27	(32) 2651442	www.mops.czeladz.pl/
19.	GOPS w Czernichowie	34-311 Czernichów ul. Strażacka 6/7	(33) 8661338	http://www.gops.czernichow.com.pl/
20.	OPS w Czerwionce-Leszczynach	44-230 Czerwionka-Leszczyny ul. 3 Maja 36 B	(32) 4312039 (32) 4311166 (32) 7231670 (32) 4318100	http://www.opsczerwionka-leszczyny.pl/
21.	MOPS w Częstochowie	42-217 Częstochowa ul. Polskiej Organizacji Wojskowej 2	(34) 3724200	http://www.mops.czestochowa.um.gov.pl/
22.	MOPS w Dąbrowie Górniczej	41-300 Dąbrowa Górnicza ul. Skibińskiego 1	(32) 2622528 (32) 2623163 (32) 2681514	http://www.mops.com.pl/
23.	GOPS w Dąbrowie Zielonej	42-265 Dąbrowa Zielona ul. Plac Kościuszki 31	(34) 3555051	http://bip.gops.dabrowazielona.pl/
24.	GOPS w Dębowcu	43- 426 Dębowiec ul. Katowicka 3	(33) 8562242	http://www.debowiec.cieszyn.pl <i>W zakładce „Jednostki organizacyjne”</i>
25.	GOPS w Gaszowicach	44-293 Gaszowice ul. Rydułtowska 2	(32) 4327157	http://www.gaszowice.pl/ <i>W zakładce „Jednostki Organizacyjne”</i>
26.	OPS w Gierałtowicach	44-186 Gierałtowice ul. Powstańców Śląskich 1	(32) 3011528 (32) 3011527	http://www.gieraltowice.pl/ <i>W zakładce „Jednostki Gminy”</i>
27.	GOPS w Gilowicach	34-322 Gilowice ul. Strażacka 2	(33) 8653556	http://www.gilowice.pl/ <i>W zakładce „Kontakt”</i>
28.	OPS w Gliwicach	44-100 Gliwice ul. Górnych Wałów 9	(32) 3359699	http://opsgliwice.pl/

Lp.	Nazwa*	Adres	Nr tel.	Adres strony internetowej
29.	OPS w Goczałkowicach-Zdroju	43-230 Goczałkowice-Zdrój ul. Szkolna 13	(32) 7362421	http://www.ops.goczalkowiczdroj.pl/
30.	OPS w Godowie	44-341 Godów siedziba w Gołkowicach ul. Celna 51	(32) 4727733	http://www.ops.godow.bip.info.pl/
31.	GOPS w Goleszowie	43-440 Goleszów ul. Cieszyńska 29	(33) 4790554 (33) 4790517	http://gops-goleszow.pl/
32.	OPS w Gorzycach	44-350 Gorzyce ul. Raciborska 27	(32) 4511671 (32) 4514444	http://www.opsgorzyce.pl/
33.	GOPS w Hażlach	43-419 Hażlach ul. Główna 57	(33) 8569600	http://www.gops.hazlach.samorzady.pl/
34.	GOPS w Herbach	42-284 Herby ul. Lubliniecka 33	(34) 3574100 /01	http://www.gopsherby.pl/
35.	MOPS w Imielinie	41-407 Imielin ul. Imielińska 87	(32) 2255746	http://www.imielin.pl/ <i>W zakładce „Pomoc Społeczna”</i>
36.	GOPS w Irządzech	42-446 Irządze Irządze 127 A	(34) 3543192	http://www.gops.irzadze.pl/
37.	GOPS w Istebnej	43-470 Istebna 1000	(33) 8577648 /49	http://www.gops-istebna.pl/
38.	GOPS w Janowie	42-253 Janów ul. Żarecka 1	(34) 3278405	http://www.janow.pl/ <i>W zakładce „Dane kontaktowe”</i>
39.	GOPS w Jasienicy	43-385 Jasienica Jasienica 845	(33) 8152992	http://www.gops.jasienica.info.pl/
40.	OPS w Jastrzębiu-Zdroju	44-335 Jastrzębie-Zdrój ul. Opolska 9	(32) 4349600 (32) 4349657	http://www.ops.jastrzebie.pl/
41.	GOPS w Jaworzu	43-384 Jaworze ul. Zdrojowa 82	502788275 (33) 8286672	http://www.jaworze.pl/ <i>W zakładce „Pomoc Społeczna”</i>
42.	MOPS w Jaworznie	43-600 Jaworzno ul. Północna 9 B	(32) 6181840	http://www.mops.jaworzno.pl/
43.	GOPS w Jejkowicach	44-290 Jejkowice ul. Główna 38 A	(32) 4302702	http://www.jejkowice.naszops.pl/
44.	GOPS w Jeleśni	34-340 Jeleśnia ul. Plebańska 5	(33) 8619575	http://www.jelesnia.pl/ <i>W zakładce „Adresy i telefony”</i>

Lp.	Nazwa*	Adres	Nr tel.	Adres strony internetowej
45.	MOPS w Kaletach	42-750 Kalety ul. Żwirki i Wigury 2	(34) 3527643 (34) 3578656 (34) 3527656	http://www.mops.kalety.pl/
46.	GOPS w Kamienicy Polskiej	42-260 Kamienica Polska ul. Konopnickiej 12	(34) 3273492	http://www.kamienicapolska.pl/ <i>W zakładce „Urząd Gminy - Organizacja Urzędu”</i>
47.	MOPS w Katowicach	40-032 Katowice ul. Jagiellońska 17	(32) 2510087	http://www.mops.katowice.pl/
48.	GOPS w Kłobucku	42-100 Kłobuck ul. Zamkowa 12	(34) 3735100	http://www.gopsklobuck.pl/
49.	GOPS w Kłomnicach	42-270 Zdrowa ul. Łąkowa 1	(34) 3281277	http://www.gops.klomnice.pl/
50.	MOPS w Knurowie	44-190 Knurów ul. Ks. A. Koziółka 2	(32) 3355000	http://mops_knurow.republika.pl/
51.	GOPS w Kobiórze	43-210 Kobiór ul. Centralna 57	(32) 2188595 /96	http://www.kobior.naszops.pl/
52.	GOPS w Kochanowicach	42-713 Kochanowice ul. Lubliniecka 7	(34) 3533427	http://www.gops.kochanowice.pl/
53.	MGOPS w Konieczpolu	42-230 Konieczpol ul. Chrzęstowska 6 A	(34) 3551881 (34) 3551387	http://www.mgopskonieczpol.pl/
54.	GOPS w Konopiskach	42-274 Konopiska ul. Lipowa 1	(34) 3282030 (34) 3282057 (34) 3282035	http://www.konopiska.pl/ <i>W zakładce „Jednostki gminne-Pomoc społeczna”</i>
55.	GOPS w Kornowacu	44-285 Kornowac ul. Raciborska 48	(32) 4301211 (32) 4301037	http://bip.kornowac.pl/ <i>W zakładce „Jednostki podległe - Pomoc społeczna”</i>
56.	GOPS w Koszarawie	34-332 Koszarawa ul. Koszarawa 19	(33) 8639413	http://www.gminakoszarawa.com/ <i>W zakładce „Urząd Gminy - Jednostki organizacyjne”</i>
57.	GOPS w Koszęcinie	42-286 Koszęcin ul. Sobieskiego 11 A	(34) 3524083	http://www.gops.koszecin.pl/
58.	GMOPS w Koziegłowych	42-350 Koziegłowy ul. 3 Maja 25	(34) 3876928	http://kozieglowy.pl/gmops/
59.	GOPS w Kozach	43-340 Kozy ul. Szkolna 1	(33) 8175827	http://kozy.vot.pl/ <i>W zakładce „Pomoc Społeczna”</i>

Lp.	Nazwa*	Adres	Nr tel.	Adres strony internetowej
60.	GOPS w Kroczycach	42-425 Kroczyce ul. Batalionów Chłopskich 29	(34) 3152150 do 5	http://www.gopskroczyce.pl/
61.	GOPS w Krupskim Młynie	42-693 Krupski Młyn ul. Zawadzkiego 3	(32) 2848442	http://www.krupskimlyn.pl/ <i>W zakładce „Urząd Gminy - Jednostki Organizacyjne”</i>
62.	GOPS w Kruszynie	42-282 Kruszyna ul. Kmicica 5	(34) 3202003	http://www.kruszyna.com/ <i>W zakładce „GOPS”</i>
63.	GOPS w Krzanowicach	47-470 Krzanowice ul. Zawadzkiego 5	(32) 4109309	http://www.gopskranowice.pl/
64.	GMOPS w Krzepicach	42-160 Krzepice ul. Częstochowska 13	(34) 3175024 /46	http://krzepice.naszops.pl/
65.	OPS w Krzyżanowicach	47-451 Tworków ul. Zamkowa 50	(32) 4196300	http://www.krzyzanowice.pl/ <i>W zakładce „Informator - Inne Jednostki gminy”</i>
66.	MOPS w Kuźni Raciborskiej	47-420 Kuźnia Raciborska ul. Powstańców 15	(32) 4191073 /74	http://www.kuzniaraciborska.pl/ <i>W zakładce „Jednostki organizacyjne”</i>
67.	GOPS w Lelowie	42-235 Lelów ul. Szczekocińska 18	(34) 3550014	www.lelow.pl/ <i>W zakładce „Inne – pomoc społeczna”</i>
68.	MOPS w Lędzinach	43-143 Lędziny ul. Lędzińska 47	(32) 2167857 (32) 2166791	http://www.mops-ledziny.ovh.org/
69.	GOPS w Lipiu	42-165 Lipie ul. Częstochowska 29	(34) 3188033 do 035	http://www.lipie.pl/ <i>W zakładce „Pomoc społeczna”</i>
70.	GOPS w Lipowej	34-324 Lipowa ul. Lipowa 654	(33) 8671329	http://www.bip.ug-lipowa.com/ <i>W zakładce „Inne”</i>
71.	MOPS w Lublińcu	42-700 Lubliniec ul. Oświęcimska 30	(34) 3562005 (34) 3531915	http://www.mops.lubliniec.pl/

Lp.	Nazwa*	Adres	Nr tel.	Adres strony internetowej
72.	GOPS w Lubomi	44-360 Lubomia ul. Korfantego 71	(32) 4516026	http://www.lubomia.pl/ <i>W zakładce „Informator-Instytucje”</i>
73.	OPS w Lyskach	44-295 Lyski ul. Dworcowa 1 A	(32) 4300375	http://www.lyski.pl/ <i>W zakładce „BIP - Jednostki organizacyjne”</i>
74.	OPS w Łaziskach Górnych	43-170 Łaziska Górne ul. Energetyków 5	(32) 3262340	http://www.ops.laziska.pl/
75.	OPS w Łazach	42-450 Łazy ul. Poczтовая 14	(32) 6729176	http://www.opslazy.pl/
76.	GOPS w Łękawicy	34-321 Łękawica ul. Żywiecka 52	(33) 8622577	http://www.lekawica.com.pl/ <i>W zakładce „Jednostki Organizacyjne - GOPS”</i>
77.	GOPS w Łodygowicach	34-325 Łodygowice ul. Królowej Jadwigi 6	(33) 8631854 /909	http://www.lodygowice.pl/ <i>W zakładce „Ważne adresy”</i>
78.	OPS w Markłowicach	44-321 Markłowice ul. Wyzwolenia 71	(32) 4550684	http://www.marklowice.pl/ <i>W zakładce „Informator - Jednostki Organizacyjne”</i>
79.	MOPS w Miasteczku Śląskim	42-610 Miasteczko Śl. ul. Staromiejska 8	(32) 2888466	http://mops-miasteczkosl.pl/
80.	GOPS w Miedznej z/s w Woli	43-225 Wola ul. Poprzeczna 1	(32) 2118251 (32) 4491336	http://gops.miedzna.pl/
81.	GOPS w Miedźnie	42-120 Miedźno ul. Ułańska 25	(34) 3181738 /45	http://www.bip.miedzno.akcessnet.net/ <i>W zakładce „Jednostki organizacyjne”</i>
82.	OPS w Mierzęcicach	42-460 Mierzęcice ul. Wolności 95	(32) 2887056	http://www.mierzecice.pl/ <i>W zakładce „Informator mieszkańca - Przewodnik adresowy - Inne instytucje publiczne”</i>
83.	MOPS w Mikołowie	43-190 Mikołów ul. Kolejowa 2	(32) 3242691	http://www.mops.mikolow.pl/

Lp.	Nazwa*	Adres	Nr tel.	Adres strony internetowej
84.	GOPS w Milówce	34-360 Milówka ul. J. Kazimierza 121	(33) 8637767 /190	http://www.bip2.milowka.com.pl/ <i>W zakładce „Jednostki organizacyjne”</i>
85.	GOPS w Mstowie	42-244 Mstów ul. 16 Stycznia 14	(34) 3284106 (34) 3295817	http://www.mstow.pl/ <i>W zakładce „GOPS w Mstowie”</i>
86.	OPS w Mszanie	44-323 Połomia ul. Centralna 93	(32) 4752941 (32) 4720042	http://www.mszana.finn.pl/ <i>W zakładce „Jednostki Organizacyjne Gminy”</i>
87.	GOPS w Mykanowie	42-233 Mykanów ul. Samorządowa 1	(34) 3288023	b.d.
88.	MOPS w Mysłowicach	41-400 Mysłowice ul. Gwarków 24	(32) 2222812 (32) 2221544	http://www.mops.myslowice.pl/
89.	MOPS w Myszkowie	42-300 Myszków ul. Pułaskiego 7	(34) 3135630	http://www.mops.miastomyszkow.pl/
90.	GOPS w Nędzy	47-440 Nędza ul. Sobieskiego 5	(32) 4102050	http://bip.nedza.pl/ <i>W zakładce „Gmina Nędza - Jednostki Organizacyjne Gminy”</i>
91.	GOPS w Niegowie	42-320 Niegowa ul. Wojska Polskiego 2	(34) 3154264	http://www.niegowa.pl/ <i>W zakładce „Opieka społeczna”</i>
92.	OPS w Ogrodzieńcu	42-440 Ogrodzieniec ul. Plac Wolności 42	(32) 6733526	http://opsogrodzieniec.bip.gov.pl/
93.	GOPS w Olsztynie k. Częstochowy	42-256 Olsztyn Pl. Piłsudskiego 10	(34) 3285920	http://www.olsztyn.bip.jur.pl/ <i>W zakładce „Jednostki podległe – Jednostki organizacyjne”</i>
94.	GOPS w Opatowie	42-152 Opatów ul. Kościuszki 27	(34) 3196033	http://www.bip.opatow.akcessnet.net/ <i>W zakładce „Inne-Jednostki organizacyjne”</i>
95.	GOPS w Ornontowicach	43-178 Ornontowice ul. Żabik 9	(32) 2354503 796076480 794403158	http://www.gops.ornontowice.pl/

Lp.	Nazwa*	Adres	Nr tel.	Adres strony internetowej
96.	MOPS w Orzeszu	43-180 Orzesze Rynek 2	(32) 2215520	http://www.orzesze.pl/ <i>W zakładce „Dla Mieszkańców – Pomoc Społeczna”</i>
97.	GOPS w Ożarowicach	42-625 Ożarowice ul. Dworcowa 15	(32) 2840151	http://www.bip.ozarowice.pl/ <i>W zakładce „Jednostki organizacyjne - Ośrodek Pomocy Społecznej”</i>
98.	GOPS w Pankach	42-140 Panki ul. Tysiąclecia 5	(34) 3179035	http://www.bip.panki.akcessnet.net/ <i>W zakładce „Inne-Jednostki organizacyjne”</i>
99.	OPS w Pawłowicach	43-251 Pawłowice ul. Górnicza 26	(32) 4721741	http://ops.pawlowice.pl/
100.	GOPS w Pawonkowie	42-772 Pawonków ul. Skrzydłowska 7	(34) 3534032 (34) 3534491	http://www.pawonkow.pl/ <i>W zakładce – „GOPS”</i>
101.	MOPR w Piekarach Śląskich	41-949 Piekary Śl. ul. B-pa Nankera 103	(32) 2883574 (32) 2879501	http://mopr.piekary.pl/
102.	GOPS w Pietrowicach Wielkich	47-480 Pietrowice Wielkie ul. Szkolna 5	(32) 4198101	http://www.gops.pietrowicewielkie.pl/
103.	OPS w Pilchowicach	44-145 Pilchowice ul. Rynek 27	(32) 3327165 /62	http://ops.pilchowice.pl/
104.	OPS w Pilicy	42-436 Pilica ul. Senatorska 3	(32) 6716126	http://www.pilica.naszops.pl/
105.	GOPS w Poczesnej	42-262 Poczesna ul. Wolności 2	(34) 3274116 /66	http://www.poczesna.com.pl/ <i>W zakładce „Informator-Instytucje Gminne”</i>
106.	GOPS w Popowie	42-110 Popów ul. Częstochowska 6	(34) 3177067	http://gminapopow.pl/ <i>W zakładce „Urząd Gminy-Jednostki organizacyjne Gminy Popów”</i>
107.	GOPS w Poraju	42-360 Poraj ul. Jasna 21	(34) 3145629	http://gopsporaj.strefa.pl/
108.	GOPS w Porąbce	43-353 Porąbka ul. Rynek 4	(33) 8106045	http://www.gops.porabka.pl/

Lp.	Nazwa*	Adres	Nr tel.	Adres strony internetowej
109.	MOPS w Porębie	42-480 Poręba ul. Chopina 1	(32) 6771293	http://www.umporeba.pl/ <i>W zakładce „Jednostki organizacyjne”</i>
110.	GOPS w Przyrowie	42-248 Przyrów ul. Częstochowska 7	(34) 3554120 do 23	http://www.przyrow.pl/ <i>W zakładce „Jednostki organizacyjne”</i>
111.	GOPS w Przystajni	42-141 Przystajń ul. Częstochowska 5	(34) 3191044	http://www.gminaprzystajn.pl/ <i>W zakładce „Samorząd - Jednostki organizacyjne”</i>
112.	GOPS w Psarach	42-512 Psary ul. Szkolna 100	(32) 2672262	http://www.psary.pl/osrodek-pomocy-spoecznej.html http://www.ops.psary.pl/
113.	OPS w Pszczynie	43-200 Pszczyna ul. Kilińskiego 5 A	(32) 2104173 (32) 2105810	http://www.opspszczyna.pl/
114.	OPS w Pszowie	44-370 Pszów ul. Traugutta 48	(32) 7291046	http://pszow.pl/ <i>W zakładce „Informator- Pomoc społeczna”</i>
115.	OPS w Pyskowicach	44-120 Pyskowice ul. Cicha 1	(32) 2332355 (32) 3330252	http://www.opspyskowice.pl/
116.	OPS w Raciborzu	47-400 Racibórz ul. Sienkiewicza 1	(32) 4152650 (32) 4190642 (32) 4190643 (32) 4151888	http://ops.bipraciborz.pl/
117.	OPS w Radlinie	44-310 Radlin ul. Solskiego 15	(32) 4567231 /363	http://www.ops.radlin.pl/ops/
118.	GOPS w Radziechowach-Wieprzu	34-381 Radziechowy-Wieprz ul. Radziechowy 700	(33) 8676615	http://www.radziechowy-wieprz.pl/ <i>W zakładce „Jednostki organizacyjne”</i>
119.	OPS w Radzionkowie	41-922 Radzionków ul. Kuźaja 19	(32) 2866544 (32) 2898370 (32) 2866544	http://www.ops.radzionkow.pl/
120.	GOPS w Rajczy	34-370 Rajcza ul. Górska 1	(33) 8643155	http://www.rajcza.com.pl/ <i>W zakładce „Dla mieszkańców”</i>

Lp.	Nazwa*	Adres	Nr tel.	Adres strony internetowej
121.	GOPS w Rędzinach	42-242 Rędziny ul. Mickiewicza nr 7	(34) 3201998 (34) 3201015	http://www.redziny.pl/ <i>W zakładce „Pomoc społeczna”</i>
122.	MOPS w Rudzie Śląskiej	41-709 Ruda Śl. ul. Markowej 20	(32) 3440323 (32) 3440300	http://www.mops.rsl.pl/
123.	GOPS w Rudniku	47-411 Rudnik ul. Gawliny 2	(32) 4106425	http://www.gmina-rudnik.pl/ <i>W zakładce „Organizacje gminne”</i>
124.	OPS w Rudzińcu	44-160 Rudziniec ul. Gliwicka 26	(32) 4000775	http://www.opsrudziniec.pl/
125.	OPS w Rybniku	44-200 Rybnik ul. Żużłowa 25	(32) 4221111 /18 /359	http://www.pomocspoleczna.rybnik.pl/
126.	MOPS w Rydułtowach	44-280 Rydułtowy ul. Raciborska 369 (budynek USC)	(32) 4532112 (32) 4537521	http://www.rydułtowy.naszops.pl/
127.	MOPS w Siemianowicach Śląskich	41-100 Siemianowice Śl. ul. Szkolna 17	(32) 7656200 /16	http://www.mops.siemianowice.pl/
128.	GOPS w Siewierzu	42-470 Siewierz ul. Żwirki i Wigury 16	(32) 6499490 /3	http://www.siewierz.pl/ <i>W zakładce „Urząd - Aktualności Ośrodka Pomocy Społecznej”</i>
129.	OPS w Skoczowie	43-430 Skoczów ul. Morcinka 18	(33) 8533452	http://ops.skoczow.pl/
130.	MOPS w Sławkowie	41-260 Sławków ul. Łosińska 1	(32) 2931421 (32) 2931078	http://www.slawkow.pl/ <i>W zakładce „Instytucje i Organizacje - Instytucje miejskie”</i>
131.	MOPS w Sosnowcu	41-200 Sosnowiec ul. 3-go Maja 33	(32) 2962201	http://www.mopssosnowiec.pl/
132.	OPS w Sośnicowicach	44-153 Łany Wielkie ul. Wiejska 9	(32) 2387183	http://sosnicowice.i-gmina.pl/ <i>W zakładce „Jednostki - Jednostki organizacyjne”</i>
133.	GOPS w Starczy	42-261 Starcza ul. Szkolna 1	(34) 3140508	www.gminastarcza.pl/ <i>W zakładce „Informator-Inne jednostki gminy”</i>

Lp.	Nazwa*	Adres	Nr tel.	Adres strony internetowej
134.	MOPS w Strumieniu	43-246 Strumień ul. 1-go Maja 18	(33) 8571461 (33) 8570103	http://www.strumien.bip.net.pl/ <i>W zakładce „Jednostki - Jednostki budżetowe”</i>
135.	GOPS w Suszcu	43-267 Suszec ul. Lipowa 1	(32) 4493083 (32) 4493080	http://www.gopssuszec.pl/
136.	MGOPS w Szczekocinach	42-455 Szczekociny ul. Przemysłowa 2	(34) 3557013	http://jo.szczekociny.pl/ <i>W zakładce „Jednostki organizacyjne”</i>
137.	MOPS w Szczyrku	43-370 Szczyrk ul. Beskidzka 4	(33) 8178974	http://www.bip.szczyrk.pl/ <i>W zakładce „Jednostki organizacyjne”</i>
138.	GOPS w Ślemieniu	34-323 Ślemień ul. Krakowska 148	(33) 8654647	http://www.slemien.pl/ <i>W zakładce „Dla mieszkańców- Ważne adresy i telefony”</i>
139.	OPS w Świerkłańcu	42-620 Nakło Śl. ul. Główna 62	(32) 3902188	http://www.opsswierklaniec.pl/
140.	GOPS w Świerklanach	44-266 Świerklany ul. Strażacka 1	(32) 4304254	http://ops.swierklany.pl/
141.	OPS w Świętochłowicach	41-600 Świętochłowice ul. Katowicka 35	(32) 2454860 (32) 2450556 (32) 2455104	http://www.ops-sw.pl/
142.	GOPS w Świnnej	34-331 Świnna /Pewel Mała ul. Jana Pawła II 68	(33) 8638003	http://bip.swinna.pl/ <i>W zakładce „Spis podmiotów - Jednostki organizacyjne”</i>
143.	MOPS w Tarnowskich Górach	42-600 Tarnowskie Góry ul. Bytomska 15	(32) 2855970	http://www.mopstg.pl/
144.	OPS w Toszku	44-180 Toszek ul. Rynek 11	(32) 3326714 /02	http://opstoszek.elahal.hekko.pl/
145.	GOPS w Tworogu	42-690 Tworóg ul. Zamkowa 16	(32) 2857414 (32) 2846857	http://gops.tworog.pl/
146.	MOPS w Tychach	43-100 Tychy ul. Budowlanych 59	(32) 2273540 (32) 3270246 /7	http://bip.umtychy.pl/ <i>W zakładce „Jednostki organizacyjne - Jednostki Organizacyjne Miasta”</i>

Lp.	Nazwa*	Adres	Nr tel.	Adres strony internetowej
147.	GOPS w Ujsołach	34-371 Ujsoły ul. Gminna 1	(33) 8647350	http://www.ujsoły.com.pl/ <i>W zakładce „Jednostki organizacyjne”</i>
148.	MOPS w Ustroniu	43-450 Ustroń ul. Konopnickiej 40	(33) 8542634	http://www.mops.ustron.pl/
149.	GOPS w Węgierskiej Górcie	34-350 Węgierska Górcza ul. Zielona 43	(33) 8623646	http://www.wegierska-gorka.pl/ <i>W zakładce „Pomoc społeczna”</i>
150.	OPS w Wielowsi	44-187 Wielowieś ul. Główna 1	(32) 2336058	http://www.e-bip.pl/start/25 <i>W zakładce „Samorządowe jednostki i inne podmioty”</i>
151.	GOPS w Wilamowicach	43-330 Wilamowice ul. Rynek 1	(33) 8129480	http://gops.wilamowice.pl/
152.	GOPS w Wilkowicach	43-365 Wilkowice ul. Wyzwolenia 25	(33) 4990077	http://wilkowice.pl/ <i>W zakładce „Gmina - Jednostki organizacyjne”</i>
153.	MOPS w Wiśle	43-460 Wisła Pl. Hoffa 3	(33) 8553553	http://www.mops.wisla.pl/
154.	GOPS we Włodowicach	42-421 Włodowice ul. Krakowska 26	(34) 3153049	http://www.gopswlodowice.pl/
155.	MOPS w Wodzisławiu Śląskim	44-300 Wodzisław Śl. ul. Kubsza 28	(32) 4556200 (32) 4553451	http://www.mops.wodzislaw.pl/
156.	MOPS w Wojkowicach	42-580 Wojkowice ul. Jana III Sobieskiego 125	(32) 7695080 /4	http://www.mopswojkowice.pl/
157.	MGOPS w Woźnikach	42-289 Woźniki ul. Rynek 6	(34) 3610181	http://bip.wozniki.pl/ <i>W zakładce „Jednostki podległe – Pomoc społeczna”</i>
158.	GOPS we Wręcycy Wielkiej	42-130 Wręcycza Wielka ul. Sienkiewicza 1	(34) 3170331	http://gopswreczycawielka.pl/
159.	GOPS w Wyrach	43-175 Wiry ul. Dąbrowszczaków 107	(32) 2187274 (32) 3230238	http://gopswiry.eu/
160.	MOPR w Zabrze	41-800 Zabrze ul. 3 Maja 16	(32) 2777800	http://www.mopr.zabrze.pl/

Lp.	Nazwa*	Adres	Nr tel.	Adres strony internetowej
161.	MOPS w Zawierciu	42-400 Zawiercie ul. Piłsudskiego 47	(32) 6727701 (32) 6722134	http://mopszawiercie.pl/
162.	GOPS w Zbroslawicach	42-674 Kamieniec ul. Tarnogórska 4 A	(32) 2337892	http://www.zbroslawice.pl/ <i>W zakładce „Jednostki organizacyjne”</i>
163.	GOPS w Zebrzydowicach	43-410 Zebrzydowice ul. Ks. A. Janusza 6	(32) 4755118 (32) 4755129	http://www.gops.zebrzydowice.pl/
164.	MGOPS w Żarkach	42-310 Żarki ul. Myszkowska 28	(34) 3130085	http://opszarki.pl/
165.	GOPS w Żarnowcu	42-439 Żarnowiec ul. Krakowska 34	(32) 6449320	http://www.zarnowiec.pl/ <i>W zakładce „Instytucje”</i>
166.	MOPS w Żorach	44-240 Żory ul. Ks. Przemysława 2	(32) 4342412 (32) 4343713	http://www.mops.zory.pl/
167.	MOPS w Żywcu	34-300 Żywiec ul. Zamkowa 10	(33) 4757000	http://www.mops-zywiec.pl/

b.d. - brak danych

*/ **GOPS** – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej;

MGOPS – Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej;

MOPS – Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej;

MOPR – Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie;

OPS – Ośrodek Pomocy Społecznej

Źródło: Opracowanie własne na podstawie wykazu ośrodków pomocy społecznej Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego w Katowicach.

2. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie (PCPR) to samodzielna jednostka organizacyjno-budżetowa, bezpośrednio podporządkowana zarządowi powiatu. Zadania PCPR w miastach na prawach powiatu, realizują miejskie ośrodki pomocy społecznej (miejskie ośrodki pomocy rodzinie).

Wsparcia w tego typu jednostkach udziela się po to, by pomóc osobie i rodzinie odzyskać własną zdolność i zasoby psychiczne do radzenia sobie w codziennym życiu oraz w trudnych sytuacjach życiowych. Podstawowym **celem działalności PCPR** jest **udzielanie pomocy społecznej o zasięgu ponad gminnym: dzieciom, rodzinom, osobom w podeszłym wieku, chorym i niepełnosprawnym.**

Do **zadań PCPR** z zakresu rehabilitacji społecznej i zawodowej, adresowanych do osób niepełnosprawnych należy w szczególności:

- **udzielanie informacji** osobom ubiegającym się o pomoc nt. przysługujących im praw i uprawnień,
- podejmowanie działań zmierzających do **ograniczania skutków niepełnosprawności**,
- **opracowywanie i realizacja powiatowych programów** działań na rzecz osób niepełnosprawnych w zakresie:
  - rehabilitacji społecznej, zawodowej i zatrudniania,
  - przestrzegania praw osób niepełnosprawnych,
- organizowanie, finansowanie i zapewnianie funkcjonowania **powiatowych ośrodków wsparcia** (środowiskowe domy samopomocy, kluby samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi),
- organizowanie i prowadzenie usług o określonym standardzie w **domach pomocy społecznej** o zasięgu ponad gminnym, oraz kierowanie osób ubiegających się o przyjęcie do DPS,
- organizowanie **mieszkań chronionych**,
- prowadzenie **ośrodków interwencji kryzysowej**,
- dofinansowanie kosztów tworzenia i działania **warsztatów terapii zajęciowej** oraz nadzór merytoryczny nad ich funkcjonowaniem,
- przyznawanie **pomocy pieniężnej** na usamodzielnienie oraz pokrywanie wydatków związanych z kontynuowaniem nauki osobom opuszczającym niektóre typy placówek opiekuńczo-wychowawczych (Młodzieżowy Ośrodek Wychowawczy, Dom Dziecka), schroniska, zakłady poprawcze, domy pomocy społecznej i rodziny zastępcze,
- **współpraca z organizacjami pozarządowymi oraz fundacjami** działającymi na rzecz osób niepełnosprawnych w zakresie rehabilitacji społecznej, zawodowej tych osób,
- dofinansowanie do:
  - sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych,
  - zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze przyznawane osobom niepełnosprawnym,
  - uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych,
  - rehabilitacji dzieci i młodzieży,
  - likwidacji barier architektonicznych i technicznych w komunikowaniu się, w związku z indywidualnymi potrzebami osób niepełnosprawnych.

W celu realizacji zadań **PCPR współpracuje z:**

- organami administracji rządowej i samorządowej,
- organizacjami społecznymi,
- Kościołem Katolickim i innymi kościołami oraz związkami wyznaniowymi,
- fundacjami i stowarzyszeniami,
- pracodawcami oraz osobami fizycznymi i prawnymi,
- zakładami opieki zdrowotnej,
- sądami.

PCPR realizuje cele i zadania należące do kompetencji powiatu, jak i zadania zlecone przez administrację rządową **na podstawie ustaw:**

- *o pomocy społecznej* z dnia 12 marca 2004 r. (tekst jednolity Dz. U. z 2015 r. Nr 0, poz. 163 z późn. zm.)
- *o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnieniu osób niepełnosprawnych* z dnia 27 sierpnia 1997 r. (tekst jednolity Dz. U. z 2011 r. Nr 127, poz. 721, z późn. zm.)
- *o ochronie zdrowia psychicznego* z dnia 19 sierpnia 1994 r. (tekst jednolity Dz. U. z 2011 r. Nr 231, poz. 1375 z późn. zm.)

Powiatowe Centra Pomocy Rodzinie

Lp.	Adres	Nr Tel.	Adres strony internetowej
1.	42-500 Będzin ul. Krasickiego 17	(32) 2768108 (32) 3634059 697513109	http://www.pcpr.bedzin.pl/
2.	43-300 Bielsko-Biała ul. Piastowska 40	(33) 8136930	http://www.pcpr.starostwo.bielsko.pl/
3.	43-400 Cieszyn ul. Bobrecka 29	(33) 4777117	http://www.pcprcieszyn.ox.pl/
4.	42-217 Częstochowa ul. Jana III Sobieskiego 9	(34) 3229206	http://www.czestochowa.powiat.pl/pcpr/
5.	44-100 Gliwice ul. Zygmunta Starego 17	(32) 3326616	http://pcpr-gliwice.pl/
6.	42-100 Kłobuck ul. Skorupki 46	(34) 3100523 /24	http://www.pcpr.klobuck.pl/
7.	43-170 Łaziska Górne ul. Chopina 8	(32) 2244390	http://www.pcpr.mikolowski.pl/
8.	43-140 Łędziny ul. Łędzińska 24	(32) 3240816	http://www.pcpr.powiatbl.pl/

9.	42-700 Lubliniec ul. Sobieskiego 9	(34) 3563257	b.d.
10.	42-300 Myszków ul. Partyzantów 21	(34) 3157908 (34) 3130298	http://www.myszkow.pcpr.pl/
11.	43-200 Pszczyna ul. Dworcowa 23	(32) 4490145	http://www.pcpr.powiat.pszczyna.pl/
12.	47-400 Racibórz ul. Klasztorna 6	(32) 4152028	http://pcpr.raciborz.org.pl/
13.	44-200 Rybnik ul. 3 Maja 31	(32) 4260033 509297216	http://www.pcpr.rybnik.pl/
14.	44-300 Wodzisław Śląski ul. Wałowa 30	(32) 4551430	http://www.pcpr-wodzislaw.pl/
15.	42-600 Tarnowskie Góry ul. Sienkiewicza 16	(32) 3818101 (32) 3818105 (32) 3818108 (32) 3818479 (32) 3818758	http://www.pcpr.tarnogorski.pl/
16.	42-400 Zawiercie ul. Daszyńskiego 4	(32) 6710748 do 50	http://www.pcpr.zawiercie.powiat.pl/
17.	34-300 Żywiec ul. Ks. Pr. St. Słonki 24	(33) 8619419	http://www.pcpr-zywiec.pl/

b.d. - brak danych

Źródło: Opracowanie własne na podstawie wykazu powiatowych centrów pomocy rodzinie Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego w Katowicach.

3. Ośrodki wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi

Ośrodkami wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi według ustawy o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 r. są Środowiskowe Domy Samopomocy (ŚDS) lub Kluby Samopomocy (KS). Powyższe formy pomocy, przeznaczone są dla osób, które w wyniku upośledzenia niektórych funkcji organizmu, bądź zdolności adaptacyjnych, wymagają pomocy w dostosowaniu się do życia w środowisku rodzinnym i społecznym. Celem ŚDS jest podtrzymywanie i rozwijanie umiejętności samodzielnego życia, podniesienie poziomu zaradności życiowej, sprawności psychofizycznej, przystosowanie do funkcjonowania społecznego w środowisku osób przewlekle psychicznie chorych oraz upośledzonych umysłowo.

ŚDS świadczą usługi w ramach indywidualnych lub zespołowych treningów samoobsługi i treningów umiejętności społecznych, polegających na nauce, rozwijaniu lub podtrzymaniu umiejętności w zakresie czynności dnia codziennego i funkcjonowania w życiu społecznym.

Domy, w zależności od kategorii osób, dla których są przeznaczone, dzielą się na następujące typy:

- ♦ typ A – dla osób przewlekle psychicznie chorych,
- ♦ typ B – dla osób upośledzonych umysłowo,
- ♦ typ C – dla osób wykazujących inne przewlekle zaburzenia czynności psychicznych.

Dom może obejmować wsparciem więcej niż jedną kategorię osób.

Dokumenty potrzebne podczas przyjęcia do ŚDS:

1. **Wniosek** o skierowaniu do domu na pobyt dzienny lub całodobowy – składa się do ośrodka pomocy społecznej, właściwego ze względu na miejsce zamieszkania osoby ubiegającej się o skierowanie.
2. **Wywiad środowiskowy** – przeprowadzony przez pracownika ośrodka pomocy społecznej, właściwego ze względu na miejsce zamieszkania u osoby ubiegającej się o umieszczenie w ŚDS.
3. **Zaświadczenie lekarskie** o występujących zaburzeniach psychicznych – wydane przez lekarza psychiatrę lub lekarza neurologa.
4. **Zaświadczenie lekarza rodzinnego** o stanie zdrowia i braku przeciwwskazań do uczestnictwa w zajęciach, wraz z informacją o sprawności w zakresie lokomocji osób niepełnosprawnych fizycznie.
5. **Orzeczenie o niepełnosprawności** (o ile osoba takie posiada).
6. **Dowód osobisty.**
7. **Decyzja organu emerytalno-rentowego**, ustalającego wysokość renty lub emerytury, bądź decyzja o przyznaniu zasiłku stałego.

W przypadku osób, które po raz pierwszy wystąpiły o skierowanie do ŚDS, decyzję wydaje się na czas określony, nie dłuższy niż 3 miesiące. Jest to konieczne aby zespół wspierająco-aktywizujący dokonał oceny możliwości zaproponowania osobie indywidualnego planu postępowania wspierająco-aktywizującego oraz okresu, jaki będzie niezbędny do jego realizacji.

Skierowanie osoby do ŚDS na pobyt całodobowy może nastąpić w przypadku:

- ♦ wystąpienia potrzeby spowodowanej sytuacją życiową lub rodzinną osoby,
- ♦ realizacji całodobowego treningu samoobsługi i umiejętności społecznych, w ramach indywidualnego planu postępowania wspierająco-aktywizującego.

Okres korzystania z miejsca całodobowego pobytu w ŚDS nie może być jednorazowo dłuższy niż 3 miesiące, z możliwością przedłużenia do 6 miesięcy w uzasadnionych przypadkach, przy czym maksymalny okres pobytu całodobowego osoby w roku kalendarzowym nie może być dłuższy niż 8 miesięcy.

Odpłatność za usługi świadczone w ośrodkach wsparcia osobom z zaburzeniami psychicznymi

Opłata zależy od dochodu rodziny, wynosi 5% kwoty dochodu osoby samotnie gospodarującej lub kwoty dochodu na osobę w rodzinie, jeżeli dochód osoby samotnie gospodarującej bądź dochód na osobę w rodzinie przekracza kwotę 250% kryterium dochodowego. Kryterium dochodowe reguluje Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 17 lipca 2012 r. w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej (Dz. U. 2012 Nr 0 poz. 823) i wynosi:

- ◆ na osobę samotnie gospodarującą – 542 zł,
- ◆ na osobę w rodzinie – 456 zł¹.

Korzystanie z usług **klubów samopomocy** dla osób z zaburzeniami psychicznymi jest **nieodpłatne**.

Odpłatność **za usługi całodobowe** w ośrodkach wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi ustala się w wysokości 70% dochodu osoby korzystającej z usług, proporcjonalnie do okresu jej pobytu.

Odpłatność, nie może być wyższa niż średnia miesięczna kwota dotacji na jednego uczestnika, wyliczona dla ośrodka wsparcia, w którym osoba przebywa.

Właściwy organ jednostki samorządu terytorialnego, prowadzący lub zlecający prowadzenie ośrodka wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi, może zwolnić osoby zobowiązane do odpłatności za usługi w ośrodkach wsparcia, na ich wniosek, częściowo lub całkowicie z tej odpłatności.

Zasady działania ŚDS i KS uregulowano przepisami ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej oraz Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 9 grudnia 2010 r. w sprawie środowiskowych domów samopomocy (Dz. U. 2010 Nr 238 poz. 1586).

Ośrodki wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi

Lp.	Nazwa	Adres	Nr tel.	Adres strony internetowej
1.	ŚDS „Podkowa”	43-300 Bielsko-Biała ul. Kołtątaja 8	(33) 8125554	http://www.podkowa.um.bielsko.pl/
2.	„CENTRUM” ŚDS	43-300 Bielsko-Biała ul. Sobieskiego 158	(33) 8126506	http://sdscentrum.edupage.org/
3.	ŚDS „Integracja”	41-907 Bytom ul. Karpacka 25	(32) 2808529	b.d.
4.	ŚDS dla Osób z Zaburzeniami Zdrowia Psychicznego	41-506 Chorzów ul. Karpacka 20	(32) 2463618	http://www.sdschorzow.pl/srodowiskowy-dom-samopomocy
5.	Dzienny Ośrodek Wsparcia w Cieszynie	43-400 Cieszyn ul. Bielska 4	(33) 8524178	http://www.dow-cieszyn.pl

¹ stan na dzień 24 sierpnia 2015 r.

Lp.	Nazwa	Adres	Nr tel.	Adres strony internetowej
6.	ŚDS „Ostoja”	41-253 Czeladź ul. Sikorskiego 5	(32) 2654700	http://www.bip.starostwo.bedzin.pl/ <i>W zakładce „jednostki organizacyjne - jednostki pomocy Społecznej”</i>
7.	ŚDS stowarzyszenia „YAVA”	42-200 Częstochowa ul. Lakowa 101	(34) 3618056	http://yava.czyst.pl/ <i>W zakładce „projekty”</i>
8.	ŚDS w Dąbrowie Górniczej	41-303 Dąbrowa Górnicza ul. Morcinka 15	(32) 2641563	b.d.
9.	ŚDS w Soborzycach	42-265 Dąbrowa Zielona Plac Wolności 1 Soborzycy	(34) 3548412	http://bip.sds.dabrowazielona.pl/
10.	ŚDS w Gliwicach	44-105 Gliwice ul. Sikorskiego 134	(32) 2700765	http://www.opsgliwice.pl/
11.	ŚDS w Irządzach	42-446 Irządze nr 127 A	(34) 3543191	b.d.
12.	ŚDS w Jaworznie	43-602 Jaworzno ul. Szczakowska 45	(32) 6177795	http://www.sds.psouujaworzno.org.pl/
13.	ŚDS w Pewli Wielkiej	34-340 Jeleśnia Pewel Wielka 485	(33) 8600758	http://sdspewelwielka.manifo.com/
14.	ŚDS św. Brata Alberta	40-020 Katowice ul. Brata Alberta 4	(32) 3529910	b.d.
15.	ŚDS nr 1 w Katowicach przy Stowarzyszeniu „Przystań”	40-875 Katowice ul. Tysiąclecia 41	(32) 2548559	http://sds.katowice.pl/
16.	ŚDS przy Śląskim Stowarzyszeniu Ad Vitam Dignam	40-405 Katowice ul. Oswobodzenia 92	(32) 2557196	http://advitamdignam.org/ <i>W zakładce „Jednostki organizacyjne”</i>
17.	ŚDS Nr 2 w Katowicach	40-854 Katowice ul. Gliwicka 74a	(32) 2547706	http://sds2.katowice.pl/
18.	Caritas Archidiecezji Katowickiej – Ośrodek Matki Bożej Uzdrawienia Chorych- ŚDS	44-194 Knurów ul. Szpitalna 29	(32) 3362233 (32) 2365487	http://www.caritas.knurow.pl/

Lp.	Nazwa	Adres	Nr tel.	Adres strony internetowej
19.	Caritas Archidiecezji Katowickiej – Ośrodek Błogosławiona Karolina – ŚDS	43-140 Łęziny ul. Łęzińska 26	(32) 3267771	http://caritaskarolina.pl/
20.	ŚDS w Lublińcu	42-700 Lubliniec ul. Piłsudskiego 8	(34) 3511998	http://www.sds.lubliniec.pl/
21.	Caritas Archidiecezji Katowickiej Ośrodek „Miłosierdzie Boże” – ŚDS	43-173 Łaziska Górne ul. Staszica 4	(32) 7370046	http://www.caritas.mikolow.pl/ <i>W zakładce „Formy działalności”</i>
22.	Ośrodek Matka Boża Różańcowa ŚDS w Grzawie (w Miedznej)	43-227 Grzawa ul. Wiejska 11	(32) 4488953	http://www.sdswoła.caritas.pl/
23.	Stowarzyszenie Pomocy Niepełnosprawnym „Skarbek”	41-400 Mysłowice ul. Wielka Skotnica 39	(32) 2258279	http://www.skarbekmyslowice.republika.pl/
24.	ŚDS w Myszkowie	42-300 Myszków ul. Gałczyńskiego 6 i 7	(34) 3132502	http://www.mops.miastomyszkow.pl/ <i>W zakładce „Ś.D.S. ul. Gałczyńskiego”</i>
25.	ŚDS w Myszkowie	42-300 Myszków ul. Millenium 19 C	(34) 3130301	http://www.mops.miastomyszkow.pl/ <i>W zakładce „Ś.D.S. ul. Millenium”</i>
26.	Caritas Archidiecezji Katowickiej Ośrodek św. Hiacyntha i Franciszek – Ośrodek Wsparcia w Połomi	44-323 Połomia ul. Centralna 48	(32) 4402777	http://www.wodzislaw.caritas.pl/
27.	ŚDS w Pszczynie	43-200 Pszczyna ul. św. Jadwigi 4	(32) 4490894	http://www.pcpr.powiat.pszczyna.pl/ <i>W zakładce „pomoc społeczna - ośrodki wsparcia”</i>
28.	Stowarzyszenie na rzecz wspierania Osób Niepełnosprawnych „Dom”	47-400 Racibórz ul. Grzonki 1	(32) 4560035	http://www.stowarzyszeniedom.pl/
29.	Ośrodek dla Niepełnosprawnych – Najświętsze Serce Jezusa – ŚDS	41-706 Ruda Śl. ul. Kłodnicka 91	(32) 2431189 /90	http://www.osrodeknsj.nazwa.pl/nsj/ <i>W zakładce „kontakt”</i>

Lp.	Nazwa	Adres	Nr tel.	Adres strony internetowej
30.	Ośrodek Święta Elżbieta – ŚDS dla Osób z Uszkodzonym Ośrodkowym Układem Nerwowym	41-700 Ruda Śl. ul. Wolności 30	(32) 2436594	http://swelzbieta.caritas.net.pl/ <i>W zakładce „Ośrodki – Ośrodek św. Elżbieta”</i>
31.	ŚDS dla Osób Chorych Psychiczenie	44-270 Rybnik ul. Andersa 6	(32) 4211808 (32) 4257027	http://cogitonoster.org/
32.	ŚDS Stowarzyszenia „OLIGOS”	44-200 Rybnik ul. Karłowicza 48	(32) 7505796	http://www.oligos.pl/
33.	ŚDS dla Osób z Zaburzeniami Psychicznymi „Salve”	41-219 Sosnowiec ul. Lenartowicza 73	(32) 2636126	b.d.
34.	ŚDS w Sosnowcu	41-200 Sosnowiec ul. Grota Roweckiego 2	505166421	http://biuletyn.abip.pl/cusw-sosnowiec/
35.	ŚDS w Świętochłowicach	41-608 Świętochłowice ul. Karpacka 3	(32) 2458020	http://www.ops-sw.pl/ <i>W zakładce „Pomoc Osobom Niepełnosprawnym-zobacz pozostałe”</i>
36.	ŚDS Stowarzyszenia „Serdeczni”	42-612 Tarnowskie Góry ul. Wyszyńskiego 135	(32) 3847304	http://www.serdeczni.tgory.eu/
37.	ŚDS w Tychach	43-100 Tychy ul. Mikołowska 122	(32) 2168608	b.d.
38.	Caritas Archidiecezji Katowickiej – Ośrodek św. Faustyna – ŚDS	43-100 Tychy ul. Nowokościelna 56	(32) 2271836	http://www.faustynatychy.caritas.pl/
39.	Powiatowy Ośrodek Wsparcia Perła w Wodzisławiu Śląskim	44-300 Wodzisław Śl. ul. Bogumińska 15	(32) 4560516	b.d.
40.	ŚDS w Zabrze	41-808 Zabrze ul. Andersa 34	(32) 2723598	http://www.mopr.zabrze.pl/
41.	ŚDS w Zawierciu	42-400 Zawiercie ul. Krzywa 3	(32) 6700010	http://mopszawiercie.pl/
42.	ŚDS w Żarkach	42-310 Żarki ul. Steinkellera 5	(34) 3148548	b.d.

b.d.- brak danych

Źródło: Opracowanie własne na podstawie wykazu ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego w Katowicach.

4. Dom Pomocy Społecznej

Osoba, która wskutek choroby psychicznej lub upośledzenia umysłowego nie jest zdolna do zaspokajania podstawowych potrzeb życiowych, nie ma możliwości korzystania z opieki innych osób oraz potrzebuje stałej opieki i pielęgnacji, lecz nie wymaga leczenia szpitalnego, może być za jej zgodą lub zgodą jej przedstawiciela ustawowego przyjęta do domu pomocy społecznej (DPS).

Umieszczenie osoby w DPS jest ostatecznością, powinno być poprzedzone oceną możliwości udzielenia jej pomocy w miejscu zamieszkania, jak również zbadaniem sytuacji rodzinnej. Skierowanie do DPS wymaga oceny stanu zdrowia, także ustalenia zakresu możliwości korzystania przez daną osobę z pomocy środowiskowej, w szczególności zbadania dostępności usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania. Osoby kierowane są do DPS usytuowanego jak najbliżej miejsca zamieszkania. W sytuacji braku miejsc, osobę umieszcza się na liście oczekujących. Jeżeli przewidywany okres oczekiwania na miejsce jest dłuższy niż 3 miesiące, osobę kieruje się (na wniosek) do DPS zlokalizowanego jak najbliżej miejsca jej zamieszkania.

Dokumentacja wymagana, przy kierowaniu do domu pomocy społecznej:

1. **Pisemny wniosek** osoby ubiegającej się o skierowanie do DPS bądź jej przedstawiciela ustawowego lub kierownika szpitala psychiatrycznego, złożony do ośrodka pomocy społecznej, właściwego ze względu na jej miejsce zamieszkania.
2. **Wywiad środowiskowy** rodzinny przeprowadzony przez pracownika socjalnego ośrodka pomocy społecznej (właściwego ze względu na miejsce zamieszkania lub pobytu osoby ubiegającej się w dniu jej kierowania), zawierający w szczególności pisemne stwierdzenie braku możliwości zapewnienia usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania przez rodzinę i gminę.

W przypadku umieszczania osób ubezwłasnowolnionych, do wniosku i wywiadu środowiskowego należy dołączyć:

- ▶ postanowienie sądu o ubezwłasnowolnieniu,
  - ▶ postanowienie sądu o ustanowieniu opiekuna lub kuratora,
  - ▶ postanowienie sądu zezwalające opiekunowi na umieszczenie osoby ubezwłasnowolnionej w DPS.
3. **Zaświadczenie lekarza** psychiatry stwierdzającego konieczność umieszczenia w DPS.
  4. **Opinia pracownika socjalnego** dotycząca stopnia sprawności osoby ubiegającej się o skierowanie do DPS.
  5. **Dokumenty potwierdzające wysokość osiąganego dochodu** przez osobę ubiegającą się (decyzję organu emerytalno-rentowego ustalającego wysokość emerytury lub renty, decyzję o przyznaniu zasiłku stałego).
  6. **Prośba/zgoda** o umieszczenie w domu pomocy społecznej.
  7. **Zgoda na ponoszenie odpłatności** w domu pomocy społecznej.
  8. **Wywiad u osób zobowiązanych do odpłatności**, wraz z umową dotyczącą odpłatności za pobyt osoby umieszczanej w DPS.

Jeżeli osoba skierowana do DPS lub jej przedstawiciel ustawowy nie wyrażą na to zgody, a brak opieki zagraża życiu tej osoby, istnieje możliwość wystąpienia do sądu opiekuńczego miejsca zamieszkania tej osoby z wnioskiem o skierowanie do DPS bez jej zgody. Z wnioskiem może wystąpić organ do spraw pomocy społecznej, jak również kierownik szpitala psychiatrycznego, jeżeli przebywająca w nim osoba jest niezdolna do samodzielnego zaspokajania potrzeb życiowych. Po otrzymaniu orzeczenia sądu opiekuńczego o skierowaniu do DPS organ wydaje decyzję o tym skierowaniu. Wydanie decyzji nie wymaga złożenia wniosku o skierowanie do DPS oraz przeprowadzenia rodzinnego wywiadu środowiskowego.

Odpłatność w domach pomocy społecznej

Zgodnie z zapisami ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej **pobyt w domu pomocy społecznej jest odpłatny.**

Opłaty za pobyt w domu pomocy społecznej wnoszą:

1. Mieszkaniec domu – nie więcej niż 70% dochodu, a w przypadku osób małoletnich przedstawiciel ustawowy z dochodów dziecka (alimenty, renta rodzinna).
2. Małżonek, zstępni przed wstępnymi:
  - ♦ w przypadku osoby samotnie gospodarującej, jeżeli dochód jest wyższy niż 300% kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej (542 zł), jednak kwota dochodu pozostająca po wniesieniu opłaty nie może być niższa niż 300% tego kryterium²,
  - ♦ w przypadku osoby w rodzinie, jeśli posiadany dochód jest wyższy niż 300% kryterium dochodowego na osobę w rodzinie (456 zł)³, z tym, że kwota dochodu pozostająca po wniesieniu opłaty nie może być niższa niż 300% kryterium dochodowego na osobę w rodzinie.
3. Gmina, z której osoba została skierowana do DPS (w wysokości różnicy między średnim kosztem utrzymania w DPS a opłatami wnoszonymi przez ww. osoby).

Zgodnie z art. 64 ustawy o pomocy społecznej osoby wnoszące opłatę za pobyt w DPS można zwolnić, (na ich wniosek) częściowo lub całkowicie z tej opłaty, w szczególności jeśli:

- ♦ wnoszą opłatę za pobyt innych członków rodziny w DPS, ośrodku wsparcia bądź innej placówce,
- ♦ występują uzasadnione okoliczności, zwłaszcza długotrwała choroba, bezrobocie, niepełnosprawność, śmierć członka rodziny, straty materialne powstałe w wyniku klęski żywiołowej lub innych zdarzeń losowych,
- ♦ małżonkowie, zstępni oraz wstępni utrzymują się z jednego świadczenia lub wynagrodzenia,
- ♦ osoba zobowiązana do wnoszenia opłaty jest w ciąży lub samotnie wychowuje dziecko.

Zasady działania DPS uregulowano przepisami wspomnianej ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej oraz Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 23 sierpnia 2012 r. w sprawie domów pomocy społecznej (Dz. U. 2012 Nr 0 poz. 964).

2 Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 17 lipca 2012 r. w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy Społecznej Dz.U. 2012 Nr 0, poz. 823 – stan na dzień 24 sierpnia 2015 r.

3 jw.

4/1 Domy Pomocy Społecznej dla Osób Przewlekle Psychiczenie Chorych

Lp.	Nazwa	Adres	Nr tel.	Adres strony internetowej	k/m/ke*
1.	DPS w Będzinie	42-506 Będzin ul. Mickiewicza 2	(32) 2673538 (32) 2675036	http://www.bip.starostwo.bedzin.pl/ <i>W zakładce „Jednostki organizacyjne - jednostki pomocy społecznej”</i>	ke
2.	DPS dla Dorosłych	41-902 Bytom ul. Dworcowa 7	(32) 2814123	b.d.	ke
3.	DPS w Blachowni	42-290 Blachownia ul. Sienkiewicza 6	(34) 3270376 (34) 3270633	http://www.czestochowa.powiat.pl/index.php <i>W zakładce „Powiat, Jednostki organizacyjne”</i>	ke
4.	DPS Konwentu Bonifratrów w Cieszynie	43-400 Cieszyn Pl. Londzina 1	(33) 8520268	http://www.dpsbonifratrzy.ox.pl/	m
5.	DPS w Częstochowie	42-209 Częstochowa ul. Kontkiewicza 2	(34) 3643810	http://dps.czyst.pl/	ke
6.	DPS w Lelowie	42-235 Lelów ul. Szczekocińska 19	(34) 3558297	http://www.czestochowa.powiat.pl/kosma/czestochowa.powiat.pl/dps-lelow/	ke
7.	DPS w Lublińcu Filia w Koszęcinie	42-700 Lubliniec ul. Kochcicka 14	(32) 3510112	http://www.dps.lubliniec.pl/	m
		42-286 Koszęcin ul. Dąbrówki 3	(34) 3576211		k
8.	DPS p.w św. Józefa w Lyskach	44-295 Lyski ul. Rybnicka 7	(32) 4300006	http://www.biuletyn.abip.pl/dps_lyski/	k
9.	DPS w Łubiu	42-674 Łubie ul. Pyskowska 34	(32) 2331211	http://www.dpslubie.pl/	ke
10.	DPS w Mysłowicach	41-404 Mysłowice ul. Reja 54	(32) 2222101	http://www.dps.myslowice.bip.info.pl/	ke
11.	DPS w Piekarach Śląskich	41-946 Piekary Śl. ul. Trautmana 4	(32) 2879263	http://dps.piekary.prv.pl/	ke

Lp.	Nazwa	Adres	Nr tel.	Adres strony internetowej	k/m/ke*
12.	Powiatowy DPS w Pogórze z filią „Bursztyn” w Kończycach Małych	43-410 Kończyce Małe ul. Staropolska 14	(32) 4693571	http://pdpspogorze.pl/	k
13.	DPS prowadzony przez Zgromadzenie Sióstr Miłosierdzia św. Karola Boromeusza	43-200 Pszczyna ul. Warowna 59	(32) 2104581	http://dpspszczyna.org/	ke
14.	DPS prowadzony przez SS. Maryi Niepokalanej	47-400 Racibórz pl. Jagiełły 3	(32) 4154627	b.d.	ke
15.	DPS dla Osób Przewlekłe Psychiczenie Chorych w Rudzie Śląskiej	41-707 Ruda Śl. ul. Oddziałów Młodzieży Powstańczej 3	(32) 2428601	http://biuletyn.abip.pl/dom-pom-kochlowice/	k
16.	DPS w Siemianowicach Śląskich	41-100 Siemianowice Śl. ul. św. Barbary 5	(32) 2282103	b.d.	ke
17.	DPS „Prestige” w Siewierzu	42-470 Siewierz ul. 11 Listopada 17	607199122	b.d.	ke
18.	DPS dla Osób Przewlekłe Psychiczenie Chorych prowadzony przez Zgromadzenie SS. Boromeuszek	42-600 Tarnowskie Góry ul. Gliwicka 22	(32) 2853785	http://www.dps.lasowice.net/	k
19.	DPS Champion	41-800 Zabrze ul. Knuruwska 17	(32) 7337547	http://www.zabrzedsps.com/	ke
20.	DPS w Zawierciu	42-400 Zawiercie ul. Rzemieślnicza 9	(32) 6722256	http://bip.dps.zawiercie.powiat.finn.pl/	ke

b.d. - brak danych

*/ k - kobiety; **m** - mężczyźni; **ke** - koedukacyjny;

Źródło: Opracowanie własne na podstawie wykazu domów pomocy społecznej Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego w Katowicach.

4/2 Domy Pomocy Społecznej dla Osób Niepełnosprawnych Intelaktualnie

Lp.	Nazwa	Adres	Nr tel.	Adres strony internetowej	k/ m/ ke*
1.	DPS dla Dzieci prowadzony przez Zgromadzenie Córek Bożej Miłości „Zamek Lipnicki”	43-300 Bielsko-Biała ul. Żywiecka 20	(33) 8163993	http://www.cbm.livenet.pl/fdc/dom_ps_bielsko.html	k
2.	DPS „Wędrowiec”	41-908 Bytom ul. Frenzla 204	(32) 2806035 /36	b.d.	k
3.	DPS „Republika”	41-500 Chorzów ul. Michałkowicka 4	(32) 2459066	http://www.republika.cashport.pl/	ke
4.	DPS dla Dorosłych prowadzony przez Zgromadzenie Sióstr Albertynek	42-200 Częstochowa ul. Wesoła 14	(34) 3618894	http://www.dpsalbertynki.czestochowa.opoka.org.pl/	k
5.	DPS dla Dorosłych prowadzony przez Zgromadzenie Braci Albertynow	42-200 Częstochowa ul. św. Jadwigi 84/86	(34) 3740667	b.d.	m
6.	Caritas Archidiecezji Katowickiej Ośrodek M.B. Uzdrawienie Chorych DPS w Knurowie	44-194 Knurów ul. Szpitalna 29	(32) 2365487 (32) 3362233	http://www.caritas.knurow.pl <i>W zakładce „Domy Pomocy Społecznej”</i>	ke
7.	DPS „Różany Pałac” prowadzony przez Zgromadzenie Sióstr Franciszkanek Maryi Nieustającej Pomocy	47-450 Krzyżanowice ul. Kolejowa 4	(32) 4194020	http://www.franciszkancki.com.pl/	k
8.	DPS „Zameczek” – dla osób dorosłych	44-144 Kuźnia Nieborowska ul. Knurowska 13	(32) 2351630	http://www.dpszameczek.isn.pl/	m
9.	DPS „Zameczek”	42-700 Lubliniec ul. 74-go Górnosląskiego Pułku Piechoty 2	(34) 3531112	http://dpszameczek.pl/	ke
10.	DPS Miedary	42-674 Miedary ul. Zamkowa 7	(32) 2337128	http://www.dps-miedary.tarnogorski.pl/	m

Lp.	Nazwa	Adres	Nr tel.	Adres strony internetowej	k/ m/ ke*
11.	DPS prowadzony przez Zgromadzenie Sióstr Miłosierdzia św. Karola Boromeusza w Nakle Śląskim	42-620 Nakło Śl. ul. Główna 8	(32) 2843234	http://dompomocy.sgl.pl/	m
12.	DPS Orzesze	43-180 Orzesze ul. Traugutta 45	(32) 2215362	http://www.dpsorzesze.pl/	ke
13.	DPS prowadzony przez Zgromadzenie Sióstr św. Jadwigi	43-253 Pielgrzymowice ul. Golasowicka 15	(32) 4723100 (32) 4723007	http://www.jadwizanki.com/ <i>W zakładce „Placówki - Pielgrzymowice”</i>	k
14.	DPS dla Dzieci i Młodzieży prowadzony przez Zakon Ojców Kamilianów	44-145 Pilchowice ul. Damrota 7	(32) 2356526	http://www.dpmpilchowice.dompomocy.pl/	m
15.	DPS dla Dorosłych im. św. Brata Alberta	42-360 Poraj ul. Jasna 6	(34) 3145018	http://www.dpsporaj.albertynki.pl/	k
16.	Caritas Archidiecezji Katowickiej Ośrodek dla Niepełnosprawnych Najświętsze Serce Jezusa DPS	41-706 Ruda Śl. – Halemba ul. Kłodnicka 103	(32) 2433484 do 86	http://www.nsj.caritas.net.pl/	ke
17.	DPS prowadzony przez Zgromadzenie Sióstr Miłosierdzia św. Karola Boromeusza w Rudzie Śląskiej.	41-707 Ruda Śl. ul. J. Piłsudskiego 43	(32) 2428288	http://www.dpsrudaslaska.pl/	m
18.	DPS prowadzony przez Zgromadzenie Sióstr Miłosierdzia św. Karola Boromeusza	41-103 Siemianowice Śl. ul. Maciejkowicka 8	(32) 2281208	b.d.	k
19.	DPS dla Dzieci Zgromadzenie Sióstr Służebniczek BDNP Dębickich	43-430 Skoczów ul. A. Mickiewicza 36	(33) 8533774	b.d.	m

Lp.	Nazwa	Adres	Nr tel.	Adres strony internetowej	k/ m/ ke*
20.	Powiatowy DPS „Feniks”	43-430 Skoczów ul. Sportowa 13	(33) 8533725	b.d.	ke
21.	Powiatowy DPS Pogórze	43-430 Skoczów ul. Zamek 132	(33) 8533552	http://www.pdpsspogorze.pl/	k
22.	DPS „Ostoja” w Sośnicowicach-dla osób dorosłych oraz dzieci i młodzieży	44-153 Sośnicowice ul. Kozielska 1	(32) 2387542	http://www.dpsostoja.pl/	k
23.	DPS prowadzony przez Zgromadzenie Sióstr Szkołnych de Notre Dame	43-246 Strumień ul. 1 Maja 12	(33) 8570250	http://dpsdladzieci.manifo.com/	m
24.	DPS dla Dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie, prowadzony przez Zgromadzenie Sióstr Miłosierdzia św. Karola Boromeusza	41-600 Świętochłowice ul. Ks. B-pa Kubiny 11	(32) 2452735	http://www.dps-swietochlowice.katowice.opoka.org.pl/	m
25.	DPS Zgromadzenia Sióstr Opatrzności Bożej	44-300 Wodzisław Śl. ul. Wolności 35	(32) 4551030	http://www.dpswodzislawslaski.jedlownik.pl/	k
26.	DPS prowadzony przez Ojców Kamilianów	42-674 Zbrośławice ul. Wolności 34	(32) 2337042	b.d.	m

b.d. - brak danych

*/ k - kobiety; **m** - mężczyźni; **ke** - koedukacyjny;

Źródło: Opracowanie własne na podstawie wykazu domów pomocy społecznej Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego w Katowicach.

5. Mieszkanie Chronione

Mieszkanie Chronione (MCH) przygotowuje osoby po kryzysie psychicznym, przebywające pod opieką specjalistów do prowadzenia samodzielnego życia. Zapewnia warunki samodzielnego funkcjonowania w środowisku w integracji ze społecznością lokalną. MCH przeznaczone jest dla pełnoletnich osób z zaburzeniami psychicznymi oraz opuszczających placówki opiekuńczo-wychowawcze, resocjalizacyjne, zakłady dla nieletnich i rodziny zastępcze, które przy odpowiednim wsparciu mogą samodzielnie żyć w środowisku.

Cele MCH:

- ▶ nauczenie mieszkańców podstawowych umiejętności niezbędnych do samodzielnego życia,
- ▶ przywrócenie mieszkańców do społeczeństwa,
- ▶ poprawienie ich dotychczasowej egzystencji (praca socjalna).

Chorym udzielane jest również wsparcie w postaci:

- ▶ terapii indywidualnej i grupowej,
- ▶ pomocy w poszukiwaniu pracy lub dalszych możliwości kształcenia.

Czas pobytu w MCH jest uzależniony od indywidualnych potrzeb osób usamodzielnianych, jednak nie powinien trwać dłużej niż 24 miesiące. W uzasadnionych przypadkach okres pobytu może ulec wydłużeniu, zaś osoby z zaburzeniami psychicznymi mogą otrzymać decyzję o skierowaniu do korzystania z MCH na czas nieokreślony.

Pobyt w MCH dla osób z zaburzeniami psychicznymi jest odpłatny. Wysokość odpłatności uzależniona jest od indywidualnych dochodów mieszkańców. Miejsce w MCH dla osób z zaburzeniami psychicznymi przyznawane jest na wniosek osoby, po przeprowadzeniu wywiadu środowiskowego, na podstawie decyzji administracyjnej Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej lub innych, upoważnionych pracowników Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej.

Wymagana dokumentacja:

1. **Wywiad środowiskowy.**
2. **Zaświadczenie** o dochodach.
3. **Orzeczenie** o stopniu niepełnosprawności.
4. **Pisemna prośba** o skierowanie do mieszkania chronionego.
5. **Pisemne zobowiązanie** do ponoszenia odpłatności za pobyt w mieszkaniu chronionym.
6. **Pisemne zobowiązanie** do przestrzegania regulaminu mieszkania chronionego.

Powyższa forma pomocy społecznej jest atrakcyjna dla osób, które wymagają częściowego wsparcia, dzięki temu, że łączy funkcję pobytu w samodzielnym mieszkaniu z funkcją pobytu w placówce opiekuńczo-rehabilitacyjnej, przy niewielkich kosztach dla mieszkańca. Osoba pozostająca w MCH z jednej strony uczy się samodzielności w naturalnych warunkach, zaś z drugiej otrzymuje niezbędne wsparcie, które umożliwia jej codzienne funkcjonowanie i zapewnia poczucie bezpieczeństwa.

MCH mogą być prowadzone przez każdą jednostkę organizacyjną pomocy społecznej lub organizację pożytku publicznego, dlatego informacji nt. bieżącej dostępności tej formy pomocy w wybranej miejscowości najlepiej szukać w Ośrodkach Pomocy Społecznej bądź Powiatowych Centrach Pomocy Rodzinie. Zasady działania MCH uregulowano przepisami ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej oraz Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 14 marca 2012 r. w sprawie mieszkań chronionych (Dz. U. z 2012 Nr 0 poz. 305).

6. Rodzinny Dom Pomocy

Rodzinny Dom Pomocy (RDP) jest to nowa forma usług świadczonych w ramach pomocy społecznej. Zadaniem RDP jest zapewnienie całodobowej opieki dla osób w podeszłym wieku lub niepełnosprawnych, które mają problemy z samodzielną egzystencją lecz nie wymagają jeszcze umieszczenia w Domu Pomocy Społecznej. Osoby prowadzące RDP zobowiązane są do świadczenia usług opiekuńczych i bytowych, zgodnie ze standardami określonymi w rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dn. 31 maja 2012 r. w sprawie *rodziny domów pomocy* (Dz. U. 2012 Nr 0 poz. 719) oraz do poddania się kontroli ośrodka pomocy społecznej. Forma takiej Pomocy, przeznaczona jest dla niewielkiej liczby osób (nie mniej niż trzech nie więcej niż ośmiu), co sprzyja tworzeniu i utrzymaniu wśród jego mieszkańców rodzinnej atmosfery oraz zapewnieniu podopiecznym kontaktu ze środowiskiem zewnętrznym w otoczeniu i bliskości rodziny oraz przyjaciół. W RDP osoby otrzymują pomoc w podstawowych czynnościach życia codziennego, a także pielęgnację w chorobie oraz pomoc w korzystaniu ze świadczeń zdrowotnych. Osobom wymagającym z powodu wieku lub niepełnosprawności pomocy innych osób, RDP świadczy przez całą dobę:

usługi bytowe

- miejsce pobytu,
- wyżywienie,
- utrzymanie czystości.

usługi opiekuńcze

- udzielanie pomocy w podstawowych czynnościach życiowych,
- pielęgnację, w tym pielęgnację w czasie choroby,
- kontakty z otoczeniem,
- inne czynności wynikające z indywidualnych potrzeb.

Osobę wymagającą całodobowych usług bytowych i opiekuńczych kieruje się na pobyt stały lub okresowy do RDP na jej wniosek lub za jej zgodą. Decyzję w sprawie skierowania do RDP wydaje kierownik ośrodka pomocy społecznej na podstawie:

- **rodzinnego wywiadu środowiskowego** przeprowadzonego przez pracownika socjalnego ośrodka pomocy społecznej,
- **zaświadczenia lekarskiego** stwierdzającego brak przeciwwskazań zdrowotnych do umieszczenia w RDP, uzupełnionego wskazaniem pielęgniarskim co do zakresu wymaganych usług opiekuńczych,
- **dowodu otrzymywania emerytury, renty lub zasiłku stałego.**

Decyzja skierowania do RDP na pobyt okresowy jest wydawana na okres przystosowawczy, trwający nie krócej niż 3 miesiące. Po zakończeniu okresu przystosowawczego, zostaje wydana decyzja skierowania do RDP na pobyt stały.

Pobyt w RDP jest odpłatny. Wysokość odpłatności uzależniona jest od dochodu osoby/rodziny. Dokładne zasady ustalania odpłatności określają art. 61 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o *pomocy społecznej*.

Osoba umieszczona w RDP ponosi odpłatność za pobyt w wysokości 70% dochodu, nie więcej niż miesięczny koszt utrzymania w RDP.

W przypadku kiedy odpłatność mieszkańca nie pokrywa pełnego kosztu pobytu, do ponoszenia opłat za pobyt w RDP członek rodziny, zobowiązani są: małżonek oraz krewni w linii prostej tj. dzieci i wnukowie (zstępni) przed rodzicami i dziadkami (wstępnymi).

Wysokość ponoszonych opłat ustalana jest wspólnie z pracownikiem socjalnym i uzależniona od dochodu osoby samotnie gospodarującej lub kwoty dochodu na osobę w rodzinie, jeżeli dochód przekracza 300% kryterium dochodowego, określonego w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 17 lipca 2012 r. *w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy Społecznej* – dla osoby samotnie gospodarującej wynosi 542 zł zaś na osobę w rodzinie, 456 zł⁴, należy zaznaczyć, iż kwota pozostająca po wniesieniu opłaty nie może być niższa niż 300% tego kryterium.

Z uwagi na fakt sprawowania nadzoru nad RDP przez Ośrodki Pomocy Społecznej, powinny one udzielić bieżących informacji dot. dostępności tej formy pomocy w danej miejscowości.

---

4 Stan na dzień 24 sierpnia 2015 r.

7. Ośrodek Interwencji Kryzysowej

Ośrodek Interwencji Kryzysowej (OIK) to jednostka organizacyjna pomocy społecznej zajmująca się świadczeniem specjalistycznych usług (dostępnych całą dobę, w tym psychologicznych, prawnych, a w uzasadnionych sytuacjach udziela schronienia do 3 miesięcy) osobom, rodzinom i społecznościom będącym ofiarami przemocy lub znajdującym się w innej sytuacji kryzysowej, w celu zapobieżenia powstawania lub pogłębiania się dysfunkcji tych osób, rodzin lub społeczności. W przypadku osób, które z powodu zaostrzenia choroby psychicznej lub innej przyczyny, prowadzącej do kryzysu psychicznego nie są w stanie samodzielnie funkcjonować, celem OIK jest udzielanie natychmiastowej, kompleksowej pomocy. Pomoc udzielana w ośrodku może przyjmować różne formy w zależności od problemu, a także od stanu psychicznego zgłaszającej się osoby. Rodzaj pomocy, jej zakres i forma za każdym razem dostosowywane są do potrzeb indywidualnych. Ze wsparcia OIK może skorzystać każdy, bez względu na płeć i wiek. Pomoc osobom zgłaszającym się do ośrodka udzielona jest niezwłocznie, po spełnieniu wszystkich możliwych wymogów organizacyjnych.

Ośrodki Interwencji Kryzysowej

Lp.	Nazwa	Adres	Nr tel.	Adres strony internetowej
1.	Podbeskidzki OIK w Bielsku-Białej	43-300 Bielsko-Biała ul. Piękna 2	(33) 8146221	http://www.poik.bielsko.pl/
2.	OIK w Bytomiu – Centrum Interwencji Kryzysowej i Przeciwdziałania Uzależnieniom w Bytomiu	41-902 Bytom ul. Tarnogórska 3	(32) 7877522 (32) 3890075	http://www.interwencja.bytom.pl/
3.	ŚDS dla Osób z Zaburzeniami Zdrowia Psychicznego – OIK w Chorzowie	41-500 Chorzów ul. Karpacka 20	(32) 2463618	http://www.sdschorzow.pl/
4.	Częstochowskie Centrum Interwencji Kryzysowej	42-200 Częstochowa ul. Rejtana 7 B	(34) 3663121	b.d.
5.	OIK w Dąbrowie Górniczej	Dąbrowa Górnicza ul. 3-go Maja 22	(32) 2628631	http://www.mops.com.pl/ <i>W zakładce „O ośrodku – kontakt”</i>
6.	OIK w Gliwicach	44-105 Gliwice ul. Sikorskiego 134	(32) 3355340	http://opsgliwice.pl/
7.	OIK w Jaworznie	43-602 Jaworzno (Szczakowa) ul. Jagiellońska 9	(32) 7451200 (32) 3160512	http://www.oik.jaworzno.pl/

Lp.	Nazwa	Adres	Nr tel.	Adres strony internetowej
8.	OIK Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Katowicach	40-065 Katowice ul. Mikołowska 13 A	(32) 2511599 (32) 2571482	http://www.mops.katowice.pl/ <i>W zakładce „Pomoc rodzinie w kryzysie i przeciwdziałanie przemocy – ośrodki interwencji kryzysowej”</i>
9.	OIK dla Osób z Problemem Alkoholowym przy Stowarzyszeniu „Ad Vitam Dignam”	40-384 Katowice- Szopienice ul. Bednorza 22	(32) 2569278 (32) 2571482	http://www.mops.katowice.pl/ <i>W zakładce „Pomoc rodzinie w kryzysie i przeciwdziałanie przemocy – ośrodki interwencji kryzysowej”</i>
10.	Komitet Ochrony Praw Dziecka Oddział w Kłobucku, OIK	42-100 Kłobuck ul. Skorupki 46 m. 42	603427149	http://www.kopd.pl/ <i>W zakładce „Oddziały – Kłobuck”</i>
11.	MOPS – Punkt Interwencji Kryzysowej w Knurowie	44-190 Knurów ul. Koziełka 2	(32) 3355011	http://www.mops_knurów.republika.pl/
12.	OIK przy PCPR w Mikołowie	43-170 Łaziska Górne ul. Chopina 8	(32) 2244390	http://www.pcpr.mikolowski.pl/
13.	OIK przy MOPS w Mysłowicach	41-400 Mysłowice ul. Gwarków 24	(32) 2222421	http://www.mops.myslowice.pl
14.	Punkt Interwencji Kryzysowej w Piekarach Śląskich	41-948 Piekary Śl. ul. Przyjaźni 229	(32) 2841987	http://www.mopr.piekary.pl/ <i>W zakładce „Punkt Interwencji Kryzysowej”</i>
15.	Punkt Interwencji Kryzysowej dla Ofiar Przemocy i Rodzin z Problemem Alkoholowym (siedziba KIS)	43-200 Pszczyna ul. Kilińskiego 5 A	(32) 2104173	http://www.opspszczyna.pl/ <i>W zakładce „Punkt Interwencji Kryzysowej dla Ofiar Przemocy i Rodzin z Problemem Alkoholowym”</i>
16.	OIK Stowarzyszenia PERSONA w Racibórz	47-400 Racibórz ul. Karola Miarki 7/1	603300904 722304453	http://persona.slask.pl/
17.	OIK w Rudzie Śląskiej	41-700 Ruda Śl. ul. Ballestremów 16	(32) 3440326 503060016	http://www.oikrsl.org/

Lp.	Nazwa	Adres	Nr tel.	Adres strony internetowej
18.	OIK i Psychoterapii w Rybniku	44-200 Rybnik ul. Chrobrego 16	(32) 4225639	http://www.oikip.rybnik.pl/
19.	OIK w Siemianowicach Śląskich	41-100 Siemianowice Śl. ul. Pszczelnicza 10	(32) 7628144 (32) 7628100	http://www.oik.siemianowice.pl/
20.	OIK przy Centrum Usług Socjalnych i Wsparcia w Sosnowcu	41-219 Sosnowiec ul. Szymanowskiego 5 A	(32) 2989387 (32) 2980049 (32) 2927676	http://www.biuletyn.abip.pl/cusw-sosnowiec/
21.	MOPS – OIK w Tychach	43-100 Tychy ul. Nowokościelna 27	(32) 2270575	b.d.
22.	Ośrodek Pomocy Dziecku i Rodzinie w Górze Włodowskiej, OIK	42-421 Góra Włodowice ul. Żarecka 24	(34) 3156258	http://osrodekgorawlodowska.pl/
23.	Zespół Interwencji Kryzysowej przy MOPR w Zabrze	41-800 Zabrze ul. Wyzwolenia 7	(32) 2785670	http://www.mopr.zabrze.pl/
24.	OIK w Żorach	44-240 Żory ul. Boryńska 13	(32) 4357840	b.d.
25.	Punkt Interwencji Kryzysowej przy PCPR w Żywcu	34-300 Żywiec ul. Ks. Pr. St. Słonki 24	(33) 8619336	b.d.

b.d. - brak danych

Źródło: Opracowanie własne, na podstawie informacji nadesłanych przez Samorzady Powiatowe, PCPR i OPS oraz danych, umieszczonych na stronach internetowych jednostek.

8. Hostel

Hostel jest formą opieki i rehabilitacji dla osób po psychiatrycznym leczeniu szpitalnym, których aktualny stan zdrowia pozwala na zadawalające funkcjonowanie w grupie poza placówkami stacjonarnej opieki zdrowotnej. Dla osób po kryzysie psychotycznym pobyt w hotelu może stać się istotnym etapem w drodze do zdrowienia. Z pobytu w Hostelu mogą skorzystać osoby z zaburzeniami psychicznymi, których sytuacja mieszkaniowa jest szczególnie trudna (osoby bezdomne, pochodzące z rodzin niewydolnych wychowawczo lub patologicznych, mieszkające daleko od placówek zapewniających rehabilitację psychiatryczną) i wymagają tymczasowego pobytu w tzw. warunkach chronionych.

Pacjenci korzystający z tej formy pomocy, mają zapewnione:

- zamieszkanie przez określony czas w Hostelu,
- specjalistyczną opiekę (konsultujący lekarz psychiatra, kierownik, psycholog),
- rehabilitację psychospołeczną (kontakt z psychologiem i lekarzem, obowiązkowy udział w zajęciach instytucji dziennej opieki psychiatrycznej).

Hostel jest formą pomocy społecznej, przygotowującą pod opieką profesjonalistów osoby po kryzysie psychotycznym do prowadzenia samodzielnego życia (przebywający w nim są zachęceni do samodzielności, oraz uczeni działania wg zasad życia wspólnotowego: współodpowiedzialności i współdziałania), jednocześnie chorym udzielone jest wsparcie w postaci terapii indywidualnej i grupowej, a także pomoc w poszukiwaniu pracy lub dalszych możliwości kształcenia. Hostel to miejsce zamieszkania, gwarantujące całodobową opiekę personelu, pełni funkcję mieszkania terapeutycznego.

Hostele powstają często przy Ośrodkach Interwencji Kryzysowej, które ujęto w punkcie 7 niniejszego rozdziału, natomiast pozostałe hostele, przeznaczone dla osób w stanie kryzysu psychicznego umieszczono w tabeli poniżej.

Hostele

Lp.	Nazwa	Adres	Nr tel.	Adres strony internetowej
1.	Częstochowskie Centrum Rehabilitacji dla Osób z Zaburzeniami Psychicznymi	42-200 Częstochowa ul. Focha 71 A	(34) 3664320	http://www.apel.czyst.pl/
2.	Hostel przy ŚDS Śląskiego Stowarzyszenia Ad Vitam Dignam	40-405 Katowice ul. Oswobodzenia 92	(32) 2557196	http://www.sdsavd.pl/ W zakładce „Hostel”

Źródło: Opracowanie własne, na podstawie informacji nadesłanych przez Samorzędy Powiatowe, PCPR i OPS oraz danych, umieszczonych na stronach internetowych jednostek.

B. Instytucje integracji społecznej

Zjawisko wykluczenia społecznego, jest ważną kwestią społeczną, wzrasta grupa osób, które nie uczestniczą w życiu społecznym i zawodowym, ponieważ z przyczyn zdrowotnych mają utrudniony dostęp do wielu dóbr i zasobów, to w konsekwencji skutkuje ich wyłączeniem z pełnoprawnego obywatelstwa. Rehabilitacja zawodowa ma na celu ułatwienie osobom z zaburzeniami psychicznymi uzyskanie i utrzymanie zatrudnienia (służą temu: szkolnictwo zawodowe, poradnictwo i pośrednictwo pracy). Dzięki rehabilitacji społecznej osoby z zaburzeniami psychicznymi mogą stać się pełnoprawnymi uczestnikami życia społecznego. Aktywność zawodowa u osób z zaburzeniami psychicznymi powiązana jest z tak istotnymi elementami, jak poczucie przynależności, możliwość nawiązywania i podtrzymania relacji społecznych czy samoocena. Praca dla tych osób jest często główną formą integracji społecznej i uczestnictwa w życiu społeczno-gospodarczym. Jej brak oznacza nie tylko brak środków finansowych, ale również deficyty psychospołeczne. Dlatego ważną kwestią jest właściwe przygotowanie instytucji działających na rzecz osób niepełnosprawnych do realizacji zadań w zakresie rehabilitacji zawodowej. Rehabilitacją zawodową i społeczną osób z zaburzeniami psychicznymi zajmują się: Zakłady Aktywności Zawodowej, Zakłady Pracy Chronionej, Warsztaty Terapii Zajęciowej, Centra i Kluby Integracji Społecznej.

1. Centrum Integracji Społecznej

Podstawowym zadaniem Centrum Integracji Społecznej (CIS) jest realizowanie pełnego programu zatrudnienia socjalnego umożliwiającego walkę z ubóstwem i wykluczeniem społecznym.

Usługi CIS skierowane są do osób, które podlegają wykluczeniu społecznemu i ze względu na swoją sytuację życiową nie są w stanie własnym staraniem zaspokoić swoich podstawowych potrzeb życiowych, znajdują się w sytuacji powodującej ubóstwo oraz uniemożliwiającej lub ograniczającej uczestnictwo w życiu zawodowym, społecznym i rodzinnym. Zgodnie z ustawą z dnia 13 czerwca 2003 r. *o zatrudnieniu socjalnym*, (tekst jednolity Dz. U. 2011 Nr 43 poz. 225, z późn. zm.), oferta zatrudnienia w CIS może być skierowana do:

- bezdomnych realizujących indywidualny program wychodzenia z bezdomności, w rozumieniu przepisów o pomocy społecznej,
- uzależnionych od alkoholu, po zakończeniu programu psychoterapii w zakładzie leczenia odwykowego,
- uzależnionych od narkotyków lub innych środków odurzających, po zakończeniu programu terapeutycznego w zakładzie opieki zdrowotnej,
- chorych psychicznie, w rozumieniu przepisów o ochronie zdrowia psychicznego,
- długotrwale bezrobotnych w rozumieniu przepisów o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy,
- zwalnianych z zakładów karnych, mających trudności w integracji ze środowiskiem, w rozumieniu przepisów o pomocy społecznej,
- uchodźców realizujących indywidualny program integracji, w rozumieniu przepisów o pomocy społecznej,
- osób niepełnosprawnych, w rozumieniu przepisów o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych.

CIS realizuje reintegrację zawodową i społeczną poprzez następujące usługi:

- kształcenie umiejętności pozwalających na pełnienie ról społecznych i osiągnięcie pozycji społecznych, dostępnych osobom niepodlegającym wykluczeniu społecznemu,
- nabywanie umiejętności zawodowych oraz przyuczenie do zawodu, przekwalifikowanie lub podwyższanie kwalifikacji zawodowych,
- naukę planowania życia i zaspokajania potrzeb własnym staraniem,
- uczenie umiejętności racjonalnego gospodarowania posiadanymi środkami pieniężnymi.

Skierowanie do uczestnictwa w zajęciach organizowanych przez CIS odbywa się na podstawie:

- własnego wniosku osoby zainteresowanej, bądź wniosku przedstawiciela ustawowego,
- wniosku zakładu leczenia odwykowego, powiatowego centrum pomocy rodzinie, powiatowego urzędu pracy, ośrodka pomocy społecznej, organizacji pozarządowej lub klubu integracji społecznej, za zgodą osoby zainteresowanej lub jej przedstawiciela ustawowego.

Na podstawie powyższego wniosku, właściwy dla miejsca zamieszkania lub pobytu osoby ośrodek pomocy społecznej kieruje taką osobę do uczestnictwa w zajęciach prowadzonych przez CIS.

Osoba skierowana do CIS przechodzi wpieryw okres próbny, trwający 1 miesiąc, po jego pomyślnym zakończeniu, kierownik ośrodka pomocy społecznej, na wniosek kierownika CIS, kwalifikuje uczestnika do uczestnictwa w zajęciach Centrum. W okresie uczestnictwa w zajęciach, skierowany świadczy pracę, w ramach indywidualnego programu zatrudnienia socjalnego, otrzymując m.in. świadczenie integracyjne i bezpłatny posiłek. Czas dziennego pobytu uczestnika w CIS nie może być krótszy niż 6 godzin. Po upływie okresu uczestnictwa w Centrum, który w zasadzie nie powinien trwać dłużej niż 12 miesięcy, uczestnik kierowany jest na rynek pracy, w ramach tzw. zatrudnienia wspieranego (m.in.: prace społecznie użyteczne, spółdzielnie socjalne).

Centra Integracji Społecznej

Lp.	Adres	Nr tel.	Adres strony internetowej
1.	43-300 Bielsko-Biała ul. Sempołowskiej 13	(33) 4755306	http://www.cis.bielsko.pl/
2.	41-902 Bytom ul. Karola Miarki 10	887707510 503508666	b.d.
3.	41-935 Bytom ul. Strzelców Bytomskich 450	(32) 2859378	b.d.
4.	42-200 Częstochowa ul. Legionów 21	696557820	b.d.
5.	42-200 Częstochowa ul. Legionów 58	(34) 3619269	http://cis.czestochowa.pl/
6.	42-520 Dąbrowa Górnicza-Ząbkowice ul. Wapienna 17	(32) 6475314	http://www.cisdg.pl/
7.	43-600 Jaworzno ul. Szczakowska 44	(32) 6164391	http://www.cis.jawnet.pl/

8.	34-340 Jeleśnia ul. Żywiecka 2	889296990	b.d.
9.	40-282 Katowice ul. Sikorskiego 41	(32) 2514442 531564610	b.d.
10.	42-230 Koniecpol ul. Tarchalskiego 2	507191557 (34) 3551881	http://www.cis.konieczpol.pl/
11.	42-450 Łazy ul. Brzozowa 19	(32) 6730112 (32) 6730211	http://cislazy.prv.pl/
12.	43-190 Mikołów ul. Kolejowa 2	(32) 7381145	http://www.cismikolow.pl/
13.	41-605 Świętochłowice ul. Sądowa 1	(32) 3491852 (32) 2455524	http://www.cis.swietochlowice.pl/
14.	43-100 Tychy ul. Edukacji 5 i ul. Edukacji 11	(32) 2191010	http://www.ib-polska.pl/
15.	42-400 Zawiercie-Żerkowice ul. Jurajska 121	(32) 6716045 (32) 6471015	b.d.

b.d. - brak danych

Źródło: Opracowanie własne na podstawie wykazu centrów integracji społecznej Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego w Katowicach.

2. Klub Integracji Społecznej

Klub Integracji Społecznej (KIS) jako jedna z form zatrudnienia socjalnego, udziela osobom zagrożonym marginalizacją oraz ich rodzinom pomocy w odbudowywaniu i podtrzymywaniu umiejętności uczestnictwa w życiu społeczności lokalnej, powrocie do pełnienia ról społecznych, jak również podniesieniu kwalifikacji zawodowych, jako wartości na rynku pracy. KIS działa na rzecz integrowania osób o podobnych trudnościach i problemach życiowych. Pomaga samoorganizować się ludziom w grupy, podejmować wspólne inicjatywy i przedsięwzięcia w zakresie aktywizacji zawodowej, w tym zmierzające do tworzenia własnych miejsc pracy. Klub może zostać utworzony przez gminę lub organizację pozarządową, prowadzącą reintegrację zawodową i społeczną dla osób, uzależnionych od alkoholu, narkotyków lub innych środków odurzających, po zakończeniu programu terapeutycznego oraz chorych psychicznie w rozumieniu przepisów o ochronie zdrowia psychicznego (tj. takich, które mogą zostać zatrudnione w centrum integracji społecznej).

Korzystający z działań KIS to m. in. osoby wykluczone i marginalizowane społecznie, według ustawy *o zatrudnieniu socjalnym* należą do nich:

- bezdomni realizujący indywidualny program wychodzenia z bezdomności, w rozumieniu przepisów *o pomocy społecznej*,
- uzależnieni od alkoholu, po zakończeniu programu psychoterapii w zakładzie leczenia odwykowego,
- uzależnieni od narkotyków lub innych środków odurzających, po zakończeniu programu terapeutycznego w zakładzie opieki zdrowotnej,
- chorzy psychicznie, w rozumieniu przepisów *o ochronie zdrowia psychicznego*,
- długotrwale bezrobotni w rozumieniu przepisów *o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy*,
- zwalniani z zakładów karnych, mający trudności w integracji ze środowiskiem, w rozumieniu przepisów *o pomocy społecznej*,
- uchodźcy realizujący indywidualny program integracji, w rozumieniu przepisów *o pomocy społecznej*,
- osoby niepełnosprawne, w rozumieniu przepisów *o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych*, którzy podlegają wykluczeniu społecznemu, i ze względu na swoją sytuację życiową nie są w stanie własnym staraniem zaspokoić swoich podstawowych potrzeb życiowych, znajdują się w sytuacji powodującej ubóstwo oraz uniemożliwiającej lub ograniczającej uczestnictwo w życiu zawodowym, społecznym i rodzinnym.

W KIS można organizować:

- działania mające na celu pomoc w znalezieniu pracy,
- prace społecznie użyteczne,
- roboty publiczne,
- poradnictwo prawne,
- działalność samopomocową w zakresie zatrudnienia, spraw mieszkaniowych i socjalnych,
- staże.

Uczestnictwo w KIS jest dobrowolne, jednak jego warunkiem jest realizacja kontraktu socjalnego, o którym mowa w ustawie *o pomocy społecznej*.

Zasady działania KIS uregulowano przepisami ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. *o zatrudnieniu socjalnym*.

Kluby Integracji Społecznej

Lp.	Nazwa	Adres	Nr tel.	Adres strony internetowej
1.	KIS „Centrum” w Bielsku-Białej	43-300 Bielsko-Biała ul. Piastowska 4	(33) 8192495	http://www.zaradni.eu/
2.	KIS w Bojszowach	43-220 Bojszowy ul. Św. Jana 33	(32) 3289305	b.d.
3.	KIS Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Bytomiu	41-902 Bytom ul. Powstańców Warszawskich 14	(32) 2810185	http://www.mopr.bytom.pl/mopr/ <i>W zakładce „organizacja Ośrodka”</i>
4.	KIS w Chorzowie	41-500 Chorzów ul. Kruszcowa 22	(32) 2412646	b.d.
5.	KIS w Dąbrowie Górniczej	41-300 Dąbrowa Górnicza ul. Skibińskiego 1	(32) 2622528	http://www.mops.com.pl/ <i>W zakładce „aktywizacja zawodowa i społeczna”</i>
6.	KIS Towarzystwa Pomocy im. św. Brata Alberta Koło Gliwickie	44-100 Gliwice ul. Zwycięstwa 27	(32) 2305408	http://www.tpbagliwice.pl/ <i>W zakładce „Nasze Placówki-KIS”</i>
7.	KIS Instytutu Współpracy i Partnerstwa Lokalnego w Katowicach	40-048 Katowice ul. Kościuszki 44/4	(32) 2538021 (32) 2537693	b.d.
8.	KIS Śląskiego Stowarzyszenia „AD VITAM DIGNAM” w Katowicach	40-405 Katowice ul. Oswobodzenia 92	(32) 2557196 (32) 2558974	http://advitamdignam.org/
9.	KIS Centrum Szkoleń i Rozwoju Osobistego MERITUM w Katowicach	40-730 Katowice ul. Panewnicka 36/2	(32) 7820006	http://www.meritum.slask.pl/
10.	KIS w Koziegłowych	42-350 Koziegłowy ul. Plac Moniuszki 14	(34) 3141128	http://www.kozieglowy.pl/gmops/ <i>W zakładce „Pozostała działalność – Klub Integracji Społecznej”</i>
11.	KIS Centrum Społecznego Rozwoju w Łaziskach Górnych	43-173 Łaziska Górne ul. Wyszyńskiego 8	(32) 4446453	http://www.csr.biz.pl/
12.	KIS w Piekarach Śląskich	41-940 Piekary Śl. ul. Wyszyńskiego 31	(32) 6307524 515246895	http://mopr.piekary.pl/ <i>W zakładce „Klub integracji Społecznej”</i>

Lp.	Nazwa	Adres	Nr tel.	Adres strony internetowej
13.	KIS przy OPS w Psarach	42-512 Psary ul. Szkolna 100	(32) 2672262	b.d.
14.	KIS przy OPS w Pszczynie	43-200 Pszczyna ul. Kilińskiego 3 A	(32) 2104173	http://www.opspszczyna.pl/ <i>W zakładce „Klub Integracji Społecznej”</i>
15.	KIS w Raciborzu	47-400 Racibórz ul. Karola Miarki 7/1	(32) 4149690 695933584	http://persona.slask.pl/ <i>W zakładce „Klub Integracji Społecznej”</i>
16.	KIS przy MOPS w Rudzie Śląskiej	41-709 Ruda Śl. ul. Markowej 22	(32) 3440300	http://www.mops.rsl.pl/ <i>W zakładce „Klub Integracji Społecznej”</i>
17.	KIS przy Stowarzyszeniu Pomocy Dzieciom Rybnika Boguszowic „17-tka”	44-253 Rybnik ul. Patriotów 40	793335382	http://17-tka.pl/ <i>W zakładce „Kontakt”</i>
18.	KIS w Siemianowicach Śląskich	41-100 Siemianowice Śl. ul. Topolowa 1	(32) 7307600	b.d.
19.	KIS przy OPS w Siewierzu	42-470 Siewierz ul. Żwirki i Wigury 26 m. 1	(32) 6499493	http://www.siewierz.pl/ <i>W zakładce „Ogłoszenia Ośrodka Pomocy Społecznej”</i>
20.	KIS przy MOPS w Sosnowcu	41-200 Sosnowiec ul. Naftowa 35	(32) 2934436	http://www.sosnowiec.pl/ <i>W zakładce „Urząd Miejski - Pomoc społeczna – Klub Integracji Społecznej”</i>
21.	KIS w Szczekocinach	42-445 Szczekociny ul. Plac Panny Marii 6	(34) 3459021	http://www.szczekociny.pl/ <i>W zakładce „Kultura – Klub Integracji”</i>
22.	KIS Centrum Integracji Społecznej w Świętochłowicach	41-605 Świętochłowice ul. Sądowa 1	(32) 2455524	http://www.kis.swietochlowice.pl/
23.	KIS w Tarnowskich Górach	42-612 Tarnowskie Góry ul. Opatowicka 112	(32) 3847309 512532080 795394855	http://www.cwip.pl/ <i>W zakładce „KIS”</i>
24.	KIS w Zabrze	41-800 Zabrze ul. Plac Krakowski 4	(32) 2750693	http://www.mopr.zabrze.pl/ <i>W zakładce „Klub Integracji Społecznej”</i>

b.d. - brak danych

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Rejestru Klubów Integracji Społecznej Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego w Katowicach.

3. Warsztat Terapii Zajęciowej

Warsztat Terapii Zajęciowej (WTZ) jest wyodrębnioną organizacyjnie i finansowo placówką, stwarzającą osobom niepełnosprawnym, niezdolnym do podjęcia pracy, możliwość rehabilitacji społecznej i zawodowej, w zakresie pozyskania bądź przywrócenia umiejętności, niezbędnych do podjęcia zatrudnienia. Organizowany może być przez fundacje, stowarzyszenia oraz inne podmioty. Koszty utworzenia i działalności WTZ są współfinansowane ze środków PFRON, samorządu terytorialnego lub z innych źródeł.

Uczestnictwo w WTZ należy do podstawowych form aktywności wspomagającej proces rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych.

W WTZ stosuje się techniki terapii zajęciowej, zmierzające do rozwijania:

- umiejętności wykonywania czynności życia codziennego oraz zaradności osobistej,
- psychofizycznych sprawności oraz podstawowych i specjalistycznych umiejętności zawodowych, umożliwiających uczestnictwo w szkoleniu zawodowym bądź podjęcie pracy.

Terapię realizuje się na podstawie indywidualnego programu rehabilitacji, w którym określa się:

- formy rehabilitacji,
- zakres rehabilitacji,
- metody i zakres nauki wybranej umiejętności,
- formy współpracy z rodziną lub opiekunami,
- planowane efekty rehabilitacji,
- osoby odpowiedzialne za realizację programu rehabilitacji.

WTZ są placówkami pobytu dziennego, gdzie czas trwania zajęć nie może przekroczyć 7 godzin dziennie i 35 godzin tygodniowo. Uczestnikami WTZ mogą być osoby posiadające prawnie potwierdzony status niepełnosprawności. Zgłoszenia osób niepełnosprawnych, które chcą uczestniczyć w WTZ przyjmuje i zatwierdza jednostka zamierzająca utworzyć lub prowadzi tę formę pomocy.

Zainteresowani uczestnictwem w WTZ powinni dostarczyć:

1. **Wniosek** o przyjęcie do WTZ.
2. Aktualne **orzeczenie o stopniu niepełnosprawności**, wraz ze wskazaniem uczestnictwa w WTZ.
3. **Opinię psychologiczną i dokumentację medyczną**.
4. Ostatnie **świadczenie szkolne**.

Zajęcia w WTZ są prowadzone zgodnie z indywidualnym programem rehabilitacji i terapii, przygotowanym dla uczestnika warsztatu przez jego radę programową. Uczestnikowi zapewnione są niezbędne warunki do pełnej realizacji indywidualnego programu. W ramach ww. programu, uczestnikowi, który bierze udział w treningu ekonomicznym mogą zostać przyznane do jego dyspozycji środki finansowe w wysokości nieprzekraczającej 20% minimalnego wynagrodzenia za pracę.

Zakres działania WTZ reguluje art.10 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. *o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych* (tekst jednolity Dz. U. z 2011 r. Nr 127, poz. 721, z późn. zm. oraz Rozporządzenie Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 25 marca 2004 r. *w sprawie warsztatów terapii zajęciowej* (Dz. U. 2004 Nr 63 poz. 587).

Warsztaty Terapii Zajęciowej

Lp.	Nazwa	Adres	Nr tel.	Adres strony internetowej
1.	WTZ przy Stowarzyszeniu „Bądź z nami”	42-504 Będzin ul. Podłósie 10	(32) 2675199 (32) 2674612	http://badzznami.pl/
2.	WTZ Stowarzyszenia „Port”	43-300 Bielsko-Biała ul. Michałowicza 12	(33) 4960620	b.d.
3.	WTZ „Jesteś potrzebny!”	43-300 Bielsko-Biała ul. Sempołowskiej 13	(33) 4975878	http://jestespotrzebny.pl/
4.	WTZ „Dworek” przy Specjalistycznym Psychiatrycznym Zespole Opieki Zdrowotnej w Bielsku-Białej	43-309 Bielsko-Biała ul. Olszówka 102	(33) 8149267	http://www.wtzdworek.pl/ <i>W zakładce „Warsztaty Terapii Zajęciowej”</i>
5.	WTZ przy Polskim Stowarzyszeniu na rzecz Osób z U.U. w Bytomiu	41-902 Bytom ul. Powstańców Śl. 17	(32)3873118	http://www.psouubytom.org/
6.	WTZ przy Bytomskim Stowarzyszeniu Pomocy Dzieciom i Młodzieży Niepełnosprawnej	41-933 Bytom ul. Tetmajera 2	(32) 2830049	http://bspdimn.pl/
7.	WTZ przy Polskim Stowarzyszeniu na Rzecz Osób z U.U. w Chorzowie	41-500 Chorzów ul. Beskidzka 6	(32) 2418016	http://wtzchorzow.republika.pl/
8.	WTZ Regionalnej Fundacji Pomocy Niewidomym – Chorzów	41-500 Chorzów ul. Katowicka 77	(32) 2411558	http://www.rfpn.org/ <i>W zakładce „WTZ”</i>
9.	WTZ Stowarzyszenia Osób Niepełnosprawnych „Integracja”	42-200 Częstochowa ul. Olszowa 2	(34) 3220131	http://www.integracja.cze.pl/
10.	WTZ Regionalnej Fundacji Pomocy Niewidomym – Czerwionka-Leszczyny	44-230 Czerwionka-Leszczyny ul. 3-go Maja 21 A	(32) 4318494	http://www.rfpn.org/ <i>W zakładce „WTZ”</i>
11.	Dąbrowskie Stowarzyszenie na rzecz Osób Niepełnosprawnych „Otwarte Serca” - WTZ	41-303 Dąbrowa Górnicza ul. Gwardii Ludowej 107	(32) 2619144	http://otwarteserca.com/
12.	WTZ Powiatowego Domu Pomocy Społecznej „Feniks” w Skoczowie	43-424 Drogomyśl ul. Modrzewiowa 1	(33) 8572125	b.d.

Lp.	Nazwa	Adres	Nr tel.	Adres strony internetowej
13.	Caritas Diecezji Gliwickiej – WTZ w Gliwicach	44-109 Gliwice ul. Toszecka 179	(32) 2388823 (32) 2388890	http://wtz.caritasgliwice.pl/
14.	WTZ „Tęcza” w Gliwicach	44-100 Gliwice ul. Plebańska 18	(32) 2382205	http://wtztecza-gliwice.pl/
15.	WTZ w Gilowicach	34-322 Gilowice ul. Zakopiańska 71	(33) 8653447	http://wtzgilowice.eu.interiowo.pl/
16.	WTZ PFRON przy Wojewódzkim Ośrodku Leczenia Odwykowego i Zakładzie Opiekuńczo Leczniczym	44-350 Gorzyce ul. Zamkowa 8	(32) 4123160	http://www.woloizol.com.pl/ <i>W zakładce „Pozostałe zakresy działalności”</i>
17.	WTZ w Jastrzębiu-Zdroju	44-335 Jastrzębie-Zdrój ul. Wielkopolska 1 A	(32) 4715646	http://www.skpdst.org/
18.	Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z U.U. – WTZ w Jaworznie	43-600 Jaworzno ul. Chopina 19	(32) 6163589	http://www.wtz.psouujaworzno.org.pl/
19.	WTZ przy TPD w Kaletach	42-600 Kalety ul. Szkolna 8	(34) 3527377	http://www.pcpr.tarnogorski.pl/ <i>W zakładce „Warsztaty terapii zajęciowej”</i>
20.	Stowarzyszenie Wspierania Działań Twórczych UNIKAT	40-139 Katowice ul. Kotlarza 10 B	(32) 2042223	http://stunikat.nazwa.pl/
21.	WTZ Promyk, Fundacji Pomocy Dzieciom i Młodzieży Niepełnosprawnej św. St. Kostki	40-413 Katowice ul. T. Ociepki 8 A	(32) 2549376	http://www.wtzpromyk-katowice.org.pl/
22.	Śląskie Stowarzyszenie „Ad Vitam Dignam” – WTZ	40-405 Katowice ul. Oswobodzenia 92	(32) 2558974	http://wtzdignam.org/
23.	WTZ im. Ks. Stanisława Bocera OMI przy Stowarzyszeniu Pomocy Niepełnosprawnym „SPES”	40-774 Katowice ul. Panewnicka 463	(32) 2527446	http://www.spes.org.pl/ <i>W zakładce „Co robimy- Warsztat Terapii Zajęciowej”</i>
24.	WTZ Stowarzyszenia na Rzecz Osób z U.U.	40-467 Katowice- Giszowiec ul. Wojciecha 23	(32) 2564097	http://www.orew.katowice.pl/
25.	Caritas Archidiecezji Katowickiej – Ośrodek M. B. Uzdrawienie Chorych – WTZ	44-194 Knurów ul. Szpitalna 29	(32) 3362233	http://www.caritas.knurow.pl/

Lp.	Nazwa	Adres	Nr tel.	Adres strony internetowej
26.	WTZ przy Kole Katolickiego Stowarzyszenia Niepełnosprawnych w Koniecpolu	42-230 Koniecpol ul. Częstochowska 150	730363100	b.d.
27.	WTZ w Krzepicach	42-160 Krzepice ul. Dankowice Drugie 30	(34) 3170271	http://wtz-dankowice.ugu.pl/
28.	WTZ przy Ośrodku Błogosławiona Karolina	43-140 Łędziny ul. Łędzińska 6	(32) 3267562 (32) 3266754 /55	b.d.
29.	WTZ przy DPS w Lublińcu	42-700 Lubliniec ul. Kochcicka 14	(34) 3511070	http://www.dps.ehost.pl/ <i>W zakładce „Warsztaty”</i>
30.	Chrześcijańskie Stowarzyszenie Dobroczynne - WTZ w Łazach	42-450 Łazy ul. Brzozowa 19	(32) 6730210	http://www.wtz.lazy.pl/
31.	Caritas Archidiecezji Katowickiej - Ośrodek dla osób niepełnosprawnych Miłosierdzie Boże - WTZ	43-190 Mikołów, Borowa-Wieś ul. Gliwicka 366	(32) 2386021	http://www.caritas.mikolow.pl/
32.	WTZ Polskiego Stowarzyszenia na Rzecz Osób z U.U. „Koło” w Mikołowie	43-190 Mikołów ul. Plac Salwatorianów 4	(32) 2263152	http://www.psouu.mikolow.iap.pl/
33.	WTZ Stowarzyszenia SPDN „Radość”	41-404 Mysłowice ul. Laryska 7	(32) 2236464	b.d.
34.	WTZ przy Towarzystwie Pomocy Dzieciom w Ogorzelniku	42-320 Niegowa Ogorzelnik 50	(34) 3151063	http://biuletyn.abip.pl/pcpr-myszkow/ <i>W zakładce „Warsztaty Terapii Zajęciowej – WTZ w Ogorzelniku”</i>
35.	WTZ Polskie Stowarzyszenie na rzecz Osób z U.U. „KOŁO” w Piekarach Śląskich	41-948 Piekary Śl. ul. Przyjaźni 48	(32) 7671506 (32) 7335141	http://wtz-piekary.pl/
36.	Caritas Archidiecezji Katowickiej - Ośrodek Matka Boża Różańcowa - WTZ	40-043 Pszczyna ul. św. Jadwigi 4	(32) 4490894	http://www.katowice.caritas.pl/ <i>W zakładce „Ośrodek Matka Boża Różańcowa w Pszczynie”</i>
37.	WTZ Stowarzyszenia „Tęcza” w Pyskowicach	44-120 Pyskowice ul. Wojska Polskiego 3	(32) 2338945	b.d.

Lp.	Nazwa	Adres	Nr tel.	Adres strony internetowej
38.	WTZ przy OPS w Raciborzu	47-400 Racibórz ul. Rzeźnicza 8	(32) 4150560	http://www.ops.bipraciborz.pl/
39.	Caritas Archidiecezji Katowickiej- Ośrodek dla Niepełnosprawnych Najświętsze Serce Jezusa - WTZ	41-706 Ruda Śl. – Halemba ul. Kłodnicka 103	(32) 2433484 do 6	http://nsj.caritas.net.pl/portal/
40.	WTZ nr 2 „Latarnia” przy Stowarzyszeniu na Rzecz Osób z U.U. w Rybniku	44-270 Rybnik Niedobczyce ul. Andersa 14	(32) 4211449	http://latarnia.habar.com.pl/
41.	WTZ nr 1 „Przystań” w Rybniku przy Stowarzyszeniu na Rzecz Osób z U.U. w Rybniku	44-200 Rybnik ul. Kościuszki 55	(32) 4237414	http://www.wtzprzystan.pl/
42.	Siemianowickie Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom Specjalnej Troski „Imperium Słońca” - WTZ	41-106 Siemianowice Śl. ul. Zgrzebnioka 65	(32) 2282981	http://imperiumslonca.pl/
43.	WTZ przy TPD w Sosnowcu	41-208 Sosnowiec ul. Jodłowa 1	(32) 3603333	http://tpdsosnowiec.pl/
44.	WTZ Fundacji Brata Alberta	41-200 Sosnowiec ul. S. Mikołajczyka 55	(32) 2666596	http://www.wtzalbert.pl/
45.	WTZ przy TPD w Świętochłowicach	41-608 Świętochłowice ul. Karpacka 3	(32) 3451510	http://www.wtztpd.pl/
46.	WTZ przy Salezjańskim Ośrodku Szkolno-Wychowawczym im. św. Jana Bosko	42-604 Tarnowskie Góry ul. Śniadeckiego 1	(32) 3932361	http://www.sosw.salezjanie.pl/
47.	WTZ Hutka	43-100 Truskolasy ul. Długa 1	b.d.	b.d.
48.	Caritas Archidiecezji Katowickiej – Ośrodek Św. Faustyna - ŚDS – WTZ	43-100 Tychy ul. Nowokościelna 56	(32) 3270917 (32) 2271836	http://www.faustynatychy.caritas.pl/
49.	Caritas Archidiecezji Katowickiej – WTZ św. Hiacyntha i Franciszek	44-300 Wodzisław Śl. ul. Wałowa 30	(32) 4563662	http://wodzislaw.caritas.pl/
50.	WTZ w Wojsławicach	42-350 Wojsławice gm. Koziegłowy ul. Szkolna 3	(34) 3150138	http://biuletyn.abip.pl/pcpr-myszkow/ <i>W zakładce „Warsztaty Terapii Zajęciowej – WTZ w Wojsławicach”</i>

Lp.	Nazwa	Adres	Nr tel.	Adres strony internetowej
51.	WTZ „Tęcza” w Zabrze	41-800 Zabrze ul. Hagera 4	(32) 3761135	http://www.wtztecza.cba.pl/
52.	Caritas Diecezji Gliwickiej – WTZ – Zabrze	41-800 Zabrze ul. Sienkiewicza 30	(32) 3767080 /81	http://www.wtzcaritaszabrze.pl/
53.	WTZ Regionalnej Fundacji Pomocy Niewidomym – Zawiercie	42-200 Zawiercie ul. Sienkiewicza 66	(32) 6711822	http://www.rfpn.org/ <i>W zakładce „WTZ”</i>
54.	WTZ przy Stowarzyszeniu na Rzecz Osób z U.U. w Żorach	44-240 Żory ul. Piastów Górnośląskich 6	(32) 4341666	http://www.wtz.zory.pl/

b.d. - brak danych

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych portalu organizacji pozarządowych: <http://bazy.ngo.pl>

4. Zakład Aktywności Zawodowej

Zakłady Aktywności Zawodowej (ZAZ), przeznaczone są dla osób z różnymi typami niepełnosprawności, w tym również dla osób z zaburzeniami psychicznymi i niepełnosprawnych intelektualnie. Są ogniwem pośrednim pomiędzy warsztatami terapii zajęciowej, a zakładami pracy chronionej i otwartym rynkiem pracy. W ZAZ zatrudniane są osoby, które w wyniku rehabilitacji nabyły już określone umiejętności zawodowe.

Celem ZAZ jest przygotowanie osób niepełnosprawnych do życia w otwartym środowisku. W ZAZ, podobnie jak w warsztatach terapii zajęciowej, prowadzona jest rehabilitacja społeczna, zawodowa oraz w pewnym zakresie lecznicza, jednak główny nacisk kierowany jest na rehabilitację zawodową. Oferta działania zakładu skierowana jest przede wszystkim do osób niepełnosprawnych – grup osób z niepełnosprawnością intelektualną oraz schorzeniami psychicznymi, które ustawodawca uznał za będące w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy, czyli mających największe problemy z zatrudnieniem. Czas pracy osób niepełnosprawnych zaliczonych do znacznego lub umiarkowanego stopnia niepełnosprawności zgodnie z ustawą o *rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnieniu osób niepełnosprawnych* nie może przekraczać 7 godzin na dobę i 35 godzin tygodniowo. Według Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 17 lipca 2012 r. w *sprawie zakładów aktywności zawodowej* (Dz. U. 2012 Nr 0, poz. 850) czas pracy osób z umiarkowanym bądź znacznym stopniem niepełnosprawności w ZAZ wynosi co najmniej 0,55 i nie więcej niż 0,8 wymiaru czasu pracy określonego w ww. ustawie. Oprócz świadczenia pracy przez osoby niepełnosprawne, pracodawca jest zobowiązany do zapewnienia zajęć rehabilitacyjnych (wynoszą one nie mniej niż 60 minut dziennie i mogą ulec przedłużeniu do 120 minut dziennie), odbywają się one poza czasem pracy osoby niepełnosprawnej. ZAZ jest formą wsparcia osób niepełnosprawnych we wchodzeniu lub powrocie na rynek pracy. Organizatorem może być powiat, gmina, fundacja, stowarzyszenie lub inna organizacja społeczna, której statutowym zadaniem jest rehabilitacja zawodowa i społeczna osób niepełnosprawnych.

Rolą ZAZ jest realizacja trzech rodzajów rehabilitacji:

- **zawodowej**, rozumianej jako przygotowanie do wykonywania czynności na danym stanowisku pracy, wyposażenie pracownika w niezbędne umiejętności, a w miarę możliwości i kwalifikacje zawodowe (np. uprawnienia, certyfikaty itp.),
- **leczniczej**, poprzez zapewnienie dostępu na terenie zakładu do usług rehabilitacyjnych (urządzeń i fachowej kadry),
- **społecznej** dzięki pomocy w odnajdywaniu się w nowej roli, w pełnieniu różnych ról społecznych, codziennym funkcjonowaniu oraz poprawie jakości życia.

Zakłady Aktywności Zawodowej

Lp.	Nazwa podmiotu	Adres	Nr tel.	Adres strony internetowej
1.	Zakład Aktywności Zawodowej – Zakład Introligatorsko-Drukarski	43-300 Bielsko-Biała ul. Sempołowskiej 13	(33) 4965219 (33) 4998975	http://www.poligrafia.bielsko.pl/
2.	Zakład Aktywności Zawodowej Ośrodka dla Osób Niepełnosprawnych Miłosierdzie Boże	43-190 Mikołów - Borowa Wieś ul. Gliwicka 366	(32) 2386021 (32) 3225335	http://www.zaz.caritas.mikolow.pl/

3.	Zakład Aktywności Zawodowej „Grill”	43-190 Mikołów - Borowa Wieś ul. Gliwicka 366	(32) 3225335 (32) 2386021	http://www.osrodek.borowa-wies.pl/ <i>W zakładce „Formy działalności”</i>
4.	Zakład Aktywności Zawodowej przy Bytomskim Stowarzyszeniu Pomocy Dzieciom i Młodzieży Niepełnosprawnej w Bytomiu	41-914 Bytom ul. Strzelców Bytomskich 131 b	512431414	http://www.zazbytom.pl/
5.	Zakład Stolarski przy Stowarzyszeniu „Komitet Pomocy Dzieciom Specjalnej Troski”	44-335 Jastrzębie-Zdrój ul. Dworcowa 17 C	(32) 4761384	http://www.skpdst.org/
6.	Zakład Aktywności Zawodowej Św. Marcina Caritas Archidiecezji Katowickiej	40-042 Katowice ul. Wita Stwosza 20	(32) 2516722	http://katowice.caritas.pl/zaz-sw-marcin/
7.	Rudzki Zakład Aktywności Zawodowej	41-711 Ruda Śl. ul. Główna 11	(32) 2420915 (32) 2445639	http://www.rudzkizaz.pl/
8.	Zakład Usług Pralniczych w Wodzisławiu Śląskim	44-300 Wodzisław Śl. ul. Wałowa 30	(32) 4546013	http://www.zazwodzislaw.pl/
9.	Zakład Aktywności Zawodowej Fundacji „Nadzieja Dzieci”	41-800 Zabrze ul. Hagera 6 A – 8 B	(32) 3750770	http://www.poligrafia-zaz.com.pl/
10.	Ośrodek Rehabilitacyjno-Szkoleniowo-Wypoczynkowy „LALIKI”	34-373 Zwardoń Laliki 365	609010103	http://laliki.com.pl/
11.	Zakład Produkcyjno-Usługowy „Wspólna Pasja”	44-240 Żory ul. Bażancia 40	(32) 4358004	b.d.

b.d. - brak danych

Źródło: Opracowanie własne na podstawie wykazu zakładów aktywności zawodowej Urzędu Marszałkowskiego Województwa Śląskiego: <http://niepelnosprawni.slaskie.pl/>.

5. Zakład Pracy Chronionej

Zakład Pracy Chronionej (ZPCH) to zakład zatrudniający nie mniej niż 25 pracowników w przeliczeniu na pełny wymiar czasu pracy (wymóg ten dotyczy łącznej liczby etatów, a nie ilości pracowników, którzy mogą być zatrudnieni w niepełnym wymiarze czasu pracy). Podstawowym celem ZPCH jest zapewnienie osobom niepełnosprawnym odpowiedniej dla nich pracy, opieki medycznej i rehabilitacyjnej. Jest to placówka przystosowana do zatrudniania osób niepełnosprawnych oraz służąca zwiększaniu aktywności zawodowej wśród osób dotkniętych niepełnosprawnością. Zgodnie z art. 28 ustawy o *rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych*, w ZPCH co najmniej 50% ogółu personelu muszą stanowić niepełnosprawni pracownicy, w tym 20% ogółu zatrudnionych stanowią osoby zaliczone do znacznego lub umiarkowanego stopnia niepełnosprawności. Wymóg ten ulega obniżeniu do 30% w przypadku zatrudniania osób niewidomych, upośledzonych umysłowo bądź cierpiących na choroby psychiczne, zaliczonych do znacznego lub umiarkowanego stopnia niepełnosprawności. Warunki pracy w ZPCH muszą być dostosowane do stopnia i rodzaju niepełnosprawności zatrudnionych w nim osób. Pracodawca zobowiązany jest również do zapewnienia niepełnosprawnym pracownikom właściwej opieki medycznej i rehabilitacyjnej. Pracownicy zaliczani do znacznego stopnia niepełnosprawności, osiągający odpowiedni poziom sprawności społecznej i zawodowej, uzyskują możliwość zatrudnienia u innego pracodawcy. Rehabilitacja zawodowa, społeczna i lecznicza osób niepełnosprawnych w ZPCH prowadzona jest w oparciu o opracowany przez zakład, program rehabilitacji zawodowej, społecznej i leczniczej oraz indywidualny program rehabilitacji osoby niepełnosprawnej. Wykaz ZPCH w Województwie Śląskim, prowadzi Śląski Urząd Wojewódzki, do którego można uzyskać wgląd poprzez stronę internetową www.katowice.uw.gov.pl (zakładce Wydziały Urzędu -> Wydział Polityki Społecznej -> Rehabilitacja zawodowa i społeczna osób niepełnosprawnych).

C. Poradnictwo zawodowe i aktywizacja zawodowa dla osób z zaburzeniami psychicznymi

Wszystkie osoby niepełnosprawne bez względu na przyczynę i rodzaj niepełnosprawności mają prawo do pomocy w zakresie zatrudnienia oraz możliwość dostępu do zatrudnienia na równi z osobami pełnosprawnymi, zgodnie z posiadanymi kwalifikacjami. Aktywność zawodowa osób niepełnosprawnych, pozwala na pełnoprawne uczestnictwo w życiu społeczno-gospodarczym.

Osoby niepełnosprawne z zaburzeniami psychicznymi, wyłączone z pracy zawodowej i innych form konstruktywnej aktywności życiowej, mające trudności w poprawnych relacjach społecznych oraz codziennym funkcjonowaniu, mogą korzystać z różnych form rehabilitacji społecznej i zawodowej, ułatwiających podjęcie zatrudnienia. Zaliczają się do nich, opisane we wcześniejszych częściach rozdziału: warsztaty terapii zajęciowej, zakłady pracy chronionej, zakłady aktywności zawodowej, kluby i centra integracji społecznej, jak również instytucje i formy aktywizacji, którym zostanie poświęcona dalsza część rozdziału.

1. Powiatowe Urzędy Pracy

Zadania z zakresu promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia oraz aktywizacji zawodowej realizują Powiatowe Urzędy Pracy (PUP). Aktywizacja zawodowa, poprzez świadczenie usług w ramach pośrednictwa pracy i doradztwa zawodowego oraz udzielanie pomocy w aktywnym poszukiwaniu pracy, jest skierowana zwłaszcza do osób, które pozostają przez dłuższy czas bez pracy i wymagają szczególnego wsparcia w szukaniu zatrudnienia. Osoby z zaburzeniami psychicznymi należą do tej kategorii bezrobotnych.

Osoba niepełnosprawna, **zarejestrowana w PUP** jako bezrobotna albo poszukująca pracy, niepozostająca w zatrudnieniu ma prawo korzystać na zasadach określonych w ustawie z dnia 20 kwietnia 2004 r., o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (tekst jednolity Dz. U. z 2015 Nr 0, poz. 149 z późn. zm.) z:

1) finansowych form wsparcia m.in. :

- szkoleń,
- staży,
- prac interwencyjnych,
- badań lekarskich lub psychologicznych,

ponadto wyżej wymienione osoby mogą:

- otrzymywać jednorazowo środki na podjęcie działalności gospodarczej,
- uzyskać zatrudnienie w ramach nowo utworzonego (wyposażonego), stanowiska pracy.

2) usług rynku pracy :

- pośrednictwo pracy – polegające na udzielaniu pomocy w uzyskaniu odpowiedniego zatrudnienia,
- poradnictwo zawodowe – polegające na udzielaniu porad ułatwiających wybór zawodu, zmianę kwalifikacji, podjęcie zatrudnienia, w tym badanie uzdolnień i zainteresowań zawodowych oraz udzielanie informacji o zawodach, rynku pracy oraz możliwościach szkolenia i kształcenia,
- pomoc w aktywnym poszukiwaniu pracy – polegająca na przygotowaniu do lepszego radzenia sobie w samodzielnym poszukiwaniu i podejmowaniu zatrudnienia, w tym pomoc w sporządzaniu dokumentów aplikacyjnych, przeprowadzaniu rozmów z pracodawcą itp.

Z inicjatywy PUP organizowane są **szkolenia dla bezrobotnych** osób niepełnosprawnych lub innych osób niepełnosprawnych, które poszukują pracy i nie pozostają w zatrudnieniu.

Celem każdego szkolenia jest zwiększenie szans na uzyskanie zatrudnienia, podwyższenie dotychczasowych kwalifikacji zawodowych lub zwiększenie aktywności zawodowej, szczególnie w razie:

- braku kwalifikacji zawodowych,
- konieczności zmiany kwalifikacji w związku z brakiem propozycji odpowiedniego zatrudnienia,
- utraty zdolności do pracy w dotychczas wykonywanym zawodzie.

PUP kieruje osobę niepełnosprawną na szkolenie:

- z własnej inicjatywy lub na podstawie orzeczenia właściwego organu,
- wskazane przez tę osobę, jeśli zostanie uprawdopodobnione, że szkolenie zapewni uzyskanie pracy.

Pomoc w aktywnym poszukiwaniu pracy, udzielana przez PUP w ramach **klubu pracy** realizowana jest przez:

- organizowanie i prowadzenie szkoleń z zakresu umiejętności poszukiwania pracy,
- organizowanie i prowadzenie zajęć aktywizacyjnych,
- dostęp do informacji i elektronicznych baz danych służących uzyskaniu umiejętności poszukiwania pracy i samozatrudnienia.

Korzystanie z pomocy klubu pracy powinno pobudzić i zmotywować osobę bezrobotną do aktywnego poszukiwania pracy oraz wyposażyć w niezbędne wiadomości i umiejętności.

Powiatowe Urzędy Pracy

Lp.	Nazwa	Adres	Nr tel.	Adres strony internetowej
1.	Powiatowy Urząd Pracy w Będzinie	42-500 Będzin ul. Krasickiego 17 A	(32) 7295941	http://www.pup.bedzin.pl/
2.	Powiatowy Urząd Pracy w Bielsku-Białej	43-300 Bielsko-Biała ul. Partyzantów 55	(33) 4965150	www.pup-bielsko.pl/
3.	Powiatowy Urząd Pracy w Bielsku-Białej, filia w Czechowicach-Dziedzicach	43-502 Czechowice-Dziedzice ul. E. Kopcia 1	(32) 2153312	b.d.
4.	Powiatowy Urząd Pracy w Bytomiu	41-902 Bytom ul. Łagiewnicka 15	(32) 2817019	www.pupbytom.com.pl/
5.	Powiatowy Urząd Pracy w Chorzowie	41-500 Chorzów ul. Opolska 19	(32) 3497101	www.pup-chorzow.internetdsl.pl/
6.	Powiatowy Urząd Pracy w Cieszynie	43-400 Cieszyn Plac Wolności 6	(33) 8514991	www.pup.cieszyn.pl/

Lp.	Nazwa	Adres	Nr tel.	Adres strony internetowej
7.	Powiatowy Urząd Pracy w Częstochowie	42-217 Częstochowa ul. Szymanowskiego 15	(34) 3706100	www.pup.czestochowa.pl/
8.	Gminne Centrum Pracy w Koniecpolu	42-230 Koniecpol ul. Rzeczna 29	(34) 3551412	b.d.
9.	Powiatowy Urząd Pracy w Dąbrowie Górniczej	41-300 Dąbrowa Górnicza ul. Sobieskiego 12	(32) 2623739	www.pup-dg.pl/
10.	Powiatowy Urząd Pracy w Gliwicach	44-100 Gliwice Pl. Inwalidów Wojennych 12	(32) 2311841	http://www.pup.gliwice.pl/
11.	Powiatowy Urząd Pracy w Jastrzębiu-Zdroju	44-335 Jastrzębie-Zdrój ul. Pszczyńska 134	(32) 4714405	http://www.pupjastrzebie.pl/
12.	Powiatowy Urząd Pracy w Jaworznie	43-600 Jaworzno ul. Północna 9 B	(32) 6181900	http://www.up.jaworzno.iap.pl/
13.	Powiatowy Urząd Pracy w Katowicach	40-852 Katowice ul. Ks. P. Pośpiecha 14	(32) 2599503	www.pup.katowice.pl/
14.	Powiatowy Urząd Pracy w Kłobucku	42-100 Kłobuck ul. Długosza 114	(34) 3171568	www.pup.klobuck.pl/
15.	Powiatowy Urząd Pracy w Lublińcu	42-700 Lubliniec ul. Sobieskiego 9	(34) 3562464 (34) 3515280	www.puplubliniec.samorzady.pl/
16.	Powiatowy Urząd Pracy w Mikołowie	43-170 Łaziska-Górne ul. Chopina 8	(32) 2241139	www.pup-mikolow.pl/
17.	Powiatowy Urząd Pracy w Mysłowicach	41-400 Mysłowice ul. Mikołowska 4 A	(32) 2232721	www.myslowice.pup.gov.pl/
18.	Powiatowy Urząd Pracy w Myszkowie	42-300 Myszków ul. Partyzantów 21	(34) 3135020	www.pupmyszkow.pl/
19.	Powiatowy Urząd Pracy w Piekarach Śląskich	41-940 Piekary Śl. ul. Ks. Popiełuszki 14	(32) 3815891	www.puppiekary.pl/
20.	Powiatowy Urząd Pracy w Pszczynie	43-200 Pszczyna ul. Dworcowa 23	(32) 2104720 (32) 2104632	www.pup-pszczyna.pl/
21.	Powiatowy Urząd Pracy w Raciborzu	47-400 Racibórz ul. Klasztorna 6	(32) 4154550	www.pup-raciborz.pl/
22.	Powiatowy Urząd Pracy w Rudzie Śląskiej	41-700 Ruda Śl. ul. Ballestremów 16	(32) 7715900	http://www.puprudaslaska.pl/
23.	Powiatowy Urząd Pracy w Rybniku	44-200 Rybnik ul. Jankowicka 1	(32) 4226095	www.pup-rybnik.pl/

Lp.	Nazwa	Adres	Nr tel.	Adres strony internetowej
24.	Powiatowy Urząd Pracy w Siemianowicach Śląskich	41-103 Siemianowice Śl. ul. Wyzwolenia 17	(32) 7652945	www.pup.siemianowice.pl/
25.	Powiatowy Urząd Pracy w Sosnowcu	41-200 Sosnowiec ul. Rzeźnicza 12	(32) 2978700	www.pup.pup.sosnowiec.pl/
26.	Powiatowy Urząd Pracy w Świętochłowicach	41-600 Świętochłowice ul. Plebiscytowa 3	(32) 3462700	www.pup-swietochlowice.pl/
27.	Powiatowy Urząd Pracy w Tarnowskich Górach	42-600 Tarnowskie Góry ul. Towarowa 1	(32) 2855038	www.pup-tg.pl/
28.	Powiatowy Urząd Pracy w Tychach	43-100 Tychy ul. Budowlanych 59	(32) 7815861	www.pup.tychy.pl/
29.	Powiatowy Urząd Pracy w Wodzisławiu Śląskim	44-300 Wodzisław Śl. ul. Michalskiego 12	(32) 4592980	www.pup-wodzislaw.pl/
30.	Powiatowy Urząd Pracy w Zabrze	41-800 Zabrze Pl. Krakowski 9	(32) 2779000	www.pupzabrze.pl/
31.	Powiatowy Urząd Pracy w Zawierciu	42-400 Zawiercie ul. 11 Listopada 2 A	(32) 6724396	http://www.pup-zawiercie.pl/
32.	Powiatowy Urząd Pracy w Żorach	44-240 Żory ul. Osińska 48	(32) 4342014	www.pup.zory.pl/
33.	Powiatowy Urząd Pracy w Żywcu	34-300 Żywiec ul. Łączna 28	(33) 4757500	http://pup.zywiec.ibip.pl/

b.d. - brak danych

Źródło: Opracowanie własne na podstawie wykazu Powiatowych Urzędów Pracy Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Katowicach: <http://www.wup-katowice.pl/>

2. Rehabilitacja lecznicza w ramach prewencji rentowej ZUS

Zakład Ubezpieczeń Społecznych (ZUS) prowadzi program rehabilitacji leczniczej na podstawie ustawy z 13 października 1998 roku o *systemie ubezpieczeń społecznych* (tekst jednolity Dz. U. z 2015 r. Nr 0, poz. 121 z późn. zm.) i rozporządzenia Rady Ministrów z 12 października 2001 roku w *sprawie szczegółowych zasad i trybu kierowania przez ZUS na rehabilitację leczniczą oraz udzielania zamówień na usługi rehabilitacyjne* (Dz. U. z 2001 r. Nr 131, poz. 1457).

Celem prowadzenia rehabilitacji leczniczej w ramach prewencji rentowej ZUS jest **przywrócenie zdolności do pracy** osobom, które w wyniku choroby bądź urazu zagrożone są długotrwałą lub trwałą utratą zdolności do pracy, ale jednocześnie po przeprowadzeniu rehabilitacji rokują jej odzyskanie.

Na rehabilitację leczniczą mogą być skierowane osoby zagrożone całkowitą lub częściową niezdolnością do pracy, osoby uprawnione do zasiłku chorobowego lub świadczenia rehabilitacyjnego po ustaniu tytułu do ubezpieczenia chorobowego lub wypadkowego, a także osoby pobierające rentę okresową z tytułu niezdolności do pracy.

Podstawą skierowania ubezpieczonego lub rencisty na rehabilitację **jest orzeczenie** o potrzebie rehabilitacji leczniczej, wydane przez lekarza orzecznika ZUS.

Orzeczenie lekarz orzecznik ZUS wydaje:

- na wniosek lekarza prowadzącego leczenie, przy czym wniosek o przeprowadzenie rehabilitacji leczniczej może być sporządzony na dowolnym formularzu (przykładowy wzór znajduje się na stronie internetowej ZUS); wniosek może wystawić każdy lekarz prowadzący leczenie, a **osoba, której ten wniosek dotyczy, składa go w oddziale ZUS właściwym ze względu na miejsce zamieszkania,**
- podczas kontroli zaświadczenia lekarskiego o czasowej niezdolności do pracy,
- przy ustalaniu uprawnień do świadczenia rehabilitacyjnego,
- podczas orzekania o niezdolności do pracy dla celów rentowych.

Jeżeli lekarz orzecznik ZUS wyda orzeczenie o potrzebie przeprowadzenia rehabilitacji leczniczej w ramach prewencji rentowej, osoba zainteresowana otrzymuje zawiadomienie o skierowaniu do ośrodka rehabilitacyjnego. Osoba skierowana przez ZUS na rehabilitację nie ponosi żadnych opłat, ZUS ponosi całkowity koszt rehabilitacji leczniczej łącznie z kosztami dojazdu najtańszym środkiem komunikacji publicznej.

Rehabilitacja lecznicza w ramach prewencji rentowej prowadzona jest w systemie stacjonarnym lub ambulatoryjnym. Odbywa się na podstawie ustalonego indywidualnie programu, uwzględniającego schorzenie podstawowe i choroby współistniejące oraz zawiera następujące elementy: kinezyterapię i fizykoterapię, krioterapię, magneto i elektroterapię, leczenie ultradźwiękami, laseroterapię i różne formy masażu, rehabilitację psychologiczną, w tym m.in. psychoedukację i treningi relaksacyjne, edukację zdrowotną.

Na rehabilitację leczniczą w ramach prewencji rentowej ZUS najczęściej kierowane są osoby z następującymi rozpoznaniem w schorzeniach psychosomatycznych (według ICD-10):

F30–F39 zaburzenia nastroju (afektywne).

F40–F48 zaburzenia nerwicowe, związane ze stresem i pod postacią somatyczną.

F50–F59 zespoły behawioralne związane z zaburzeniami fizjologicznymi i czynnikami fizycznymi.

W procesie rehabilitacji psychosomatycznej bardzo istotna jest specjalistyczna diagnoza psychologiczna i medyczna dotycząca współistniejących zaburzeń somatycznych i psychicznych. Najważniejszym elementem rehabilitacji w tej grupie schorzeń jest prowadzenie różnorodnych oddziaływań psychologicznych, mających na celu:

- osiągnięcie poprawy objawowej,
- zmianę stosunku do choroby (wyjście z roli chorego),
- zwiększenie aktywności i poczucia sprawczości,
- wypracowanie nowych sposobów radzenia sobie w sytuacjach stresowych,
- nabycie umiejętności rozwiązywania problemów,
- poszerzenie umiejętności społecznych.

Przeciwwskazaniami ogólnymi do kierowania na rehabilitację leczniczą są:

- stany bezpośredniego zagrożenia życia,
- niestabilny przebieg chorób układu krążenia,
- incydent zakrzepowo-zatorowy świeży lub w czasie ostatnich 2 miesięcy,
- niewyrównane choroby współistniejące, np. niedokrwistość, nadczynność tarczycy,
- niedoczynność tarczycy, niewydolność nerek, niewydolność wątroby, cukrzyca,
- choroby przebiegające z drgawkami lub z krótkotrwałymi utratami przytomności,
- niepoddające się leczeniu,
- skazy krwotoczne,
- ostre stany zapalne, choroby gorączkowe,
- alkoholizm i narkomania,
- czynna choroba nowotworowa,
- zaburzenia psychotyczne,
- przebyty udar mózgu prowadzący do istotnego upośledzenia funkcji psychofizycznych,
- nasilone zaburzenia funkcji poznawczych,
- ciąża i okres karmienia,
- powikłania pooperacyjne,
- brak zgody chorego.

Przeciwwskazane **w schorzeniach psychosomatycznych** jest kierowanie na rehabilitację leczniczą osób z:

- kręgu schizofrenii,
- uzależnieniami,
- organicznymi zmianami w mózgu⁵.

⁵ Standardy orzecznictwa lekarskiego ZUS, Zakład Ubezpieczeń Społecznych, Warszawa 2013.

Rehabilitacja lecznicza w ośrodku rehabilitacyjnym powinna trwać 24 dni. Czas ten może być przedłużony w przypadku pozytywnego rokowania co do odzyskania zdolności do pracy w przedłużonym czasie trwania rehabilitacji. Okres rehabilitacji może być także skrócony z następujących powodów:

- wskazania medyczne,
- zdarzenia losowe,
- na prośbę pacjenta,
- naruszenie dyscypliny ośrodka,
- wcześniejsze odzyskanie zdolności do pracy,
- wyczerpanie okresu pobieranego świadczenia.

Decyzję skrócenia lub przedłużenia rehabilitacji podejmuje ordynator ośrodka, po uprzednim uzyskaniu zgody ZUS.

III Orzecznictwo do celów rentowych i pozarentowych

W Polsce od 1 września 1997 r. obowiązuje dwutorowy system orzecznictwa. Zakład Ubezpieczeń Społecznych orzeka o niezdolności do pracy i ustala uprawnienia do renty. Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności orzeka o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności wraz ze wskazaniem do ulg i uprawnień.

1. Orzekanie o niepełnosprawności – orzekanie pozarentowe

Osoby z zaburzeniami psychicznymi mają prawo do uzyskiwania ulg i uprawnień przysługujących osobom niepełnosprawnym.

O niepełnosprawności do celów pozarentowych orzekają zespoły do spraw orzekania o niepełnosprawności:

- Powiatowe zespoły do spraw orzekania o niepełnosprawności – jako **I instancja**,
- Wojewódzkie zespoły do spraw orzekania o niepełnosprawności – jako **II instancja**.

Powiatowe zespoły do spraw orzekania o niepełnosprawności, właściwe ze względu na miejsce stałego pobytu osoby, wydają orzeczenia o:

- niepełnosprawności dla dzieci i młodzieży do 16 roku życia,
- stopniu niepełnosprawności dla osób powyżej 16 roku życia,
- wskazaniach do ulg i uprawnień.

Wśród przyczyn niepełnosprawności, stanowiących podstawę wydania orzeczenia o niepełnosprawności, są m.in. upośledzenie umysłowe oraz choroba psychiczna.

W przypadku orzekania o stopniu niepełnosprawności przepisy ustawy o *rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych* przewidują trzy stopnie niepełnosprawności:

1. Znaczny,
2. Umiarkowany,
3. Lekki.

Orzeczenie o stopniu niepełnosprawności wydaje się osobie, która **ukończyła 16 rok życia**.

1. Do **znacznego** stopnia niepełnosprawności zalicza się dwie grupy osób z naruszoną sprawnością organizmu:

- niezdolne do pracy,
- zdolne do pracy jedynie w warunkach pracy chronionej i wymagające, w celu pełnienia ról społecznych, stałej lub długotrwałej opieki i pomocy innych osób, w związku z niezdolnością do samodzielnej egzystencji.

Niezdolność do samodzielnej egzystencji oznacza naruszenie sprawności organizmu w stopniu uniemożliwiającym zaspokajanie bez pomocy innych osób podstawowych potrzeb życiowych, za które uważa się przede wszystkim samoobsługę, poruszanie się i komunikację.

2. Do **umiarkowanego** stopnia niepełnosprawności mogą być zaliczone trzy grupy osób z naruszoną sprawnością organizmu tj.:
  - niezdolne do pracy,
  - zdolne do pracy jedynie w warunkach pracy chronionej,
  - wymagające czasowej albo częściowej pomocy innych osób w celu pełnienia ról społecznych.
3. Do **lekkiego** stopnia niepełnosprawności zalicza się osoby o:
  - naruszonej sprawności organizmu, powodującej w sposób istotny obniżenie zdolności do wykonywania pracy, w porównaniu do zdolności, jaką wykazuje osoba o podobnych kwalifikacjach zawodowych z pełną sprawnością psychiczną i fizyczną;
  - naruszonej sprawności organizmu, mającą ograniczenia w pełnieniu ról społecznych dające się kompensować przy pomocy wyposażenia w przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze lub środki techniczne.

Stopień niepełnosprawności orzeka się na czas określony lub na stałe, decyduje o tym ocena możliwości poprawy funkcjonowania osoby zainteresowanej.

Do 16 roku życia nie ustala się stopnia niepełnosprawności, w tym przypadku wydaje się **orzeczenie o niepełnosprawności**.

Osoby, poniżej 16 lat zaliczane są do osób niepełnosprawnych, jeżeli mają naruszoną sprawność fizyczną lub psychiczną o przewidywanym okresie trwania powyżej 12 miesięcy, z powodu wady wrodzonej, długotrwałej choroby lub uszkodzenia organizmu, powodującą konieczność zapewnienia im całkowitej opieki lub pomocy w zaspokajaniu podstawowych potrzeb życiowych w sposób przewyższający wsparcie potrzebne osobie w danym wieku.

Osoba ubiegająca się o wydanie orzeczenia o niepełnosprawności lub o stopniu niepełnosprawności powinna złożyć:

- **wniosek o wydanie orzeczenia o niepełnosprawności** (dla osoby do 16 roku życia) lub **o stopniu niepełnosprawności** (dla osoby powyżej 16 roku życia),
- **zaświadczenie lekarskie** (w oryginale) wydane dla potrzeb Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności, wystawione nie wcześniej niż 30 dni przed dniem złożenia wniosku,
- **dokumentację medyczną** (wypisy ze szpitala, karty informacyjne, wyniki badań lub uwierzytelnione kopie),
- w przypadku posiadania orzeczenia o niepełnosprawności lub stopniu niepełnosprawności **kopię posiadanego orzeczenia**.

Posiadanie orzeczenia wydanego przez zespół ds. orzekania o niepełnosprawności

pozwała korzystać z wielu **form pomocy** (w zależności od stopnia niepełnosprawności), do których należą m. in.:

- w zakresie rehabilitacji zawodowej i zatrudnienia:
  - możliwość uzyskania odpowiedniego zatrudnienia uwzględniającego psychofizyczne możliwości danej osoby, np. w zakładach pracy chronionej, zakładach aktywności zawodowej,
  - możliwość korzystania ze szkoleń, w tym specjalistycznych,
  - korzystanie z przywilejów pracowniczych przysługujących osobom niepełnosprawnym tj. skróconego czasu pracy, przerw w pracy, prawo do dodatkowych urlopów,
  - możliwość uzyskania dofinansowania działalności gospodarczej lub rolniczej,

- w zakresie rehabilitacji społecznej:
  - możliwość uczestnictwa w terapii zajęciowej oraz w turnusach rehabilitacyjnych,
  - dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, technicznych i w komunikowaniu się,
  - dofinansowanie zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze oraz pomoce techniczne, ułatwiające funkcjonowanie danej osoby,
  - usługi socjalne, opiekuńcze, terapeutyczne i rehabilitacyjne świadczone przez sieć instytucji pomocy społecznej, organizacje pozarządowe oraz inne placówki,
  - uprawnienie do zasiłku pielęgnacyjnego i innych świadczeń rodzinnych (np. dodatków do zasiłku rodzinnego związanych z niepełnosprawnością) oraz do zasiłku stałego z pomocy społecznej,
- korzystanie z ulg i uprawnień przysługujących na podstawie odrębnych przepisów, m.in.: ulgi podatkowe, uprawnienia i ulgi komunikacyjne (np. karta parkingowa, zniżki w komunikacji), zwolnienie z opłat abonamentowych za radio i telewizję.

Orzeczenie o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności zawiera datę powstania niepełnosprawności, datę ważności orzeczenia, informację o przyczynie niepełnosprawności (przydatna przy ubieganiu się o niektóre ulgi) oraz wskazania dotyczące w szczególności odpowiedniego zatrudnienia, szkolenia, spełniania przez osobę niepełnosprawną przesłanek określonych w art. 8 ust. 3a pkt 1 ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. *Prawo o ruchu drogowym* (Dz. U. 2012 Nr 0 poz. 1137 z późn. zm. – o zmianie ustawy – *Prawo o ruchu drogowym oraz niektórych innych ustaw* - Dz. U. 2013 Nr 0 poz. 1446 z późn.)

PAMIĘTAJ

- Orzeczenia Zakładu Ubezpieczeń Społecznych i Powiatowego Zespołu ds. Orzekania można posiadać niezależnie od siebie.
- Zaliczenie do znacznego stopnia niepełnosprawności osoby, nie wyklucza możliwości podejmowania przez tę osobę zatrudnienia, także poza zakładem pracy chronionej lub zakładem aktywizacji zawodowej.

Postępowanie o wydanie orzeczenia o niepełnosprawności, stopniu niepełnosprawności, wskazaniu do ulg oraz organizację Zespołów ds. Orzekania regulują następujące przepisy:

- Ustawa z dnia 27 sierpnia 1997r. *o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób Niepełnosprawnych*,
- Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dn. 1 lutego 2002 r., *w sprawie kryteriów oceny niepełnosprawności u osób w wieku do 16 roku życia* (Dz. U. 2002 r. Nr 17, poz. 162),
- Rozporządzenie Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dn. 15 lipca 2003r., *w sprawie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności* (Dz. U. 2003 r. Nr 139, poz. 1328),
- Ustawa z dn. 23 października 2013 r. o zmianie ustawy – *Prawo o ruchu drogowym oraz niektórych ustaw* (Dz. U. 2013 r. Nr 0, poz. 1446),
- Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 25 czerwca 2014 r. *w sprawie wzoru oraz trybu wydawania i zwrotu kart parkingowych* (Dz. U. 2014 r. Nr 0, poz. 870),
- Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dn. 24 czerwca 2014 r. *w sprawie wysokości opłaty za wydanie karty parkingowej oraz warunków dystrybucji blankietów kart parkingowych* (Dz. U. z 2014 r. Nr 0, poz. 843).

2. Orzekanie o niezdolności do pracy – orzekanie rentowe

Zaburzenia psychiczne mogą stanowić podstawę do przyznania renty z tytułu niezdolności do pracy, renty socjalnej lub szkoleniowej.

Orzecznictwo o niezdolności do pracy do celów rentowych, opiera się na Ustawie z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity Dz. U. 2013 Nr 0, poz. 1440 z późn. zm.), oraz Rozporządzeniu Ministra Polityki Społecznej z dnia 14 grudnia 2004 r. w sprawie orzekania o niezdolności do pracy (Dz. U. 2004 Nr 273, poz. 2711).

Orzekanie o niezdolności do pracy jest realizowane przez:

- Lekarzy Orzeczników i Komisje Lekarskie ZUS (Zakład Ubezpieczeń Społecznych),
- Lekarzy Rzecznawców i Komisje Lekarskie KRUS (Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego) - dotyczy rolników i ich rodzin,
- Komisje Lekarskie MON (Ministerstwa Obrony Narodowej) i MSWiA (Ministerstwa Służb Wewnętrznych i Administracji - dotyczy pracowników tzw. służb mundurowych (żołnierze, policjanci, celnicy) oraz ich rodzin.

Lekarz orzecznik ZUS orzeka:

- niezdolność do samodzielnej egzystencji,
- całkowitą niezdolność do pracy,
- częściową niezdolność do pracy.

Dokonuje również ustalenia:

- daty powstania niezdolności do pracy,
- trwałości lub przewidywanego okresu niezdolności do pracy,
- związku przyczynowego niezdolności do pracy lub śmierci z określonymi okolicznościami,
- celowości przekwalifikowania zawodowego.

Za osobę **niezdolną do pracy** uważa się osobę, która całkowicie lub częściowo utraciła zdolność do pracy zarobkowej z powodu naruszenia sprawności organizmu i nie rokuje odzyskania tej zdolności po przekwalifikowaniu.

Całkowicie niezdolną do pracy jest osoba, która utraciła zdolność do wykonywania jakiegokolwiek pracy. **Częściowo niezdolną do pracy** jest osoba, która utraciła (w znacznym stopniu) zdolność do pracy zgodnej z posiadanym przez nią poziomem kwalifikacji.

W przypadku stwierdzenia naruszenia sprawności organizmu w stopniu powodującym konieczność stałej lub długotrwałej opieki i pomocy innej osoby w zaspokajaniu podstawowych potrzeb życiowych orzeka się **niezdolność do samodzielnej egzystencji**.

Zaburzenia psychiczne obejmują różnorodną grupę schorzeń, najczęściej posiadają przewlekły przebieg, podczas którego stan czynnościowy organizmu ulega zmianom związanym m.in. z okresowymi zaostrzeniami, a rokowanie zależne jest w znacznym stopniu od trudnych do przewidzenia sytuacji społecznych.

Lekarze orzecznicy w większości przypadków orzekają w sprawach, w których ubezpieczony ma ustalone przez lekarzy leczących rozpoznanie kliniczne, a rokowanie odnośnie stanu zdrowia jest przewidywalne. Rolą lekarza orzecznika jest ustalenie, czy z powodu naruszenia sprawności organizmu spowodowanego zaburzeniami psychicznymi istnieje niezdolność do pracy i w jakim stopniu. W orzekaniu tej niezdolności istotne znaczenie ma określenie faktycznej utraty sprawności zawodowej w wyniku choroby,

a także zachowanych jeszcze możliwości zawodowych, a nie fakt istnienia poszczególnych objawów psychopatologicznych.

Dla oceny stanu psychicznego, w rozumieniu niezdolności do pracy, konieczna jest kompleksowa ocena wszystkich dostępnych źródeł wiedzy o stanie zdrowia osoby badanej, pozwala to ustalić stopień naruszenia sprawności organizmu. Na stan zdrowia badanego składa się stan obecny, określony badaniem lekarskim (przeprowadzony wywiad z osobą badaną, niekiedy również z osobami towarzyszącymi, badanie przedmiotowe, w tym ocena stanu somatycznego oraz analiza dokumentacji medycznej dostarczonej przez badanego lub pozyskanej w postępowaniu orzecznictwym).

Dokumentacja z przebiegu leczenia (ambulatoryjnego, szpitalnego) jest szczególnie ważna, ponieważ odzwierciedla charakter i przebieg choroby, dominujące objawy, ich wpływ na funkcjonowanie i zdolności adaptacyjne, stosowane leczenie oraz ewentualne objawy uboczne prowadzonej farmakoterapii. Dzięki dokumentacji można ustalić datę powstania niezdolności do pracy, niekiedy odległej w czasie.

W orzekaniu o niezdolności do pracy z powodu zaburzeń psychicznych ważne jest rozważenie w każdym przypadku okresu orzekanej niezdolności do pracy oraz możliwości rehabilitacji leczniczej w ramach prewencji rentowej dla osób z zaburzeniami nerwicowymi i psychosomatycznymi, która jest realizowana przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych od 2004 r.⁶

Niezdolność do pracy orzeka się na okres nie dłuższy niż 5 lat. Wyjątkowo, jeżeli według wiedzy medycznej nie ma rokowań odzyskania zdolności do pracy przed upływem okresu 5 lat można orzec niezdolność na dłuższy okres.

Renta z tytułu niezdolności do pracy

Według ustawy *o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych* **prawo do renty** z tytułu niezdolności do pracy przysługuje ubezpieczonemu, który **spełnia łącznie** następujące warunki:

- został uznany za niezdolnego do pracy,
- ma wymagany (stosowny do wieku, w którym powstała niezdolność do pracy) okres składkowy i nieskładkowy,
- niezdolność do pracy powstała w okresach składkowych (np. ubezpieczenia, zatrudnienia) lub nieskładkowych (np. w okresie pobierania zasiłku chorobowego, opiekuńczego, świadczenia rehabilitacyjnego) lub nie później niż w ciągu 18 miesięcy od ustania tych okresów.

Wymóg powstania niezdolności do pracy w określonym ustawą emerytalną czasie **nie obowiązuje** w stosunku do osoby, która spełnia **łącznie** następujące warunki:

- została uznana za całkowicie niezdolną do pracy,
- spełnia warunek posiadania wymaganego okresu składkowego i nieskładkowego,
- legitymuje się co najmniej 20-letnim (w przypadku kobiety) i 25-letnim (w przypadku mężczyzny) okresem składkowym i nieskładkowym.

W celu uzyskania renty z tytułu niezdolności do pracy osoba zainteresowana lub jej pełnomocnik powinien złożyć na piśmie lub ustnie **wniosek o rentę (druk ZUS Rp-1R)**.

Wniosek o rentę z tytułu niezdolności do pracy może być zgłoszony u płatnika składek lub w innej jednostce uprawnionej do przyjmowania wniosków, a następnie przekazany do odpowiedniego organu rentowego. Może też być zgłoszony bezpośrednio w organie rentowym, właściwym ze względu na miejsce zamieszkania osoby zainteresowanej, który zobowiązany jest wydać decyzję.

⁶ Standardy orzecznictwa lekarskiego ZUS, Zakład Ubezpieczeń Społecznych, Warszawa 2013.

Do wniosku o przyznanie renty należy dołączyć:

- **kwestionariusz** dotyczący **okresów składkowych i nieskładkowych** (druk ZUS Rp-6),
- **dokumenty** na potwierdzenie przebytych **okresów składkowych i nieskładkowych**,
- **zaświadczenie pracodawcy o wysokości osiąganego wynagrodzenia** (druk ZUS Rp-7) lub legitymację ubezpieczeniową, zawierającą wpisy dotyczące zarobków,
- **zaświadczenie o stanie zdrowia** (formularz ZUS N-9) wydane przez lekarza prowadzącego leczenie, wystawione nie wcześniej niż na miesiąc przed datą złożenia wniosku,
- **inną dokumentację medyczną** będącą w posiadaniu osoby ubiegającej się o rentę, która może mieć znaczenie dla wydania orzeczenia przez lekarza orzecznika ZUS, (historia choroby, karta badania, karty informacyjne z leczenia szpitalnego),
- **wywiad zawodowy** (formularz ZUS N-10) - ankietę wypełnioną przez płatnika składek,
- **kartę wypadku w drodze do pracy lub z pracy**, jeśli ubezpieczony zgłasza wniosek o rentę z tytułu niezdolności do pracy spowodowanej wypadkiem w drodze do pracy lub z pracy.

Po złożeniu wniosku, osoba wnioskująca o przyznanie orzeczenia podlega badaniu przez lekarza orzecznika ZUS. Jeżeli ubezpieczony nie może zgłosić się na badanie ze względu na stan zdrowia, a złożona dokumentacja jest wystarczająca do wydania orzeczenia, lekarz orzecznik wydaje orzeczenie na podstawie tej dokumentacji w trybie zaocznym.

Rodzaje rent:

- ▶ **stała** przysługuje ubezpieczonemu, którego niezdolność do pracy została uznana za trwałą,
- ▶ **okresowa** przyznawana, gdy niezdolność do pracy ma charakter czasowy. Po upływie okresu, wskazanego w decyzji organu rentowego ubezpieczony może wystąpić do ZUS z wnioskiem o przedłużenie prawa do renty na dalszy okres. Ewentualne kolejne prawo do renty uzależnione jest od wyniku ustaleń zawartych w orzeczeniu lekarza orzecznika ZUS lub komisji lekarskiej.

Renta szkoleniowa

Jeśli ubezpieczony spełni warunki wymagane do przyznania renty z tytułu niezdolności do pracy i uzyska orzeczenie o celowości przekwalifikowania zawodowego ze względu na niezdolność do pracy w dotychczasowym zawodzie, może otrzymać **rentę szkoleniową**. Renta przyznawana jest na okres 6 miesięcy, i może być przedłużona na czas niezbędny do przekwalifikowania, nie może jednak przekroczyć 36 miesięcy.

Zarówno skrócenie, jak i wydłużenie okresu pobierania renty szkoleniowej następuje na podstawie wniosku starosty.

Okres 6 miesięcy może ulec skróceniu, jeśli przed upływem tego okresu starosta zawiadomi organ rentowy o braku możliwości przekwalifikowania do innego zawodu lub o tym, że osoba zainteresowana nie poddaje się przekwalifikowaniu zawodowemu.

Renta szkoleniowa nie przysługuje w razie osiągnięcia przychodu z tytułu działalności podlegającej obowiązkowi ubezpieczenia społecznego oraz służby.

Renta socjalna

Na podstawie ustawy z dnia 27 czerwca 2003 r. *o rencie socjalnej* (tekst jednolity z 2013 r. Dz. U. Nr 0, poz. 982 z późn. zm.) od 1 października 2003 r. organem przyznającym i wypłacającym renty socjalne jest właściwa jednostka organizacyjna Zakładu Ubezpieczeń Społecznych. W szczególnych przypadkach ten rodzaj renty wypłacany jest także przez inne organy emerytalno-rentowe, np. KRUS.

Renta socjalna przysługuje osobom pełnoletnim całkowicie niezdolnym do pracy z powodu naruszenia sprawności organizmu, które powstało:

- przed ukończeniem 18. roku życia,
- w trakcie nauki w szkole lub w szkole wyższej - przed ukończeniem 25. roku życia,
- w trakcie studiów doktoranckich lub aspirantury naukowej.

Podstawę do przyznania renty socjalnej, na wniosek zgłoszony po raz pierwszy po dniu 30.09.2003 r., stanowi także:

- orzeczenie o stopniu niepełnosprawności,
- orzeczenie komisji lekarskiej do spraw inwalidztwa i zatrudnienia o zaliczeniu do I lub II grupy inwalidów,
- orzeczenie lekarza orzecznika, wydane przed dniem 1 października 2003 r., uprawniające do renty socjalnej na podstawie ustawy *o pomocy społecznej*.

Postępowanie w sprawie przyznania renty socjalnej wszczyna się na podstawie wniosku osoby ubiegającej się o rentę socjalną lub jej przedstawiciela ustawowego, także na wniosek innej osoby, bądź kierownika ośrodka pomocy społecznej, działających za zgodą osoby ubiegającej się o rentę socjalną lub jej przedstawiciela ustawowego.

Osobie, która otrzymuje rentę nie przysługują zasiłki stałe i okresowe w rozumieniu przepisów ustawy *o pomocy społecznej*.

W przypadku zbiegu uprawnień do renty socjalnej z uprawnieniem do renty rodzinnej kwota renty socjalnej ulega takiemu **obniżeniu**, aby łączna kwota obu świadczeń nie przekraczała 200 % kwoty najniższej renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy.

Od 1 marca 2015 r. renta socjalna nie przysługuje, jeśli wysokość przyznanej renty rodzinnej przekracza kwotę 1 760,90 zł⁷.

Druki potrzebne do wystąpienia o ustalenie renty z tytułu niezdolności do pracy, udostępniono na stronie internetowej www.zus.pl.

⁷ Stan na dzień 24 sierpnia 2015 r.

3. Oddziały, inspektoraty i biura terenowe Zakładu Ubezpieczeń Społecznych

ODDZIAŁ				
Lp.	Nazwa	Adres	Nr tel.	Adres strony internetowej
1	ZUS Oddział w Bielsku-Białej	43-300 Bielsko-Biała ul. Krasińskiego 34 ul. Traugutta 2	(33) 8252000 Centrum Obsługi Telefonicznej (22) 5601600	www.zus.pl/ <i>W zakładce: Obsługa klientów-> Dane adresowe jednostek ZUS</i> http://www.bielsko.biala.zus.zaklad-ubezpieczenia-spolecznych.pl/

Zasięg terytorialny

Miasto: Bielsko-Biała, Szczyrk

Gminy: Bestwina, Buczkowice, Czechowice-Dziedzice, Jasienica, Jaworze, Kozy, Porąbka, Wilamowice, Wilkowice

Jednostki podległe				
1.	ZUS Inspektorat w Cieszynie	43-400 Cieszyn ul. Bielska 29	(33) 8563000	http://www.cieszyn.zus.zaklad-ubezpieczenia-spolecznych.pl/

Zasięg terytorialny

Miasto: Cieszyn, Ustroń, Wisła

Gminy: Brenna, Chybie, Dębowiec, Goleszów, Hażlach, Istebna, Skoczów, Strumień, Zebrzydowice

2.	ZUS Inspektorat w Żywcu	34-300 Żywiec ul. Piernikarska 2	(33) 8609000	http://www.zywiec.zus.zaklad-ubezpieczenia-spolecznych.pl/

Zasięg terytorialny

Miasto: Żywiec

Gminy: Czernichów, Gilowice, Jeleśnia, Koszarawa, Lipowa, Łękawica, Łodygowice, Milówka, Radziechowy-Wieprz, Rajcza, Ślemień, Świnna, Ujsoły, Węgierska Górka

ODDZIAŁ				
Lp.	Nazwa	Adres	Nr tel.	Adres strony internetowej
II	ZUS Oddział w Chorzowie	41-500 Chorzów ul. Dąbrowskiego 45	(32) 3490500 Centrum Obsługi Telefonicznej (22) 5601600	http://www.zus.pl/ <i>W zakładce: Obsługa klientów-> Dane adresowe jednostek ZUS</i> http://www.chorzow.zus.zaklad-ubezpieczen-spoecznych.pl/

Zasięg terytorialny

Miasto: Chorzów, Siemianowice Śląskie, Świętochłowice

Jednostki podległe				
1.	ZUS Inspektorat w Katowicach	40-003 Katowice ul. Teatralna 4	(32) 3511501	http://www.katowice.zus.zaklad-ubezpieczen-spoecznych.pl/

Zasięg terytorialny

Miasto: Katowice

2.	ZUS Biuro Terenowe w Mysłowicach	41-400 Mysłowice ul. Kacza 6	(32) 2223710	http://mojchorzow.pl/w,%20zaklad-ubezpieczen-spoecznych-oddzial-w-chorzowie,7,400760.html

Zasięg terytorialny

Miasto: Mysłowice

3.	ZUS Biuro Terenowe w Rudzie Śląskiej	41-709 Ruda Śląska ul. Niedurnego 44	(32) 3447980	http://www.ruda-slaska.zus.zaklad-ubezpieczen-spoecznych.pl/

Zasięg terytorialny

Miasto: Ruda Śląska

ODDZIAŁ				
Lp.	Nazwa	Adres	Nr tel.	Adres strony internetowej
III	ZUS Oddział w Częstochowie	42-218 Częstochowa ul. Dąbrowskiego 43/45	(34) 3689100 Centrum Obsługi Telefonicznej (22) 5601600	http://www.zus.pl/ W zakładce: Obsługa klientów-> Dane adresowe jednostek ZUS http://www.czestochowa.zus.zaklad-ubezpieczenia-spolecznych.pl/

Zasięg terytorialny

Miasto: Częstochowa

Gminy: Blachownia, Janów, Kamienica Polska, Kłomnice, Konopiska, Kruszyna, Mstów, Mykanów, Olsztyn, Poczesna, Rędziny, Starcza

Jednostki podległe				
1.	ZUS Inspektorat w Kłobucku	42-100 Kłobuck ul. Targowa 3 A	(34) 3172290	http://www.klobuck.zus.zaklad-ubezpieczenia-spolecznych.pl/

Zasięg terytorialny

Gminy: Kłobuck, Krzepice, Lipie, Miedźno, Opatów, Panki, Popów, Przystajń, Wręczyca Wielka

2.	ZUS Inspektorat w Lublińcu	42-700 Lubliniec ul. Oleska 26	(34) 3562969	http://www.lubliniec.zus.zaklad-ubezpieczenia-spolecznych.pl/

Zasięg terytorialny

Miasto: Lubliniec

Gminy: Boronów, Ciasna, Herby, Kochanowice, Koszęcin, Pawonków, Woźniki

3.	ZUS Inspektorat w Myszkowie	42-300 Myszków ul. Sikorskiego 57	(34) 3134530 /do 33	http://www.myszkow.zus.zaklad-ubezpieczenia-spolecznych.pl/

Zasięg terytorialny

Miasto: Myszków

Gminy: Koziegłowy, Niegowa, Poraj, Żarki

4.	ZUS Biuro Terenowe w Koniecpolu	42-230 Koniecpol ul. Rynek 1	(34) 3551161 (34) 3551162	http://www.koniecpol.zus.zaklad-ubezpieczenia-spolecznych.pl/

Zasięg terytorialny

Gminy: Dąbrowa Zielona, Koniecpol, Lelów, Przyrów

ODDZIAŁ				
Lp.	Nazwa	Adres	Nr tel.	Adres strony internetowej
IV	ZUS Oddział w Rybniku	44-200 Rybnik ul. Reymonta 2	(32) 4222600 Centrum Obsługi Telefonicznej (22) 5601600	http://www.zus.pl/ <i>W zakładce: Obsługa klientów-> Dane adresowe jednostek ZUS</i> http://www.rybnik.zus.zaklad-ubezpieczenia-spolecznych.pl/

Zasięg terytorialny

Miasto: Łaziska Górne, Mikołów, Orzesze, Rybnik, Żory

Gminy: Czerwionka-Leszczyny, Gaszowice, Jejkowice, Lyski, Ornontowice, Świerklany, Wyry

Jednostki podległe				
1.	ZUS Inspektorat w Pszczynie	43-200 Pszczyna ul. Kopernika 22	(32) 2101133	http://www.pszczyna.zus.zaklad-ubezpieczenia-spolecznych.pl/

Zasięg terytorialny

Gminy: Goczałkowice-Zdrój, Kobiór, Miedźna, Pawłowice, Pszczyna, Suszec

2.	ZUS Inspektorat w Raciborzu	47-400 Racibórz ul. Łąkowa 28	(32) 4152385	http://www.raciborz.zus.zaklad-ubezpieczenia-spolecznych.pl/

Zasięg terytorialny

Miasto: Racibórz

Gminy: Kornowac, Krzanowice, Krzyżanowice, Kuźnia Raciborska, Nędza, Pietrowice Wielkie, Rudnik

3.	ZUS Inspektorat w Tychach	43-100 Tychy ul. de Gaulle'a 16	(32) 3274031	http://www.tychy.zus.zaklad-ubezpieczenia-spolecznych.pl/

Zasięg terytorialny

Miasto: Bieruń, Imielin, Łęczyny, Tychy

Gminy: Bojszowy, Chełm Śląski

4.	ZUS Inspektorat w Wodzisławiu Śląskim	44-300 Wodzisław Śląski ul. Witosa 30	(32) 4592700 (32) 4592718 (sekretariat)	http://www.wodzislaw.zus.zaklad-ubezpieczenia-spolecznych.pl/

Zasięg terytorialny

Miasto: Jastrzębie-Zdrój, Pszów, Radlin, Rydułtowy, Wodzisław Śląski

Gminy: Godów, Gorzyce, Lubomia, Marklowice, Mszana

ODDZIAŁ				
Lp.	Nazwa	Adres	Nr tel.	Adres strony internetowej
V	ZUS Oddział w Sosnowcu	41-200 Sosnowiec ul. Partyzantów 1	(32) 2695011 /do 15 (32) 2660856 /do 59 (32) 2666417 Centrum Obsługi Telefonicznej (22) 5601600	http://www.zus.pl/ <i>W zakładce: Obsługa klientów-> Dane adresowe jednostek ZUS</i> http://www.sosnowiec.zus.zaklad-ubezpieczenia-spolecznych.pl/

Zasięg terytorialny**Miasto:** Będzin, Czeladź, Sławków, Sosnowiec, Wojkowice**Gminy:** Bobrowniki, Mierzęcice, Psary, Siewierz**Jednostki podległe**

1.	ZUS Inspektorat w Dąbrowie Górniczej	41-300 Dąbrowa Górnicza ul. Kościuszki 48	(32) 2620019 (32) 2626830 (32) 2623608 (32) 2624337 (32) 2622117 (32) 6396001	http://www.dabrowa-gornicza.zus.zaklad-ubezpieczenia-spolecznych.pl/

Zasięg terytorialny**Miasto:** Dąbrowa Górnicza

2.	ZUS Inspektorat w Jaworznie	43-600 Jaworzno ul. Grunwaldzka 274	(32) 6162341 (32) 6163724 (32) 6183427	http://www.jaworzno.zus.zaklad-ubezpieczenia-spolecznych.pl/

Zasięg terytorialny**Miasto:** Jaworzno

3.	ZUS Inspektorat w Zawierciu	42-400 Zawiercie ul. Blanowska 2	(32) 6717701 (32) 6713104/91 (32) 6722206 (32) 6721164	http://www.zawiercie.zus.zaklad-ubezpieczenia-spolecznych.pl/

Zasięg terytorialny**Miasto:** Poręba, Zawiercie**Gminy:** Irządze, Kroczyce, Łazy, Ogrodzieniec, Pilica, Szczekociny, Włodowice, Żarnowiec

ODDZIAŁ				
Lp.	Nazwa	Adres	Nr tel.	Adres strony internetowej
VI	ZUS Oddział w Zabrze	41-800 Zabrze ul. Szczęść Boże 18	(32) 2778666 Centrum Obsługi Telefonicznej (22) 5601600	http://www.zus.pl/ <i>W zakładce: Obsługa klientów-> Dane adresowe jednostek ZUS</i> http://www.zabrze.zus.zaklad-ubezpieczenia-spoecznych.pl/

Zasięg terytorialny

Miasto: Knurów, Pyskowice, Zabrze

Gminy: Gierałtowiec, Pilchowice, Rudziniec, Sośnicowice, Toszek, Wielowieś

Jednostki podległe				
1.	ZUS Inspektorat w Tarnowskich Górach	42-600 Tarnowskie Góry ul. Górnicza 4/8	(32) 3932041	http://www.tarnowskie-gory.zus.zaklad-ubezpieczenia-spoecznych.pl/

Zasięg terytorialny

Miasto: Kalety, Miasteczko Śląskie, Piekary Śląskie, Radzionków, Tarnowskie Góry

Gminy: Krupski Młyn, Ożarówce, Świerklaniec, Tworóg, Zbrośławice

2.	ZUS Biuro Terenowe w Bytomiu	41-902 Bytom ul. Sądowa 8	(32) 2811917	http://www.bytom.zus.zaklad-ubezpieczenia-spoecznych.pl/

Zasięg terytorialny

Miasto: Bytom

3.	ZUS Biuro Terenowe w Gliwicach	44-100 Gliwice ul. Pszczyńska 44 A	(32) 2319201	http://www.gliwice.zus.zaklad-ubezpieczenia-spoecznych.pl/

Zasięg terytorialny

Miasto: Gliwice

Źródło: Opracowanie własne na podstawie bazy danych dot. struktury ZUS, zamieszczonej na stronie internetowej www.zus.pl.

IV Dostępne formy pomocy psychologiczno-pedagogicznej i edukacyjnej

A. Poradnia psychologiczno-pedagogiczna

Publiczne poradnie psychologiczno-pedagogiczne udzielają dzieciom i młodzieży pomocy psychologiczno-pedagogicznej, oraz pomocy w wyborze kierunku kształcenia i zawodu. Udzielają również rodzicom i nauczycielom pomocy psychologiczno-pedagogicznej, związanej z wychowywaniem i kształceniem dzieci i młodzieży, a także wspomagają przedszkola, szkoły i placówki w zakresie realizacji zadań dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych.

Do zadań poradni należy:

- diagnozowanie dzieci i młodzieży,
- udzielanie dzieciom i młodzieży oraz rodzicom bezpośredniej pomocy psychologiczno-pedagogicznej,
- realizowanie zadań profilaktycznych oraz wspierających wychowawczą i edukacyjną funkcję przedszkola, szkoły i placówki, w tym wspieranie nauczycieli w rozwiązywaniu problemów dydaktycznych i wychowawczych,
- organizowanie i prowadzenie wspomagania przedszkoli, szkół i placówek w zakresie realizacji zadań dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych.

Efektom diagnozowania dzieci i młodzieży jest w szczególności:

- wydawanie opinii,
- wydanie orzeczenia o potrzebie: kształcenia specjalnego, zajęć rewalidacyjno-wychowawczych, indywidualnego, obowiązkowego rocznego przygotowania przedszkolnego lub indywidualnego nauczania dzieci i młodzieży,
- objęcie dzieci i młodzieży albo dzieci i młodzieży oraz rodziców bezpośrednią pomocą psychologiczno-pedagogiczną,
- wspomaganie nauczycieli w zakresie pracy z dziećmi i młodzieżą oraz rodzicami.

Poradnia wydaje opinię na pisemny wniosek rodzica dziecka albo pełnoletniego ucznia, którego dotyczy opinia. Wniosek ten powinien zawierać uzasadnienie wraz z dokumentacją (badania psychologiczne, pedagogiczne, logopedyczne, lekarskie oraz opinię nauczycieli, wychowawców grup wychowawczych lub specjalistów udzielających pomocy psychologiczno-pedagogicznej w przedszkolu, szkole bądź placówce).

Poradnia realizuje zadania przy pomocy specjalistów: psychologów, pedagogów, logopedów i doradców zawodowych. Zadania poradni, w zależności od potrzeb, mogą być realizowane także przy pomocy innych specjalistów (szczególnie lekarzy), których udział jest niezbędny do efektywnego udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej dzieciom i młodzieży, rodzicom i nauczycielom.

Pomoc psychologiczno-pedagogiczna udzielana bezpośrednio dzieciom i młodzieży oraz ich rodzicom polega w szczególności na:

- prowadzeniu terapii dzieci i młodzieży oraz ich rodzin,
- udzielaniu wsparcia dzieciom i młodzieży wymagającym pomocy psychologiczno-pedagogicznej lub pomocy w wyborze kierunku kształcenia i zawodu oraz planowaniu kształcenia i kariery zawodowej,
- udzielaniu pomocy rodzicom w rozpoznawaniu i rozwijaniu indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych, jak również indywidualnych możliwości psychofizycznych dzieci i młodzieży oraz w rozwiązywaniu problemów edukacyjnych i wychowawczych.

Korzystanie z pomocy udzielanej przez publiczne poradnie psychologiczno-pedagogiczne jest dobrowolne i nieodpłatne. Poradnia udziela pomocy dzieciom, uczniom, ich rodzicom oraz nauczycielom przedszkoli, szkół i placówek mających siedzibę na terenie działania poradni, bądź ze względu na miejsce zamieszkania dziecka (w przypadku dzieci nieuczęszczających do przedszkola, szkoły, placówki). Na podstawie porozumienia zawartego pomiędzy organami prowadzącymi poradnie, poradnia może udzielać pomocy dzieciom, młodzieży i ich rodzicom i nauczycielom z przedszkoli, szkół i placówek niemających siedziby na terenie działania poradni oraz niezamieszkałym na terenie jej działania (w przypadku dzieci nieuczęszczających do przedszkola, szkoły lub placówki).

Zasady działania poradni psychologiczno-pedagogicznych reguluje Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 1 lutego 2013 r. w sprawie szczegółowych zasad działania publicznych poradni psychologiczno-pedagogicznych, w tym publicznych poradni specjalistycznych (Dz. U. 2013 Nr 0 poz. 199).

Poradnie Psychologiczno-Pedagogiczne

Lp.	Nazwa	Adres	Nr tel.	Adres strony internetowej
1.	Powiatowa Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Będzinie	42-500 Będzin ul. 11 Listopada 5	(32) 2674401	http://www.ppp.bedzin.pl/
		41-250 Czeladź ul. Szpitalna 85	(32) 2652288	
		42-470 Siewierz ul. Kościuszki 15	(32) 6741587	
2.	Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna nr 1 w Bielsku-Białej	43-300 Bielsko-Biała ul. Inwalidów 4	(33) 8125078 /79	http://www.ppp1-bb.pl/
3.	Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna nr 2 w Bielsku-Białej	43-300 Bielsko-Biała ul. Górską 94	(33) 8140706 8161763	http://www.ppp2.mzo.bielsko.pl/
4.	Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna nr 3 w Bielsku-Białej	43-300 Bielsko-Biała ul. Słowackiego 45	(33) 8125769 (33) 8118212	http://www.ppp3.mzo.bielsko.pl/
5.	Niepubliczna Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna „ALTER” w Bielsku-Białej	43-300 Bielsko-Biała ul. 11 Lisopada 60-62	533585976	http://www.fundacjaevolver.pl/
6.	Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Bieruniu	43-155 Bieruń ul. Granitowa 130	(32) 2163690	http://www.poradnia.powiatbl.pl/
		43-140 Łędziny ul. Łędzińska 24	(32) 3240800	
7.	Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Bytomiu	41-902 Bytom ul. Rostka 16	(32) 2819405 /06	http://www.ppp.bytom.pl/
8.	Niepubliczna Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna „ALTER” w Chorzowie	41-506 Chorzów ul. Średnia 3 A	609808871	b.d.
9.	Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Chorzowie	41-500 Chorzów ul. św. Pawła 11	(32) 2415439	http://www.ppp.chorzow.pl/
10.	Niepubliczna Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Chybiu	43-520 Chybie ul. Spokojna 31	(33) 8560215 501721364	http://www.kpicture.com/bajkowydworek/poradnia/
11.	Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Cieszynie	43-400 Cieszyn Plac Wolności 6	(33) 8522433	http://zppp.cieszyn.pl/

Lp.	Nazwa	Adres	Nr tel.	Adres strony internetowej
12.	Powiatowa Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Czechowicach-Dziedzicach	43-502 Czechowice-Dziedzice ul. Traugutta 11	(32) 2152220	http://www.poradnia-czechowice.pl/
13.	Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Czerwionce-Leszczynach	44-230 Czerwionka-Leszczyny ul. 3-go Maja 42	(32) 4311267	http://www.poradnia-czerwionka.pl/
14.	Niepubliczna Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna „Agathum”	42-202 Częstochowa ul. Jasnogórska 4	608582342 787484983	http://www.agathum.pl/
15.	Niepubliczna Specjalistyczna Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna Ośrodka Diagnostyki i Rehabilitacji Dzieci i Młodzieży z Wadą Słuchu PZG	42-200 Częstochowa Al. Niepodległości 20/22	(34) 3631888	http://www.pzgc.ovh.org/
16.	Niepubliczna Specjalistyczna Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna Centrum Diagnostyki i Terapii In Corpore (filia w Częstochowie)	42-220 Częstochowa Al. Pokoju 44	608371277	http://www.centrumincorpore.pl/
17.	Zespół Poradni Psychologiczno-Pedagogicznych w Częstochowie	42-200 Częstochowa ul. Legionów 58/10	(34) 3619434 533300966	http://zppp.ids.czyst.pl/
		42-200 Częstochowa ul. Kosmowskiej 5	(34) 3622424	http://zppp.ids.czyst.pl/
		42-200 Częstochowa ul. Spadzista 13	(34) 3632550	http://www.poradnia3.czyst.pl/
18.	Powiatowa Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Częstochowie	42-200 Częstochowa ul. Tkacka 5	(34) 3229201	http://www.czystochowa.powiat.pl/poradnia/
19.	Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Dąbrowie Górniczej	41-300 Dąbrowa Górnicza ul. 3-go Maja 22	(32) 2623811	http://www.poradnia.dabrowa.pl/

Lp.	Nazwa	Adres	Nr tel.	Adres strony internetowej
20.	Niepubliczna Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna Centrum Diagnostyki i Terapii In Corpore	41-300 Dąbrowa Górnicza ul. 3-go Maja 40	660069497	http://www.centrumincorpore.pl/
21.	Społeczna Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Dąbrowie Górniczej	41-310 Dąbrowa Górnicza ul. J. Dąbskiego 19	(32) 2621955	http://www.spoleczneszkoly.pl/
22.	Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Gliwicach	44-102 Gliwice ul. Warszawska 35 A	(32) 2310569	http://www.poradnia.gliwice.pl/
23.	Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna PARTNER w Gliwicach	44-100 Gliwice ul. Wieczorka 22	(32) 2312690	http://www.partner.gliwice.pl/ W zakładce „Poradnia”
24.	Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Jastrzębiu-Zdroju	44-335 Jastrzębie-Zdrój ul. Wrocławska 12	(32) 4717878	http://pppjastrzebie.pl/
25.	Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Jaworznie	43-600 Jaworzno ul. Inwalidów Wojennych 14	(32) 6162847	http://www.ppp.jaworzno.edu.pl/
26.	Niepubliczna Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna „Słoneczna Kraina”	43-476 Jaworzynka 657 (gmina Istebna)	881577777	b.d.
27.	Niepubliczna Specjalistyczna Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna	40-668 Katowice ul. Bażantów 2	(32) 7939025 664300069	http://www.centrumincorpore.pl/
28.	Niepubliczna Specjalistyczna Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna PERSEVERE	40-583 Katowice ul. Kępowa 56	(32) 7242007	http://www.persevere.pl/
29.	Niepubliczna Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna DOMINO	40-578 Katowice ul. Kossak-Szczuckiej 36	601502865	b.d.
30.	Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna nr 1 w Katowicach	40-837 Katowice ul. Rataja 14	(32) 2542312	http://www.ppp1katowice.pl/
31.	Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna nr 2 w Katowicach	40-648 Katowice ul. Łętowskiego 6 A	(32) 2527959	http://www.ppp2.katowice.pl/

Lp.	Nazwa	Adres	Nr tel.	Adres strony internetowej
32.	Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna nr 3 w Katowicach	40-423 Katowice ul. Szopienicka 58	(32) 2557051	http://www.ppp3katowice.neostrada.pl/
33.	Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna nr 5 w Katowicach	40-126 Katowice ul. Okrzei 4	(32) 2035446	http://www.ppp5katowice.pl/
34.	Specjalistyczna Poradnia Rodzinna w Katowicach	40-126 Katowice ul. Okrzei 4	(32) 2583512	http://www.poradniarodzinna.com.pl/
35.	Specjalistyczna Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Katowicach	40-086 Katowice ul. Sokolska 26	(32) 2599583 (32) 2599586	www.um.katowice.pl/sppp.html
36.	Niepubliczna Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna „ALTER” w Katowicach	40-086 Katowice ul. Sokolska 26	533584952	b.d.
37.	Powiatowa Poradnia Pedagogiczno-Psychologiczna w Kłobucku	42-100 Kłobuck ul. Ks. Skorupki 46	(34) 3172757	http://www.pppp.klobuck.pl/
38.	Publiczna Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Koniecpolu	42-230 Koniecpol ul. Chrzęstowska 8	(34) 3551673	http://pppp-konieczpol.w.interia.pl/
39.	Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Knurowie	44-194 Knurow ul. Kosmonautów 5 A	(32) 2351476	http://www.pppknurow.drl.pl/
40.	Publiczna Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Lublińcu	42-700 Lubliniec ul. Sobieskiego 9	(34) 3562966	b.d.
41.	Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Mikołowie	43-190 Mikołów ul. Żwirki i Wigury 4 A	(32) 2262071	http://www.poradnia.mikolowski.pl/
42.	Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Milówce	34-360 Milówka ul. Dworcowa 17	(33) 8642125	http://www.poradniamilowka.pl/
43.	Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Mysłowicach	41-400 Mysłowice ul. Okrzei 1	(32) 2225203	b.d.
44.	Publiczna Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Myszkowie	42-300 Myszków/ Świątówit ul. Partyzantów 21	(34) 3130367	http://www.ppppmyszkow.czt.pl/

Lp.	Nazwa	Adres	Nr tel.	Adres strony internetowej
45.	Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Piekarach Śląskich	41-949 Piekary Śl. ul. M.Skłodowskiej-Curie 108	(32) 2879762	http://poradnia.piekary.pl/
46.	Niepubliczna Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna „Symetria” w Pszczynie	43-200 Pszczyna ul. Partyzantów 21	793408834	b.d.
47.	Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Pszczynie	43-200 Pszczyna ul. Zamenhofska 5	(32) 2103716	http://www.ppped.pl/
48.	Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Pyskowicach	44-120 Pyskowice ul. Wyszyńskiego 37	(32) 2333223	http://bip.ppppyskowice.powiatgliwicki.finn.pl/
49.	Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Raciborzu	47-400 Racibórz ul. Jana 14	(32) 4153547	http://ppp-raciborz.pl/
50.	Poradnia Pedagogiczno-Psychologiczna w Rudzie Śląskiej	41-705 Ruda Śl. – Bykowina ul. Chrobrego 6	(32) 2487306	http://poradnia-pp.bipinfo.pl/
51.	Niepubliczna Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Rybniku	44-200 Rybnik ul. Gwarków 14	(32) 4248571	http://cdikk.pl/
52.	Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Rybniku	44-200 Rybnik ul. Kościuszki 55	(32) 4223935	http://www.ppprybnik.pl/
		ul. Karłowicza 48	(32) 4231755	
53.	Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Siemianowicach Śląskich	41-100 Siemianowice Śl. ul. Olimpijska 2 A	(32) 6086565	http://www.ppp.siemianowice.pl/
54.	Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Skoczowie	43-430 Skoczów ul. Górecka 65 A	(33) 8532554	http://pppskoczow.ox.pl/
55.	Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna nr 1 w Sosnowcu	41-200 Sosnowiec ul. Piłsudskiego 114	(32) 2661471	http://www.poradnia.sosnowiec.pl/
56.	Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna nr 2 w Sosnowcu	41-219 Sosnowiec ul. Białostocka 17	(32) 2633034	b.d.
57.	Niepubliczna Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna „Alter” w Sosnowcu	41-200 Sosnowiec ul. Grota Roweckiego 64	533584952	http://www.fundacjaevolver.pl/poradnie.html

Lp.	Nazwa	Adres	Nr tel.	Adres strony internetowej
58.	Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Świętochłowicach	41-605 Świętochłowice ul. Sądowa 1	(32) 2454910	http://www.ppp.swietochlowice.biz/
59.	Niepubliczna Poradnia Pedagogiczno-Psychologiczna „PoraDniaDziecka.pl”	42-600 Tarnowskie Góry ul. Bałkańska 10/2	(32) 3846958	http://poradniedzicka.pl/ W zakładce „Nasza Poradnia”
60.	Powiatowa Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Tarnowskich Górach	42-600 Tarnowskie Góry ul. Sienkiewicza 8	(32) 2854367	http://www.poradniatg.pl/
61.	Niepubliczna Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna FUTURE w Tarnowskich Górach	42-600 Tarnowskie Góry ul. Sienkiewicza 39	(32) 2856368	http://poradnia.future.edu.pl/
62.	Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Tychach	43-100 Tychy ul. Andersa 16	(32) 2272392 (32) 3271766	http://www.ppptychy.pl/
63.	Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Wodzisławiu Śląskim	44-300 Wodzisław Śl. ul. Mendego 3	(32) 4561993	http://poradnia.wodzislaw.pl/
64.	Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Zabrze	41-800 Zabrze ul. 3-go Maja 93 A	(32) 2711951 883315363	http://www.pppzabrze.pl/
65.	Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Zawierciu	42-400 Zawiercie ul. Parkowa 2	(32) 6722383	http://bip.ppp.zawiercie.powiat.finn.pl/
66.	Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Żorach	44-240 Żory ul. Wodzisławska 1/207	(32) 4345329	http://pppzory.pl/
67.	Niepubliczna Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna EGO w Żorach	44-240 Żory os. Korfantego PU-10 budynek „KOR-MED”	732759048	http://www.poradniaego2.pl/
68.	Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Żywcu	34-300 Żywiec ul. Ks. S. Słonki 4	(33) 8613309	http://ppp.zywiec.pl/

b.d. - brak danych

Źródło: Opracowanie własne na podstawie bazy szkół i placówek oświatowych Kuratorium Oświaty w Katowicach

B. Edukacja dzieci i młodzieży

System oświaty w Polsce zapewnia dzieciom i młodzieży potrzebującej specjalnej organizacji nauki, wychowania, metod pracy oraz wychowania i dostęp do edukacji poprzez:

- Młodzieżowe ośrodki wychowawcze,
- Młodzieżowe ośrodki socjoterapii,
- Specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze,
- Specjalne ośrodki wychowawcze,
- Ośrodki rewalidacyjno-wychowawcze.

Do zadań **młodzieżowego ośrodka wychowawczego (MOW)** należy eliminowanie przyczyn oraz oznak niedostosowania społecznego dzieci i młodzieży, wymagającej stosowania specjalnej organizacji nauki, metod pracy i wychowania. Ośrodek ma także na celu przygotowanie do życia wychowanków zgodnie z normami społecznymi i prawnymi.

MOW przeznaczone są dla młodzieży, wobec której sądy rodzinne i nieletnich zastosowały, w trybie ustawy *o postępowaniu w sprawach nieletnich*, środek wychowawczy w postaci umieszczenia w MOW.

Młodzieżowe ośrodki socjoterapii (MOS) przeznaczone są dla dzieci i młodzieży, które z powodu zaburzeń rozwojowych, trudności w uczeniu się i zaburzeń w funkcjonowaniu społecznym są zagrożone niedostosowaniem społecznym i wymagają stosowania specjalnej organizacji nauki, metod pracy, wychowania i socjoterapii.

Do zadań MOS należy eliminowanie przyczyn i przejawów zaburzeń zachowania oraz przygotowanie wychowanków do życia zgodnego z obowiązującymi normami społecznymi i prawnymi.

Rekrutację do powyższych ośrodków **przeprowadza się:**

- na wniosek rodziców oraz orzeczenie Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej o potrzebie kształcenia specjalnego,
- na podstawie postanowienia Sądu Rodzinnego o zastosowaniu środka wychowawczego w postaci umieszczenia w MOS.

Zadania MOW i MOS realizowane są poprzez:

- organizację zajęć resocjalizacyjnych, terapeutycznych, rewalidacyjnych oraz profilaktyczno-wychowawczych,
- organizowanie i udzielanie pomocy psychologiczno-pedagogicznej.

MOS i MOW składa się z co najmniej jednej z następujących szkół:

1. szkoła podstawowa specjalna,
2. gimnazjum specjalne,
3. szkoła ponadgimnazjalna specjalna.

Wyżej opisane ośrodki zwykle działają całodobowo przez cały rok kalendarzowy i nie uwzględniają ferii szkolnych.

Specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze (SOSW) oraz specjalne ośrodki wychowawcze (SOW) prowadzone są głównie dla dzieci i młodzieży:

- niesłyszących i słabo słyszących,
- niewidomych i słabo widzących,
- z niepełnosprawnością ruchową,
- z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera,
- z niepełnosprawnościami sprzężonymi,
- z upośledzeniem umysłowym w stopniu lekkim, umiarkowanym lub znacznym,

jak również dla tych które z powodu ww. niepełnosprawności nie mogą uczęszczać do szkoły (przedszkola) w miejscu zamieszkania.

Specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze skierowane są dla dzieci i młodzieży wymagającej stosowania pomocy psychologiczno-pedagogicznej, specjalnych oddziaływań wychowawczych i zajęć rewalidacyjnych w wyniku występowania wcześniej wymienionych niepełnosprawności.

W skład specjalnego ośrodka szkolno-wychowawczego wchodzi co najmniej:

1. szkoła podstawowa specjalna,
2. gimnazjum specjalne,
3. szkoła ponadgimnazjalna specjalna,
4. przedszkole specjalne utworzone na podstawie porozumienia między właściwymi organami prowadzącymi.

SOSW stwarza wychowankom możliwość udziału w:

- indywidualnych lub grupowych zajęciach profilaktyczno-wychowawczych, rewalidacyjnych i usprawniających ruchowo,
- zajęciach turystycznych, sportowych, rekreacyjnych i kulturalno-oświatowych,
- zajęciach rozwijających uzdolnienia i zainteresowania.

Dzieci i młodzież przyjmowane są do specjalnego ośrodka na okres wychowania przedszkolnego, nauki w szkole, rok szkolny lub etap edukacyjny. Pobyt wychowanka w ośrodku szkolno-wychowawczym nie może trwać dłużej niż do 23. roku życia.

SOSW prowadzi działalność całodobową, przez cały rok szkolny, uwzględnia natomiast ferie szkolne.

Podstawą przyjęcia do szkoły (przedszkola) wchodzącej w skład SOSW jest orzeczenie Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej o potrzebie kształcenia specjalnego, wydane z uwagi na upośledzenie umysłowe lub niepełnosprawność sprzężoną (upośledzenie umysłowe i inną niepełnosprawność).

Specjalne ośrodki wychowawcze prowadzone są dla dzieci i młodzieży wymagających stosowania specjalnych oddziaływań wychowawczych, zajęć rewalidacyjnych i pomocy psychologiczno-pedagogicznej. Pobyt wychowanka w ośrodku może trwać nie dłużej niż do ukończenia 23. roku życia.

Specjalny ośrodek wychowawczy zapewnia wychowankom:

- realizację obowiązku szkolnego i nauki poza ośrodkiem,
- udział w indywidualnych lub grupowych zajęciach profilaktyczno-wychowawczych, rewalidacyjnych i usprawniających ruchowo, przygotowujących dzieci i młodzież do samodzielności w życiu społecznym,
- udział w zajęciach sportowych, turystycznych, kulturalno-oświatowych oraz rekreacyjnych,

- udział w zajęciach rozwijających uzdolnienia i zainteresowania,
- współpracę ze szkołą, w której wychowanek spełnia obowiązek szkolny lub nauki, w zakresie realizowania zajęć rewalidacyjnych i działań wychowawczych.

Ośrodek zapewnia całodobową opiekę wychowawczą. Działalność prowadzona jest przez cały rok szkolny z uwzględnieniem ferii szkolnych.

Ośrodki rewalidacyjno-wychowawcze (ORW) umożliwiają dzieciom i młodzieży z upośledzeniem umysłowym w stopniu głębokim oraz dzieciom i młodzieży z upośledzeniem umysłowym z niepełnosprawnościami sprzężonymi realizację obowiązku szkolnego oraz przygotowania przedszkolnego. Wychowankami takich ośrodków mogą być dzieci i młodzież w wieku od 3. do 25. roku życia.

ORW zapewniają swoim wychowankom z upośledzeniem umysłowym w stopniu głębokim możliwość udziału w zajęciach:

1. rewalidacyjno-wychowawczych,
2. terapeutycznych i usprawniających ruchowo,
3. rekreacyjnych.

ORW prowadzą działalność cały rok szkolny, z wyjątkiem sobót oraz dni ustawowo wolnych. W swojej działalności uwzględniają także ferie szkolne. Czas pracy ośrodków wynosi nie mniej niż 8 godzin dziennie.

Podstawą przyjęcia na indywidualne zajęcia rewalidacyjno-wychowawcze w ORW jest orzeczenie Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej o potrzebie zajęć rewalidacyjno-wychowawczych oraz orzeczenie o potrzebie indywidualnych zajęć rewalidacyjno-wychowawczych.

Zasady działania opisanych form edukacyjnych regulują następujące przepisy:

- Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty Dz. U. z 1991r. Nr 95 poz. 425 (tekst jednolity Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572 z późn. zm.).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 maja 2011 r. w sprawie rodzajów i szczegółowych zasad działania placówek publicznych, warunków pobytu dzieci i młodzieży w tych placówkach oraz wysokości i zasad odpłatności wnoszonej przez rodziców za pobyt ich dzieci w tych placówkach (Dz.U. z 2011 r. Nr 109 poz. 631).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 17 listopada 2010 r. w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych oraz niedostosowanych społecznie w specjalnych przedszkolach, szkołach i oddziałach oraz w ośrodkach (tekst jednolity Dz.U. z 2014 r. poz. 392).

1. Młodzieżowe Ośrodki Wychowawcze

Lp.	Nazwa	Adres	Nr tel.	Adres strony internetowej
1.	Młodzieżowy Ośrodek Wychowawczy w Herbach	42-284 Herby ul. Lubliniecka 10/12	(34) 3574035	www.herby.edu.pl/
2.	Młodzieżowy Ośrodek Wychowawczy w Jaworzu	43-384 Jaworze ul. Pałacowa 1	(33) 8172172	www.mowjaworze.edupage.org/
3.	Młodzieżowy Ośrodek Wychowawczy w Kaletach	42-660 Kalety ul. ks. Rogowskiego 43	(34) 3577655	www.edu-res.pl/
4.	Młodzieżowy Ośrodek Wychowawczy im. Ottona Lipkowskiego w Krupskim Młynie	42-693 Krupski Młyn ul. Krasickiego 4	(32) 2857023	www.mowkrupskimlyn.pl/
5.	Młodzieżowy Ośrodek Wychowawczy w Kuźni Raciborskiej	47-420 Kuźnia Raciborska ul. Klasztorna 1	(32) 4191117	www.mowkr.pl/
6.	Młodzieżowy Ośrodek Wychowawczy w Krzepicach	42-160 Krzepice ul. Kuków 30	(34) 3176021	www.edu-res.pl/
7.	Młodzieżowy Ośrodek Wychowawczy w Radzionkowie	41-922 Radzionków ul. Sikorskiego 7 A	(32) 2890150	www.mow.radzionkow.pl/
8.	Młodzieżowy Ośrodek Wychowawczy w Rudach	47-430 Rudy ul. Szkolna 2	(32) 4104820	www.mowrudy.edupage.org/

Źródło: Opracowanie własne na podstawie bazy Młodzieżowych Ośrodków Wychowawczych Kuratorium Oświaty w Katowicach

2. Młodzieżowe Ośrodki Socjoterapii

Lp.	Nazwa	Adres	Nr tel.	Adres strony internetowej
1.	Młodzieżowy Ośrodek Socjoterapii w Bielsku-Białej	43-300 Bielsko-Biała ul. Starobielska 9	(33) 8125462	www.mosbielsko.pl/
2.	Młodzieżowy Ośrodek Socjoterapii w Gliwicach	44-109 Gliwice ul. Fiołkowa 24	(32) 2342423	www.mosgliwice.pl/
3.	Niepubliczny Młodzieżowy Ośrodek Socjoterapii Zgromadzenia Córek Bożej Miłości w Wojsce	42-690 Tworóg ul. Zakładowa 8	(32) 2857594	www.moswojska.pl/

Źródło: Opracowanie własne na podstawie bazy Młodzieżowych Ośrodków Socjoterapii Kuratorium Oświaty w Katowicach

3. Specjalne Ośrodki Szkolno-Wychowawcze

Lp.	Nazwa	Adres	Nr tel.	Adres strony internetowej
1.	Specjalny Ośrodek Szkolno -Wychowawczy w Będzinie	42-500 Będzin ul. 11-go Listopada 7	(32) 2674612	www.sosw-bedzin.pl/
2.	Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy nr 2 w Bielsku-Białej	43-300 Bielsko- Biała ul. Filarowa 52	(33) 8100534	http://wesolaszkola.net/
3.	Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy dla Młodzieży Niewidomej i Słabowidzącej	41-500 Chorzów ul. Hajducka 22	(32) 2414962	http://sosw.slask.pl/
4.	Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy nr 5 w Częstochowie	42-217 Częstochowa ul. Słowackiego 35	(34) 3683072	www.sosw5.edukacja.czestochowa.pl/
5.	Specjalny Ośrodek Szkolno -Wychowawczy nr 1 w Częstochowie	42-202 Częstochowa ul. Legionów 58	(34) 3601072	www.sosw1.czest.pl/
6.	Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Cieszynie	43-400 Cieszyn ul. Wojska Polskiego 3	(33) 8520744	www.zpswr.cieszyn.pl/
7.	Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy dla Dzieci Słabo Widzących i Niewidomych	41-303 Dąbrowa Górnicza ul. Swobodna 59	(32) 2618003	http://www.osw.dabrowa.pl/
8.	Specjalny Ośrodek Szkolno -Wychowawczy im. Jana Pawła II	43-602 Jaworzno ul. Wolności 11	(32) 7629145	www.soswjaworzno.edupage.org/
9.	Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Bogumiłku	42-235 Lelów Biała Wielka 208 A	(34) 3550004	http://www.bogumilek.webd.pl/
10.	Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Lublińcu	42-700 Lubliniec ul. P. Stalmacha 90	(34) 3563241	www.lubliniec.idn.org.pl/
11.	Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy dla Nieśłyszących i Słabosłyszących	47-400 Racibórz ul. K. Miarki 4	(32) 4153001 (32) 4152255	http://www.oswnis.pl/

Lp.	Nazwa	Adres	Nr tel.	Adres strony internetowej
12.	Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Rybniku	44-200 Rybnik ul. Piasta 35	(32) 4222386	www.sosw.rybnik.pl/
13.	Salezjański Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Tarnowskich Górach	42-604 Tarnowskie Góry ul. J. Śniadeckiego 1	(32) 3932300	www.sosw.salezjanie.pl/
14.	Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Tarnowskich Górach	42-600 Tarnowskie Góry ul. Strzelców Bytomskich 7	(32) 2852893	www.soswtg.pl/
15.	Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy im. dr. med. Alojzego Pawelca	44-300 Wodzisław Śląski ul. Kopernika 71	(32) 4552300	www.zpswr.wodzislaw.pl/
16.	Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy im. Marii Grzegorzewskiej w Żywcu	34-300 Żywiec ul. Kopernika 77	(33) 8613271	www.sosw.zywiec.pl/

Źródło: Opracowanie własne na podstawie bazy Specjalnych Ośrodków Szkolno-Wychowawczych Kuratorium Oświaty w Katowicach

4. Specjalne Ośrodki Wychowawcze

Lp.	Nazwa	Adres	Nr tel.	Adres strony internetowej
1.	Specjalny Ośrodek Wychowawczy nr 2 w Bytomiu	41-902 Bytom ul. Didura 13	(32) 2811806	http://www.bytom.ehost.pl/sow2/
2.	Specjalny Ośrodek Wychowawczy nr 1 w Bytomiu	41-902 Bytom ul. Korfantego 14	(32) 2812541	http://sow1bytom.w.interia.pl/
3.	Specjalny Ośrodek Wychowawczy „Dom dla Chłopców” w Częstochowie	42-200 Częstochowa ul. Ks. Bpa T. Kubiny 2/4	(34) 3247008	http://www.sowdom.cba.pl/
4.	Specjalny Ośrodek Wychowawczy Zgromadzenia Sióstr św. Józefa w Częstochowie	42-200 Częstochowa ul. Ks. Bpa T. Kubiny 10/12	(34) 3248999	http://www.sowj.pl/
5.	Specjalny Ośrodek Wychowawczy im. św. Jana De La Salle	42-200 Częstochowa ul. Ks. Kard. S. Wyszyńskiego 38	(34) 3655018	http://www.osrodekwychowawczy.eu/
6.	Specjalny Ośrodek Wychowawczy Zgromadzenia Sióstr Miłosierdzia św. Karola Boromeusza w Katowicach	40-358 Katowice ul. Brynicy 14	(32) 2569647	http://www.ow.katowice.pl/
7.	Specjalny Ośrodek Wychowawczy im. ks. L. Markiecki Zgromadzenia Sióstr św. Jadwigi w Katowicach	40-210 Katowice ul. Leopolda 1-3	(32) 2581054	b.d.
8.	Specjalny Ośrodek Wychowawczy Zgromadzenia Sióstr Miłosierdzia św. Karola Boromeusza w Mysłowicach	41-400 Mysłowice ul. Starokościelna 8	(32) 2222627	http://www.sowmyslowice.pl/
9.	Specjalny Ośrodek Wychowawczy w Gołuchowicach	42-470 Siewierz Gołuchowice 60	(32) 6741831	http://www.soswgołuchowice.cba.pl/
10.	Specjalny Ośrodek Wychowawczy prowadzony przez Zgromadzenie Sióstr Boromeuszek w Zabrze	41-800 Zabrze ul. Wolności 198	(32) 2714329	http://www.soswgołuchowice.cba.pl/

b.d. - brak danych

Źródło: Opracowanie własne na podstawie bazy Specjalnych Ośrodków Wychowawczych Kuratorium Oświaty w Katowicach

5. Ośrodki Rewalidacyjno-Wychowawcze

Lp.	Nazwa	Adres	Nr tel.	Adres strony internetowej
1.	Ośrodek Rewalidacyjno-Wychowawczy „Nadzieja” w Bielsku-Białej	43-300 Bielsko-Biała ul. Saperów 24	(33) 8192999	http://www.centrum-nadzieja.pl/
2.	Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób. z Upośledzeniem Umysłowym Koło w Bytomiu Ośrodek Rehabilitacyjno-Edukacyjno-Wychowawczy	41-908 Bytom ul. Reptowska 12	(32) 3870306	http://www.psouubytom.org/
3.	PSOUU Koło Chorzów Ośrodek Rehabilitacyjno-Edukacyjno-Wychowawczy	41-500 Chorzów ul. Czysza 7	(32) 2461162	http://orew-chorzow.pl/
4.	Specjalistyczny Punkt Wczesnej Rewalidacji Regionalnej Fundacji Pomocy Niewidomym w Chorzowie	41-500 Chorzów ul. Dąbrowskiego 55 A	(32) 2411113	http://www.rfpn.org/
5.	Ośrodek Rehabilitacyjno-Edukacyjno-Wychowawczy w Cieszynie	43-400 Cieszyn ul. Mickiewicza 13	(33) 8581364	http://www.psouu.cieszynski.info/orew/
6.	Ośrodek Rewalidacyjno-Wychowawczy w Cieszynie	43-400 Cieszyn ul. Wojska Polskiego 3	(33) 8520744	http://www.zpswr.cieszyn.pl/
7.	Ośrodek Rewalidacyjno-Wychowawczy Nr 1 w Gliwicach	44-100 Gliwice ul. Gierzyńskiego 7	(32) 2314201	http://www.zso7-gliwice.pl/
8.	Gliwicki Ośrodek Rewalidacyjno-Wychowawczy Dla Dzieci i Młodzieży Niepełnosprawnej	44-100 Gliwice ul. Słowackiego 58 B	(32) 2315213	http://www.gcer.pl/
9.	Niepubliczny Ośrodek Rewalidacyjno-Wychowawczy dla Dzieci Głęboko Upośledzonych przy ZLO „Betlejem” w Jastrzębiu-Zdroju	44-335 Jastrzębie-Zdrój ul. Pszczyńska 11	(32) 4340149	http://www.norw.edu.pl/
10.	Ośrodek Rehabilitacyjno-Edukacyjno-Wychowawczy im. Dr M. Trzciskiej-Fajrowskiej w Katowicach	40-487 Katowice ul. Gościnną 8	(32) 2560726	http://www.orew.katowice.pl/

Lp.	Nazwa	Adres	Nr tel.	Adres strony internetowej
11.	Ośrodek Rehabilitacyjno-Edukacyjno-Wychowawczy w Łędzinach	43-140 Łędziny ul. Łędzińska 6	(32) 3267562	b.d.
12.	Ośrodek Rehabilitacyjno-Edukacyjno-Wychowawczy „PROMYK” w Milówce	34-360 Milówka ul. Jana Kazimierza 128	(33) 8637744	http://milowkapromyk.pl/
13.	Dzienny Ośrodek Rehabilitacyjno-Edukacyjno-Wychowawczy w Pszczynie	43-200 Pszczyna ul. dr W. Antesa 1	(32) 2104847	http://www.psouupszczyna.pl/
14.	Zespół Dziennych Ośrodków Rewalidacyjno-Edukacyjno-Wychowawczych i Rehabilitacyjnych dla Dzieci i Młodzieży Niepełnosprawnej w Radzionkowie	41-922 Radzionków Plac Jana Pawła II 4	(32) 2866531	http://www.osrodek-radzionkow.pl/
15.	Specjalny Ośrodek Edukacyjno-Leczniczno-Rehabilitacyjny dla Dzieci Niewidomych i Niedowidzących w Rudoltowicach	43-229 Rudoltowice ul. Zawadzkiego 128	(32) 4490559	http://www.zameczek.org.pl/
16.	Ośrodek Rehabilitacyjno-Edukacyjno-Wychowawczy w Tychach	43-100 Tychy ul. Niepodległości 90	(32) 2273300	http://www.orew.tychy.pl/
17.	Ośrodek Edukacyjno-Rehabilitacyjno-Wychowawczy w Ustroniu	43-450 Ustroń ul. Szeroka 7	(33) 8547759	http://www.niepelnosprawniustron.pl/
18.	Ośrodek Rewalidacyjno-Wychowawczy w Wodzisławiu Śląskim	44-300 Wodzisław Śląski ul. Kopernika 71	(32) 4552300	http://zpswr.wodzislaw.pl/
19.	Ośrodek Rewalidacyjno-Wychowawczy w Wodzisławiu Śląskim	44-300 Wodzisław Śląski ul. Kardynała Wyszyńskiego 20	(32) 4552671	http://www.worit.pl/
20.	Ośrodek Rehabilitacyjno-Edukacyjno-Wychowawczy PSOUU w Wyrach	43-175 Wiry ul. Ks. F. Bojdoła 3 A	(32) 2187001	http://www.psouu-mikolow.pl/

Lp.	Nazwa	Adres	Nr tel.	Adres strony internetowej
21.	Ośrodek Rewalidacyjno-Wychowawczy „Nasz Dom”	41-806 Zabrze ul. Wyciska 5	(32) 2714352	http://www.ztr.zabrze.pl/
22.	Ośrodek Rewalidacyjno-Wychowawczy dla Dzieci i Młodzieży Niepełnosprawnej w Żarkach	42-310 Żarki ul. Steinkellera 5	(34) 3148548	b.d.
23.	Ośrodek Rehabilitacyjno-Edukacyjno-Wychowawczy Polskiego Stowarzyszenia na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym KOŁO w Żorach	44-240 Żory ul. Piastów Górnosląskich 4	(32) 4752048	http://www.orew.zory.pl/
24.	Centrum Rehabilitacyjno-Edukacyjne Dla Dzieci w Żywcu	34-300 Żywiec ul. Witosa 3	(33) 8602513	http://www.fpd.ig.pl/

b.d. - brak danych

Źródło: Opracowanie własne na podstawie bazy Ośrodków Rewalidacyjno-Wychowawczych Kuratorium Oświaty w Katowicach

Spis aktów prawnych⁸

1. Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U.1994 Nr 111 poz. 535 z późn. zm. - tekst jednolity Dz. U.2011 Nr 231, poz. 1375 z późn. zm.).
2. Ustawa z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (Dz. U. 2011 Nr 112 poz. 654 z późn. zm. - tekst jednolity Dz. U. 2013, poz. 217 z późn. zm.).
3. Ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. 2004 r. Nr 210 poz. 2135 z późn. zm. - tekst jednolity Dz. U. 2015 r. Nr 0, poz. 581 z późn. zm.).
4. Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. 2004 r. Nr 64, poz. 593 z późn. zm. - tekst jednolity Dz. U. z 2015 Nr 0, poz. 163 z późn. zm.).
5. Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 6 listopada 2013 r. w sprawie świadczeń gwarantowanych z zakresu opieki psychiatrycznej i leczenia uzależnień (Dz. U z 2013 Nr 0, poz. 1386).
6. Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 15 listopada 2007 r. w sprawie turnusów rehabilitacyjnych (Dz. U. z 2007 r. Nr 230, poz. 1694).
7. Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 9 grudnia 2010 r. w sprawie środowiskowych domów samopomocy. (Dz. U. 2010, Nr 238 poz. 1586).
8. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 17 lipca 2012 r. w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej (Dz. U. 2012, Nr 0 poz. 823).
9. Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 23 sierpnia 2012 r. w sprawie domów pomocy społecznej (Dz. U. 2012, Nr 0 poz. 964).
10. Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 14 marca 2012 r. w sprawie mieszkań chronionych (Dz. U. 2012, Nr 0 poz. 305).
11. Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 31 maja 2012 r. w sprawie rodzinnych domów pomocy (Dz. U. 2012, Nr 0 poz. 719).
12. Ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. 1997 Nr 123, poz. 776 z późn. zm. - tekst jednolity Dz. U. 2011 Nr 127, poz. 721 z późn. zm.),
13. Ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym (Dz. U. 2003 Nr 122 poz. 1143- tekst jednolity Dz. U. 2011 Nr 43, poz. 225 z późn. zm.).
14. Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 17 lipca 2012 r. w sprawie zakładów aktywności zawodowej (Dz. U. 2012 Nr 0, poz. 850).
15. Rozporządzenie Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 25 marca 2004 r. w sprawie warsztatów terapii zajęciowej (Dz. U. 2004 Nr 63, poz. 587).
16. Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. 2004 Nr 99 poz. 1001 z późn. zm. - tekst jednolity Dz. U. 2015 Nr 0, poz. 149 z późn. zm.).
17. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 12 października 2001 r. w sprawie szczegółowych zasad i trybu kierowania przez ZUS na rehabilitację leczniczą oraz udzielania zamówień na usługi rehabilitacyjne (Dz. U. 2001 Nr 131, poz. 1457).
18. Ustawa z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz.U. 1998 Nr 137 poz. 887 - tekst jednolity Dz.U. 2015 Nr 0, poz. 121 z późn. zm.).
19. Ustawa z dnia 23 października 2013 r. o zmianie ustawy – Prawo o ruchu drogowym oraz niektórych ustaw (Dz. U. 2013 r. Nr 0, poz. 1446).

⁸ Stan na dzień 10 czerwca 2015 r.

20. Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 25 czerwca 2014 r. w sprawie wzoru oraz trybu wydawania i zwrotu kart parkingowych (Dz. U. 2014 r. Nr 0, poz. 870).
21. Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 24 czerwca 2014 r. w sprawie wysokości opłaty za wydanie karty parkingowej oraz warunków dystrybucji blankietów kart parkingowych (Dz. U. z 2014 r. Nr 0, poz. 843).
22. Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 1 lutego 2002 r., w sprawie kryteriów oceny niepełnosprawności u osób w wieku do 16 roku życia (Dz. U. 2002 Nr 17, poz. 162).
23. Rozporządzenie Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 15 lipca 2003 r., w sprawie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności (Dz. U. 2003 Nr 139, poz. 1328).
24. Ustawa z dnia 27 czerwca 2003 r. o rencie socjalnej (Dz. U. 2003 Nr 135, poz. 1268 - tekst jednolity Dz. U. 2013 Nr 0, poz. 982 z późn. zm.).
25. Ustawa z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. 1998 Nr 162, poz. 1118 - tekst jednolity Dz. U. 2013 Nr 0, poz. 1440, z późn. zm.).
26. Rozporządzenie Ministra Polityki Społecznej z dnia 14 grudnia 2004 r. w sprawie orzekania o niezdolności do pracy (Dz.U. 2004 Nr 273, poz. 2711).
27. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 1 lutego 2013 r. w sprawie szczegółowych zasad działania publicznych poradni psychologiczno-pedagogicznych, w tym publicznych poradni specjalistycznych (Dz. U. 2013 Nr 0, poz. 199).
28. Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 1991r. Nr 95 poz. 425 - tekst jednolity Dz. U. z 2004 Nr 256, poz. 2572 z późn. zm.).
29. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 maja 2011 r. w sprawie rodzajów i szczegółowych zasad działania placówek publicznych, warunków pobytu dzieci i młodzieży w tych placówkach oraz wysokości i zasad odpłatności wnoszonej przez rodziców za pobyt ich dzieci w tych placówkach (Dz.U. z 2011 Nr 109, poz. 631).
30. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 17 listopada 2010 r. w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych oraz niedostosowanych społecznie w specjalnych przedszkolach, szkołach i oddziałach oraz w ośrodkach (tekst jednolity Dz.U. z 2014 Nr 0, poz. 392).
31. Narodowy Program Ochrony Zdrowia Psychicznego, Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 28 grudnia 2010 r. (Dz. U. 2011 Nr 24 poz. 128).
32. Narodowy Program Zdrowia na lata 2007-2015.
33. Uchwała Zarządu Województwa Śląskiego Nr 2406/290/IV/2013 z dnia 29 października 2013 roku w sprawie przyjęcia Śląskiego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2013-2020.

Słownik skrótów

b.d. – brak danych;

CIS – Centrum Integracji Społecznej;

DPS – Dom Pomocy Społecznej;

ew. – ewentualnie;

GOPS – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej;

jw. – jak wyżej;

k – kobiety;

ke – koedukacyjny;

KIS – Klub Integracji Społecznej;

KRUS – Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego;

KS – Klub Samopomocy;

m – mężczyźni;

MCH – Mieszkanie Chronione;

MGOPS – Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej;

MON – Ministerstwo Obrony Narodowej;

MOPR – Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie;

MOPS – Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej;

MOS – Młodzieżowy Ośrodek Socjoterapii;

MOW – Młodzieżowy Ośrodek Wychowawczy;

MSWiA – Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji;

NFZ – Narodowy Fundusz Zdrowia;

NSZOZ – Niepubliczny Specjalistyczny Zakład Opieki Zdrowotnej;

nt. – na temat;

NZOZ – Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej;

OIK – Ośrodek Interwencji Kryzysowej;

OPS – Ośrodek Pomocy Społecznej;

ORW – Ośrodek Rewalidacyjno-Wychowawczy;

PCPR – Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie;

PFRON – Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych;

PUP – Powiatowy Urząd Pracy;

RDP – Rodzinny Dom Pomocy;
S.A. – spółka akcyjna;
S.C. – spółka cywilna;
SOSW – Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy;
SOW – Specjalny Ośrodek Wychowawczy;
SPZOZ – Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej;
Sp. j. – spółka jawna;
Sp. z o.o. – spółka z ograniczoną odpowiedzialnością;
ŚDS – Środowiskowy Dom Samopomocy;
TPD – Towarzystwo Przyjaciół Dzieci;
u.u. – upośledzenie umysłowe;
WHO – Światowa Organizacja Zdrowia;
WTZ – Warsztat Terapii Zajęciowej;
ZAZ – Zakład Aktywności Zawodowej;
ZPCH – Zakład Pracy Chronionej;
ZUS – Zakład Ubezpieczeń Społecznych.

